

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ФӘННӘР АКАДЕМИЯСЕ

Г. ИБРАҺИМОВ исемендәге

ТЕЛ, ӘДӘБИЯТ ҺӘМ СӘНГАТЬ ИНСТИТУТЫ

В.М. Усманов

БАШКОРТСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

ТАТАР ЭПИГРАФИК ҺӘЙКӘЛЛӘРЕ

Стәрлебаш районы

Казан

2021

УДК 930.271
ББК 63.2
У 74

*Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенең
Г. Ибраһимов исемдәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты
Гыйльми советы карары нигезендә нәшер ителә*

Фәнни редактор
филология фәннәре кандидаты *И.Г. Гомәров*

Рецензентлар:
филология фәннәре кандидаты *А.М. Ахунов*,
филология фәннәре кандидаты *А.А. Хасавнех*,
филология фәннәре кандидаты *Н.Ш. Насыйбуллина*

Усманов В.М.
У 74 Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре:
Стәрлебаш районы. – Казан: ТӘҺСИ, 2021. – 180 б.
ISBN 978-5-93091-350-7

Башкортстан Республикасы Стәрлебаш районы авылларында XIX–XX гасырларга нисбәтле меңнән артык гарәп язучы ташъязма истәлек сакланып калган. Әлеге эпиграфик һәйкәлләрнең күбесе бу төбәкнең хатталары һәм таш язучы осталары тарафыннан эшләнгән. Китапта Стәрлебаш районының 21 авылындагы (Стәрлебаш авылыннан тыш) 349 ташъязма истәлекнең текстлары, фото һәм график сурәтләре туплап бирелде.

Хезмәт Идел-Урал төбәге тарихын һәм мәдәниятен өйрәнүче галимнәр, гомумән татар халкының тарихи үткәне белән кызыксынучы укучылар өчен тәкъдим ителә.

УДК 930.271
ББК 63.2

ISBN 978-5-93091-350-7

© Усманов В.М., 2021;
© Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият
һәм сәнгать институты, 2021

КЕРЕШ

Мәгълүм ки, Башкортстан Республикасының Стәрлебаш районы татарлар күмәк яшәгән төбәкләрнең берсе санала. Бу районга караган татар авылларында эпиграфик һәйкәлләр – иске каберташ язучы чыгыштырмача яхшы сакланганнар һәм безнең көннәргә кадәр килеп житкәннәр. Ташка матур итеп калкытып язылган һәм бизәкләп эшләнгән әлеге төр истәлекләр, халкыбызның тарихи хәтерен саклаучы чыганаclar буларак, аеруча әһәмияткә ия. Стәрлебаш районы авылларының иске зиратларында сакланган мондый ташларның исәбе меңнән артып китә дип уйлыйбыз. Бүгенге көндә район үзәге буларак билгеле Стәрлебаш авылына багышланган аерым китап инде дөнья күрдә¹. Кулыбыздагы китапның төп максаты исә Стәрлебаш районына кергән авылларның истәлекләрен барлау, аларның эпитафик үзенчәлекләрен өйрәнеп, фән даирәсенә тәкъдим итү.

Стәрлебаш төбәгендә элеккеге чорларда ук күпсанлы мәктәп-мәдрәсәләрнең эшләп килүе, аларда рухани һәм дөньяви гыйлемнәрнең эзлекле бирелүе, Шәмседдин Зәки, Гали Чокрый, Мөхәммәдхарис Тукаев кебек күренекле загаларның шәкертләргә дәрес әйтүе бу якларны XIX йөзләрдә үк мәгърифәт үзәкләренең берсене әверелдерә. Үз чиратында әлеге үзенчәлекләр Стәрлебаш авылларында эпиграфик һәйкәлләр ясау һөнәрен дә сәнгатигә яктан югары дәрәжәгә күтәрә, әлеге эшнең үз осталарын тудыра. Бу төр хезмәт белән шөгыйльләнгән дистәдән артык таш язучы останың исеме мәгълүм: Стәрлебаш авылыннан – Гали хәлфә бине Ысанали әл-Казакый, мулла Габдулла бине Мөхәммәдхарис Тукаев, хажигә Габдеррәхим Галиев, мулла Габдрахман Айдабулов, мулла Ләтйифулла бине шәех Зәйнулла Галикәев, Габделвахид бине Әбүнәгыйм, Ибрайдан – Муллагали хәлфә, Яшерган авылыннан – мәзин Гарифулла бине Габдулла, Гыйзеддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза, Сәрвәрәддин Дәүләтьяров, Айтуган авылыннан – кятиб Шакир, Хәлекәйдән – кятиб Мөхәммәдхәсэн бине Мөхәммәдәмин бине Габдессаттар бине Уразгилде бине Госман бине Юныс, Шаһмөхәммәд бине Габделләтйиф, Гобәйдулла Сәхиулла улы, Бузаттан – Фәттахов Габделмәжид Гадеррәүф улы, Тәтер-Арслан авылыннан Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла, Табылдыдан – имам Баймөхәммәд бине Бикмөхәммәд, Динестән – Ибнеябан хәлфә бине Габделгани һ.б.

¹ *Усманов В.М.* Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре: Стәрлебаш авылы. – Казан: ТӘһСИ, 2020. – 208 б.; ил. 16 б.

Стәрлебаш төбәгендә ташъязмачылык сәнгатенең югары үсеш алуына китергән икенче бер сәбәп – бу эш өчен чимал булырлык табиғый материалның – известьташның күп булуы. Жирле халыкның сөйләве бунча, элек Яшерган ташчылары известьташны Таштаудан һәм Айтуган авылына якын урнашкан тау сыртларындагы карьерлардан чыгарганнар һәм аны үз максатларында файдаланганнар. Эш барышында таш кибеп катыланып китсә, аны берникадәр вакыт су эченә салып тотканнар яисә өстенә су сибеп торганнар, шул рәвешле ташны йомшартып, аңа каллиграфияк яктан катлаулы язу һәм бизәкләрне дә төшерә алганнар. Читтән китерелгән мәрмәр яки гранит кебек каты һәм кыйммәтле ташлар бу төбәктә кулланылмаган диярлек.

Стәрлебаш районына караган авылларда Оренбург төбәге Каргалы осталары тарафыннан язылган эпиграфик ядкярләр дә очрый. Әйтик, Ибрай авылы зиратында 1770 елда куелган бер таш Каргалы остасы кятиб Исхак бине Габделкәрим тарафыннан ясалган. Бу исә әлеге мөғрифәт үзәкләре арасындагы мәдәни-гыйльми бәйләнешләрнең жайга салынган булуы турында сөйли.

Ташъязма истәлекләр арасында гади генә уеп язылганнары белән бергә, күпертмә язу рәвешендә башкарылганнары да еш очрый. Аларның күбесе классик нәсех язуы белән язылганнар. Куфи, сөлес, тәгълийк, нәс-тәгълийк кебек язу төрләре бу төбәк истәлекләрендә очрамый диярлек.

Стәрлебаш авылларындагы эпиграфик ядкярләрне өйрәнү барышында 21 авылдагы биш йөздән артык кабер ташы турында мәгълүмат тупланды: Әмирдә – 43, Бакыйда – 9, Бузатта – 7, Гөлөмдә – 9, Ибрайда – 35, Карагошта – 22, Куганакбашта – 21, Тәтер-Арсланда – 59, Турмайда – 6, Хәлекәйдә – 20, Яңгырчыда – 15, Яшерганда – 46, Айтуганда – 15, Йомағужада – 2, Ибракайда – 2, Кабыккуышта – 4, Калкашта – 5, Каранайда – 2, Мәкъсудта – 6, Табылдыда – 10, Шәкәрдә – 6 ташъязма истәлек. Шулардан 349 таш текстологик эшкәртелеп, әлеге кыендыкта укучылар игътибарына тәкъдим ителә. Алар арасында бүген башкорт кардәшләребез яшәгән авыллардагы (Ибракай, Кабыккуыш, Калкаш, Табылды, Шәкәр) татарча язылган эпиграфик истәлекләр дә игътибар үзәгенә алынды. Китапта ташлардагы эпитафиянең гарәп телендәге оригинал язылышы, гамәлдәге хәрәфләр белән укылышы, гарәп-фарсы сүзләренең татар теленә тәржемәләре бирелде. Аерым бер ташъязмаларның төп тексти янәшәсендә график сурәтләре дә урын алды. Калган ташларның фотосурәтләре китапның кушымтасына жыеп бирелде. Шулай ук китапта дистөгә якын язусыз, әмма тамгалы ташлар да урын алды.

В.М. Усманов,

*Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының
Язма һәм музыкаль мирас үзәге фәнни хезмәткәре*

**БАШКОРТСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
СТӘРЛЕБАШ РАЙОНЫ АВЫЛЛАРЫНДА
САКЛАНЫП КАЛГАН ТАШЪЯЗМАЛАР**

1. Айтуган авылы

**№ 1. Миңнежан Шәрифжан кызы каберенә куелган таш,
1922 ел**

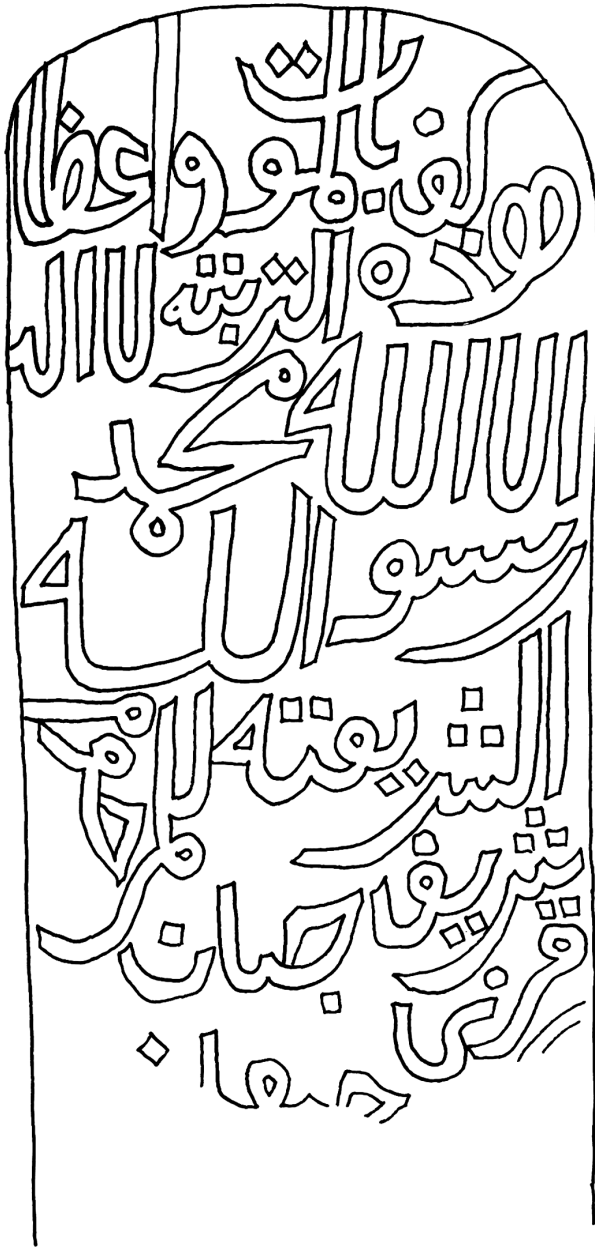
Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән¹</i>
هذه التربة لا اله	<i>һәзиһи әт-тәрбәт², лә иләһә</i>
الا الله محمد	<i>иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله	<i>рәсүлүллаһ³</i>
الشريفة للمرحوم	<i>әш-шәрифәт лил-мәрхүм[ә]</i>
شريف جان	<i>Шәрифжан</i>
قزى مينكى جيهان	<i>кызы Миңнежәһан</i>
وفات بولدى ۱۹۲۲ نچى يىل	<i>вафат булды 1922 нче ел</i>
فبرال ننگ ۱۵	<i>февральнең 15</i>

¹ *Кәфә бил-мәүти вагыйзән* – Үлем – зирәк укутучы.

² *Һәзиһи әт-тәрбәт* – Бу кабер.

³ *Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ* – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.



1=A

№ 2. Хәдичә Шәрифҗан хатыны каберенә куелган таш, 1923 ел

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыыйзән¹</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт² әш-шәр-</i>
يفة المتبركة للمرحوم	<i>ифәт әл-мәтәбәрәкәт лил-мәрхүм</i>
عفر الله ذنوبهما	<i>гафәрә Аллаһу зәнүбиһума</i>
لا اله الا الله محمد	<i>лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله حديجه	<i>рәсүлүллаһ³ Хәдичә</i>
شريف جان حلالى وفات	<i>Шәрифҗан хәләле вафат</i>

Уң ягында:

وفات بولدى ۱۹۲۳ بو طاشنى ياز عوچى شاكير

вафат булды 1923, бу ташны язгучы Шакир

№ 3. Нигъмәтҗан Әхтәм улы каберенә куелган таш, 1923 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ</i>
محمد رسول	<i>Мөхәммәд рәсүл-</i>
الله عفر الله	<i>уллаһ³ гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبهما نعمت	<i>зәнүбиһума Нигъмәт-</i>
جان احتم	<i>җан Әхтәм</i>
او على وافاظ	<i>углы вафат</i>

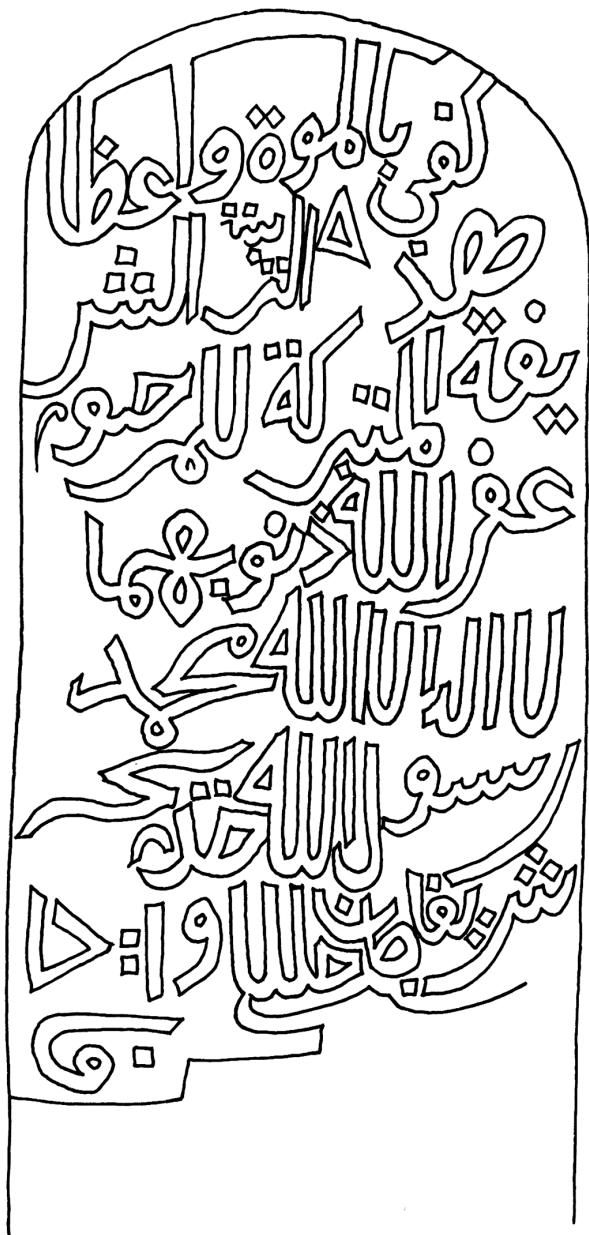
Уң ягында:

۱۹۲۳ نچى يلدە 1923 нче елда

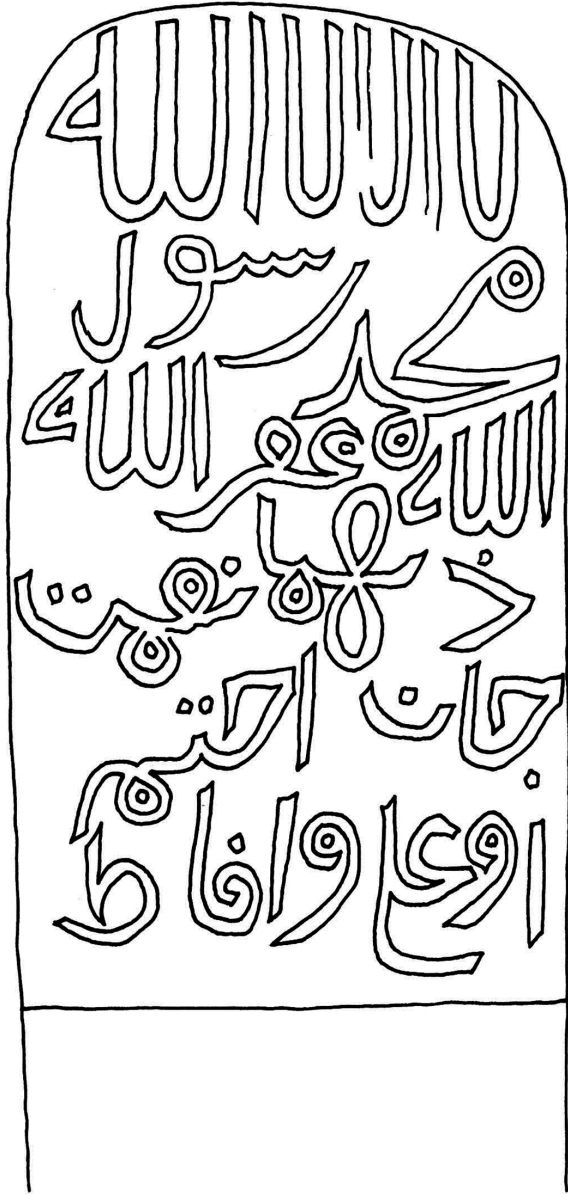
¹ *Кәфә бил-мәүти вагыыйзән* – Үлем – зирәк укытучы.

² *Һәзиһи әт-тәрбәт* – Бу кабер.

³ *Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ* – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.



2=A



3=A

№ 4. Укытучы Нигъмәтжан Әхмәтшаһи улы каберенә куелган таш, 1926 ел

Алгы ягында (калку язуды):

مه عاريف بولندا	<i>Мәгариф юлында</i>
حزمت ئيتب	<i>хезмәт итеб</i>
1926 نچى يل 14 نچى	<i>1926 нчы ел 14 нче</i>
سینتبر 22 ياشده	<i>сентябрь 22 яшьдә</i>
وفات بولدى نيعمه	<i>вафат булды Нигъмә-</i>
تجان نهحممت شاهى	<i>-тәҗсан Әхмәтшаһи</i>
...	<i>[углы] ...</i>

№ 5. Хәбибжәмал Мөхәммәдҗан кызы каберенә куелган таш, 1928 ел

Алгы ягында (калку язуды):

يادكار	<i>Яджар</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфүн</i>
حبيب جمال محمد	<i>Хәбибжәмал Мөхәммәд-</i>
جان قزى عرفان	<i>җан кызы, Гыйрфан</i>
جماعتى 1928 نچى	<i>жәмәгате 1928 нче</i>
يلده 10 اييون 64 ياشده	<i>елда 10 июнь 64 яшьдә</i>

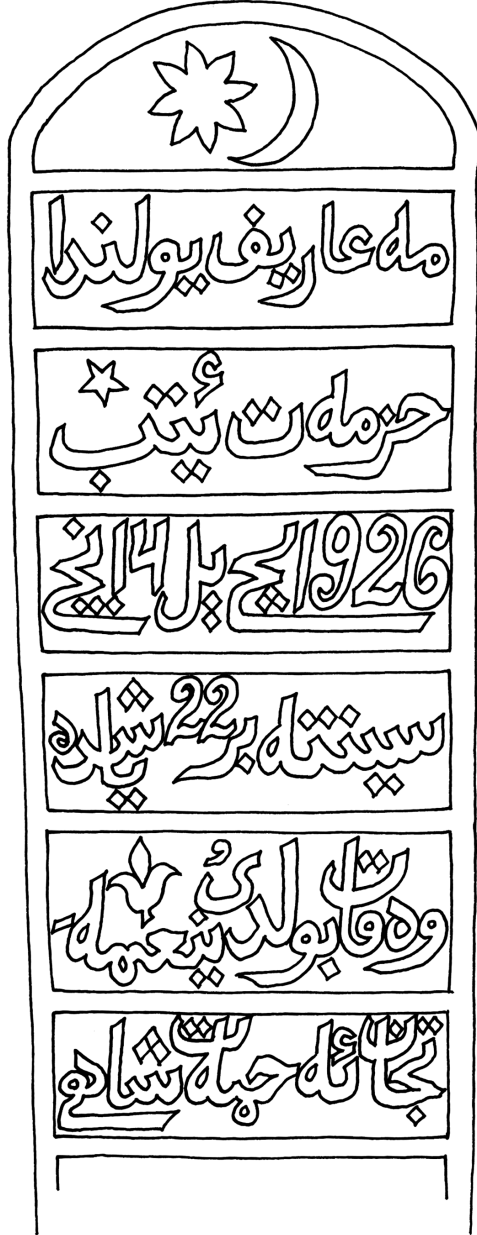
№ 6. Галямеддин Баһаведдин улы Мисыргалиев каберенә куелган таш, 1930 ел

Алгы ягында (калку язуды):

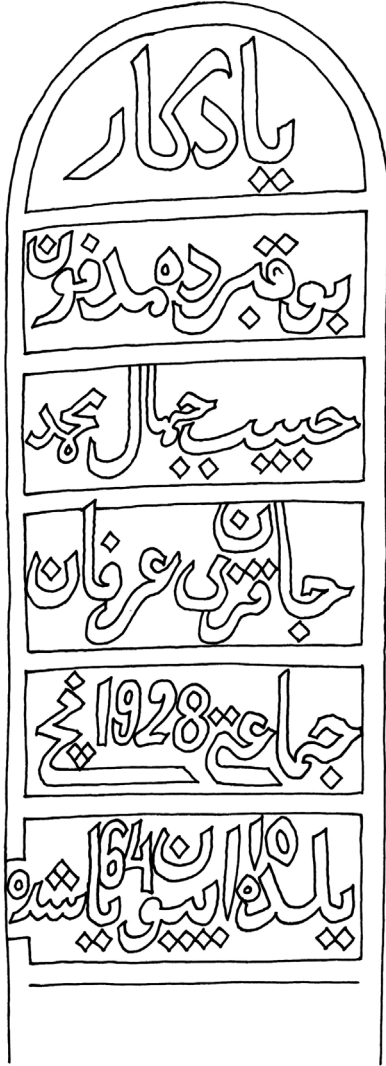
كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан¹</i>
بو قبرده مدفون	<i>Бу кабердә мәдфүн²</i>
علام الدين بهاءالدين	<i>Галямеддин Бәһаведдин</i>
او على مصر عليليف 60 ياشنده	<i>углы Мисыргалиев 60 яшендә</i>

¹ Көллү мән галәйһа фан – Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

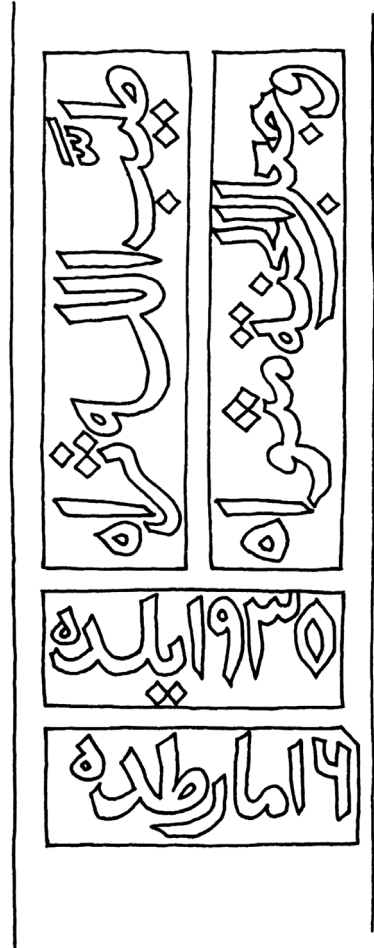
² Мәдфүн – жирләнгән.



4=A



5=A



6=B

Уң ягында (калку язулы):

طيب الله ثراه	<i>Таййәбә Аллаһу сәраһу</i>
و جعل الجنة مثواه	<i>вә җәғгалә-л-җәңнәти мәсваһу¹</i>
يلده ۱۹۳۰	<i>1930 елда</i>
۱۶ مارطده	<i>16 мартта</i>

№ 7. Шәмседдин Искәндәр улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

الحكم لله	<i>Әл-хәкм лилләһи²</i>
هو الحى الذى	<i>һуа әл-Хәййү әлләзи</i>
لا يموت الحكم	<i>лә йәмүт³ әл-хәкм</i>
الله على الكبير	<i>лилләһи галә-л-кәбир</i>
شمس الدين	<i>Шәмседдин</i>
ايسكندر او على	<i>Искәндәр углы</i>

2. Әмир авылы

№ 8. Дамулла Котбеддин бине Габдеррәхим бине Мортаза каберенә куелган таш, 1899 ел

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموتى واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вағыйзән⁴</i>
هذه التربة الشريف	<i>һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәриф[әт]</i>
بنده غريب يرجو من	<i>бәндә гариб йәрҗу мин</i>
رحمة الله البارى	<i>рәхмәт Аллаһи әл-Бари⁵</i>
امام المسلمين دملا	<i>имама әл-мөслимин дамулла</i>
قطب الدين بن	<i>Котбеддин бине</i>
عبد الرحيم بن	<i>Габдеррәхим бине</i>

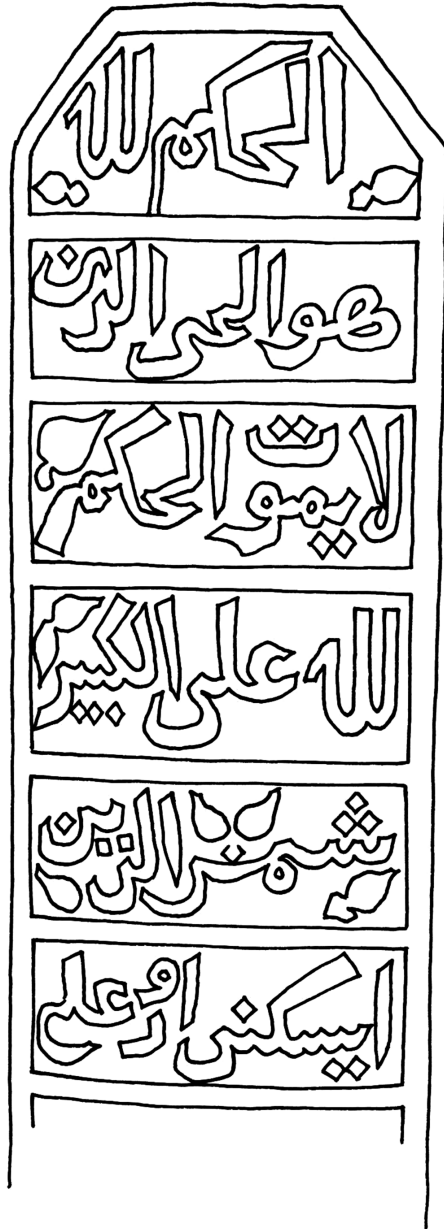
¹ *Таййәбә Аллаһу сәраһу вә җәғгалә-л-җәңнәти мәсваһу* – Аллаһ туфрагын яхшы итсен һәм актык урынын җәннәт кылсын.

² *Әл-хәкм лилләһи* – Хөкөм Аллаһы Тәгаләнеке.

³ *Һуа әл-Хәййү әлләзи лә йәмүт* – ул (Аллаһ) мәңге үлемсез.

⁴ *Кәфә бил-мәүти вағыйзән* – Үлем – зирәк укытучы.

⁵ *Бәндә гариб йәрҗу мин рәхмәт Аллаһи әл-Бари* – Мөскен бәндә Аллаһының рәхмәтенә өмет итә.



7=A

كوفي بالملوك وعلما
وقد انتبهت اليك
بناء عيسى بن جعفر
خيرة الله الباني
امام المسلمين دما
قطب الدين بن
عبد الرحيم بن
سنة توفى مرفون
تاريخه في ايام
السلطنة في ايام
في الاله واليه

8=A

مرتضى مدفون
تاریخ مسیحیہ ایلان
۱۸۹۹ سنده ۲۰ نچی
فیبرالده ۷۴ یاشنده

*Мортаза мэдфун
тарих мәсихия илән
1899 сәнәдә 20 нче
февральдә 74 яшендә*

**№ 9. Гыйнаятулла Габдессалих улы каберенә куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (калку язугы):

عنایت الله
عبدالصالح او
غلی وفات ۱۹۲۱
یلده ۶۵ یاشنده

*Гыйнаятулла
Габдессалих у-
-глы вафат 1921
елда 65 яшендә*

**№ 10. Ачлык елларында үлгәннәрнең уртақ каберлегенә
кулган ташъязма, 1923 ел**

Алгы ягында (калку язугы):

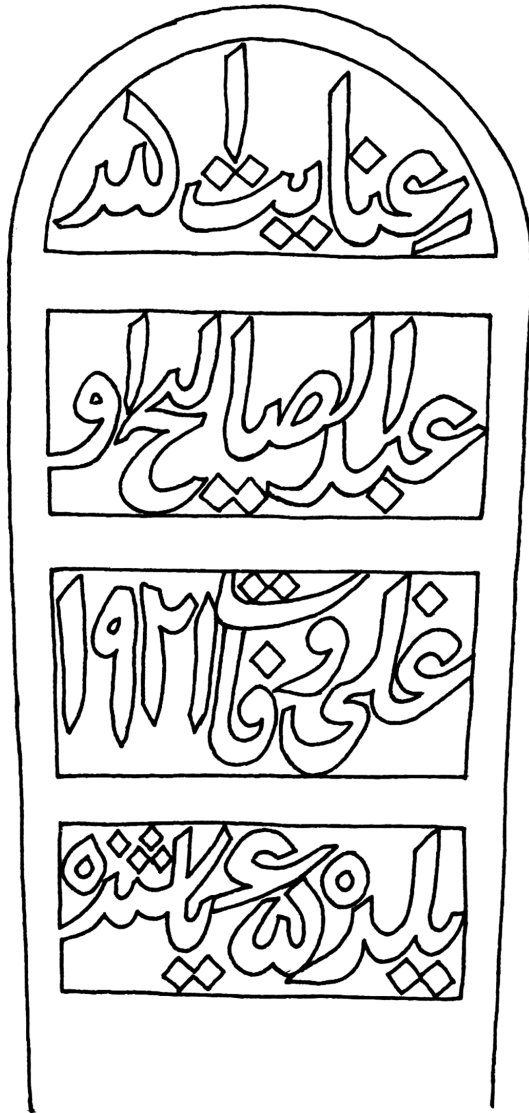
شملى واقعات ۱۹۲۱ هم ۲۲ يللارده دنياده ميسلى كورلمگان اچلق بولب
هر تورلى حشاراتلر اشالدى ... اولكسه شيكللى اعاج قابعى ئولن ظامرى
تيرى كون كملر ادم ئولكسه ...

*Шомлы вакыйгалар 1921 һәм [19]22 елларда дөньяда мисле
күрелмәгән ачлык булып һәр төрле хәшәрәтләр ашалды ...
үләксә, шилек, агач кабыгы, үлән тамыры, тире-күн, кем адәм
үләксә ...*

Ташбилгенәң көнбатышка караган өлеше (калку язугы):

حتى ترى ادملرنى اشا ... و شول يىل ... ۸۵ ... كش ... بولعان كشى
۱۵۲۱ قطلب قالعان كشى ۹۶۱ بولدى

*Хәтта терә адәмләргә аша[y] ... вә шул ел ...85 ... кеш[e] ...
булган кеше 1521 котылыб калган кеше 961 булды.*



9=A

حضرت اچم
 شاه
 کلسا حلو
 ملا سلطان
 و ششون پا
 قله ۸۵
 کشلان
 بولعان کیش
 ۱۵۲ اقطاب
 قالعان کیش
 ۱۶۱ بولادی

10=B

سفلی واقعه
 ۱۶۱
 پناه مسکی کورقان
 چلق بیور
 تری حشا اولر
 لاری
 و کسه
 اراج قاهران
 ملا مر تیری کون
 کمالدم تر کسه

10=A

Ташбилгенен төньякка караган өлеше (калку яззулы):

و شول يل قشلعده ... ميت كوبلكدان صارايلا عه جينا ب ... ئوقب قويديلر
جينا زه امام ملا على صاوين بولدى هم طاشنى يازدى ... اعضالر حاجى
حسن اوف فاضلى شاهى مردانوف

*Вә шул ел кышылыгда ... мәет күблекдән ... сарайларга жыйнаб
... кешеләр ... укыб куелдылар жәназа имамы Муллагали Савин
булды һәм ташны язды, ижтиһад иткән эгъзалар Хаҗи
Хасанов, Фазый Шаһимәрданов*

Ташбилгенен көнчыгыш ягына караган өлеше (калку яззулы):

بو يلدە جمعسى ۱۷ يام سانلرى تورليچه بو يامده ۹۸۳ ... بو يامده ۱۵۰
باشعالر معلوم توگل لا اله الا الله محمد رسول الله صلى الله عليه و سلم
رحمة الله عليهم اجمعين امين

*Бу елда жәмгысе 14 ям санлары төрлечә. Бу ямда 983 ...
бер ямда 150 баишалары мәгълүм түгел. Лә иләһа иләллаһ
Мөхәммәд расул Аллаһу саллаллаһу галәйһи вә сәллам
рәхмәтуллаһи галәйһим әжмәгыйн. Амин.*

Кятиб – Муллагали Савин¹.

¹ Кеше хәтерендә тирән эз калдырырлык әрнүле коточкыч вакыйгаларны, фажигаләрне аерым шәһесләр ташгызмаларда, әдәби эсәрләрдә, көндәлек дәфтәрләрдә чагылдырган. Мәсәлән, Стәрлебаш районы Хәлекәй авылы кешесе Йосып Абсаттаровның көндәлек дәфтәрәндә әлегә фажигалә елның афәте турында «1921 елда ... агач яфраклары коелды, ашыклар янды, үлән ... калмады, бетте. ... 1921 нче елда иң зур ачлык булды. Адәмләр күп үлдә, эт, пөсиләр калмады – ашап бетерделәр, хәтта үз баласын суеп ашадылар. Язга таба агач, чикләвек мөресә жыеп, әрекмән тамырын, юкә, алма каерысын күп ашадылар. Шул елда безнең авылда 1100 кеше үлдә. Безнең Хәлекәй авылында 1922 ел апрель башында 636 жан калган иде, май азагында 500 жан калган. ... Карагыш авылы халкының яртысыннан күбەرәге ачлыктан үлә. Ачлык корбаннары өч ямга (һәрберсендә якынча 350 шәр мәет. Ул ямнар Вәли Сәүбәнов кабереннән астарак урнашкан», – дип язылган. (Бу мәгълүмат билгесез дәфтәрдән алынды).

بویله چو هفت
 یام صابر تو
 آچه بیامه
 983 و نه یامه
 150 با شعار
 معلوم تر توکل
 لا اله الا الله
 محمد رسول
 الله صلی الله
 علیه و سلم
 رحمة الله اعلم
 ا

10=F

رشو لای قشلمه
 بتنه ت کو بلا
 صابرا عجب
 کون کجا
 17 برتن اشو
 کسبر
 موفو با جبار
 الامت ساه صا
 وین بری
 شس یازی
 چکان املا ح
 حسن و فاضل
 شاه داتوف

10=B

№ 11. Хэлфеддин Гыйзеддин улы Хэйреддинов каберенэ куелган таш, 1925 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۹۲۵ يىلده	1925 елда
هذه تربة	Һәзиһи төрбәт
اشريفة حلف	әш-шәрифәт Хәлф-
الدين بن عزالد	еддин бине Гыйзед-
ين بن خيرالدين	дин бине Хэйреддин
غفر الله تعالى ذنو	гафәрә Аллаһу Тәгалә зөнү-
بهم و ستر غيوبهم	биһим вә сәттара гуйубиһим ¹ ...

...

3. Бакый авылы

№ 12. Әбелхәсән Габделвәли улы каберенә куелган таш, 1899 ел

Алгы ягында (калку язулы):

هذه	Һәзиһи
التربة الشريفة	әт-төрбәт әш-шәрифәт
للمتوفى المرحوم ابي الحسن	лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм Әбелхәсән
بن عبدالولى فى سنة ۱۸۹۹	бине Габделвәли фи сәнәти 1899
و فى ۱ ايون ۶۷ ياشنده	вә фи 1 июнь 67 яшендә

№ 13. Гобәйдә Галяведдин кызы каберенә куелган таш, 1917 ел

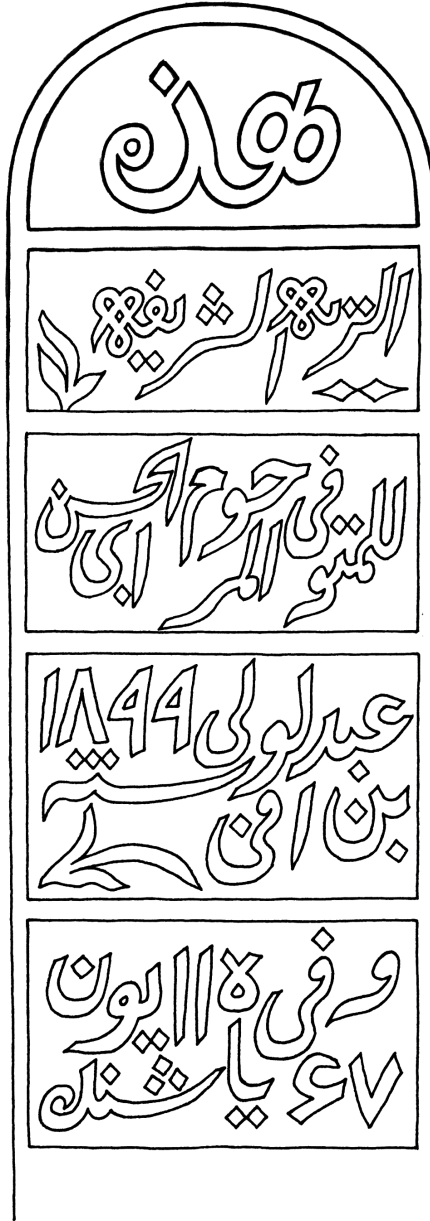
Алгы ягында (калку язулы):

ايسكه الوب دعا	Искә алыб дога
قيلعز قبر اياسى عبيده	кылыгыз кабер иясе Гобәйдә,
فاتيح ملا جماعتى علاء	Фатыйх мулла җәмәгәте Галя-
الدين قزى وفات	веддин кызы вафат
۱۹۱۷ نچى يىلده ياز	1917 нче елда яз-
دروچى عزيزه	-дыручы Газизә

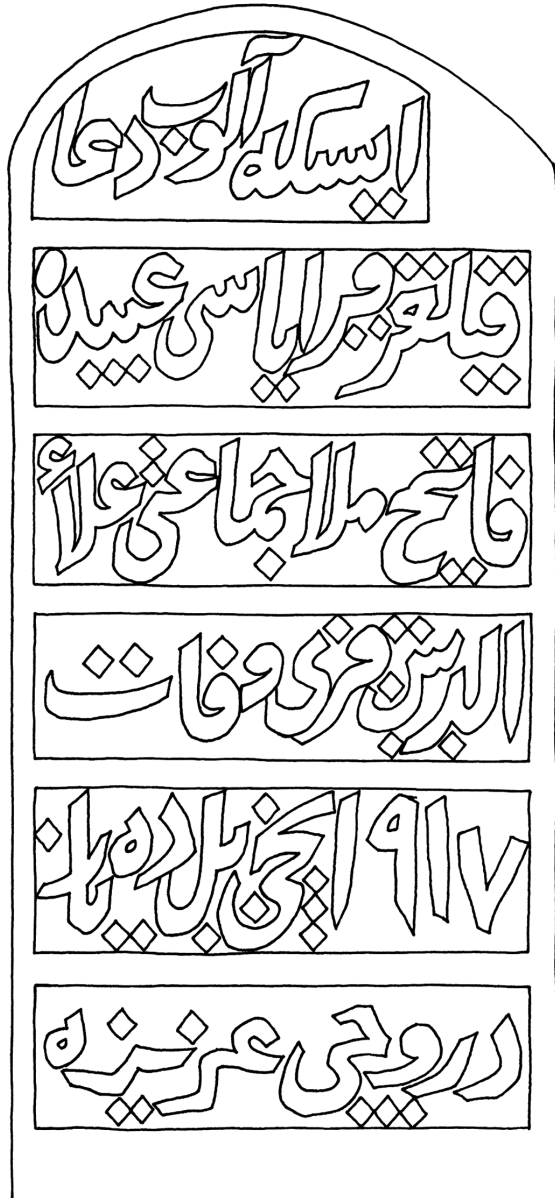
¹ Гафәрә Аллаһу Тәгалә зөнубиһим вә сәттәра гуйубиһим – Аллаһы Тәгалә гөнаһларын кичерсен һәм гаепләрен гафу итсен.

١٩٢٠ يلدە
ھۆزە تەربىيە
الشەرىفە حەلف
الدين بن عبد
بن خير الدين
غفر الله تعالى ذنوبهم
وستر غيوبهم
الدنيا اولها سراب
واوسطها تراب
واخرها حراب
|| || ||

11=A



12=A



13=A

**№ 14. Хэбибжәмал Мөхәммәдхафиз кызы каберенә
куелган таш**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлуллаһ</i>
هذه الشريفة حبيب جمال	<i>һәзиһи [әт-төрбәт] әш-шәрифәт</i>
	<i>Хәбибжәмал</i>
بنت محمد حافظ نور الله تعالى	<i>бинте Мөхәммәдхафиз нәүвәрә Аллаһу</i>
...	<i>Тәгалә [кабруһа]¹ ...</i>

4. Бузат авылы

**№ 15. Карый Ризван Солтангәрәй улы каберенә куелган таш,
1945 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بو قبرده قويلمش	<i>Бу кабердә куелмыш</i>
رضوان سلطا	<i>Ризван Солта-</i>
نگرای اوغلی حا	<i>нгәрәй угылы ха-</i>
فظ كلام الله	<i>физ кәлямүллаһ²</i>
وفات ۱۹۴۵ نچی	<i>вафат 1945 нче</i>
...	...

№ 16. Оркыя Ризван жәмәгәте каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

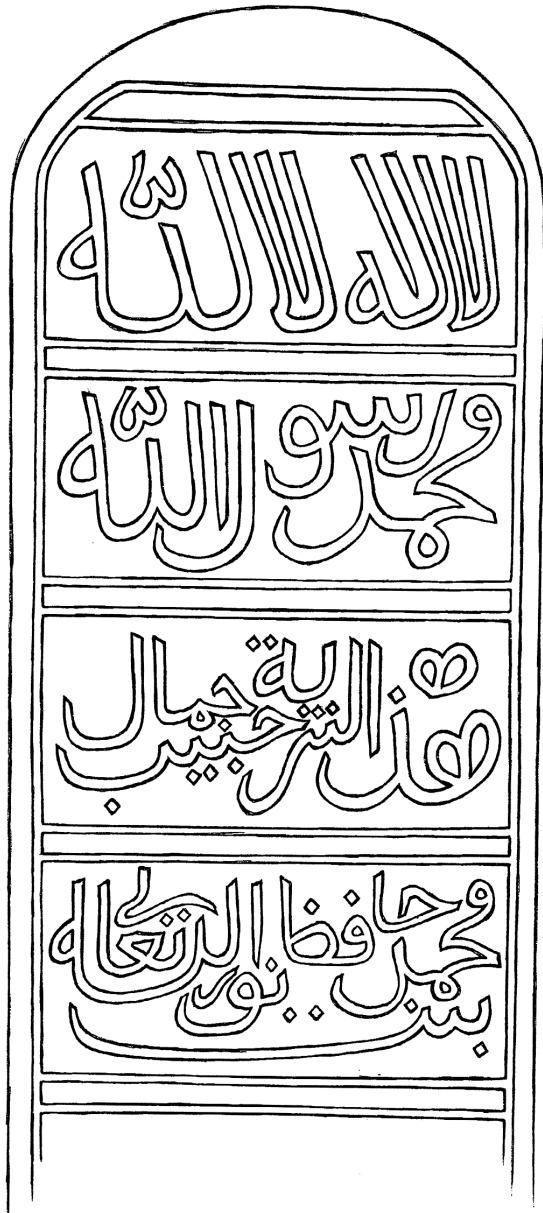
كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан³.</i>
بو قبر شريفه	<i>Бу кабер шәрифдә</i>
مدفون ارقيه	<i>мәдфүн[ә] Оркыя</i>
رضوان قاری	<i>Ризван карый</i>
جماعتی	<i>жәмәгәте</i>
غفر الله ذنوبهما	<i>гафәрә Аллаһу зөнубиһума⁴</i>

¹ *Нәүвәрә Аллаһу Тәгалә [кабруһа]* – Аллаһы Тәгалә аның каберен нурлы кылсын.

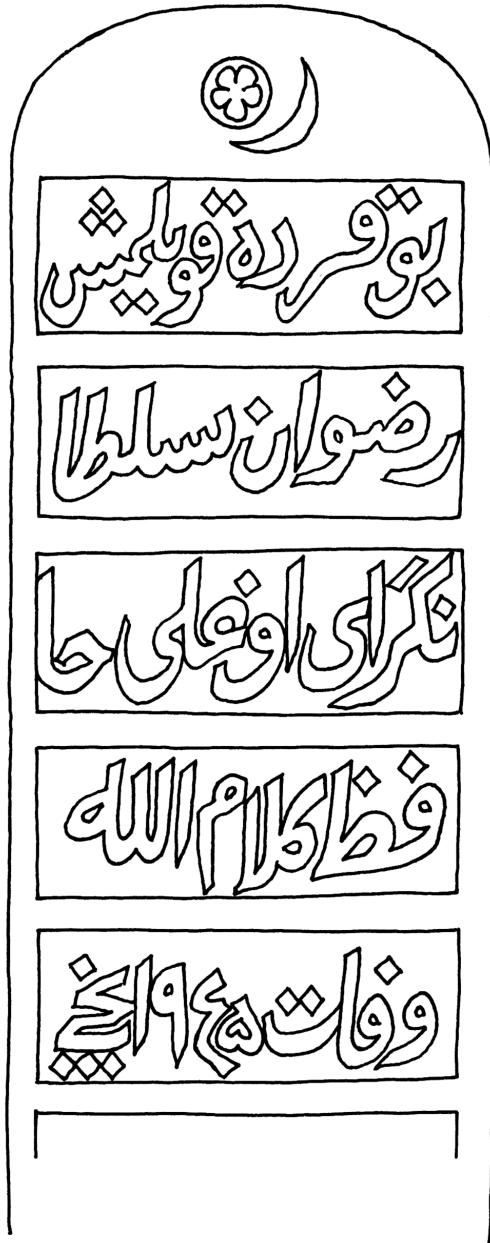
² *Хафиз кәлямүллаһ* – Корьән хафиз.

³ *Көллү мән галәйһа фан* - Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

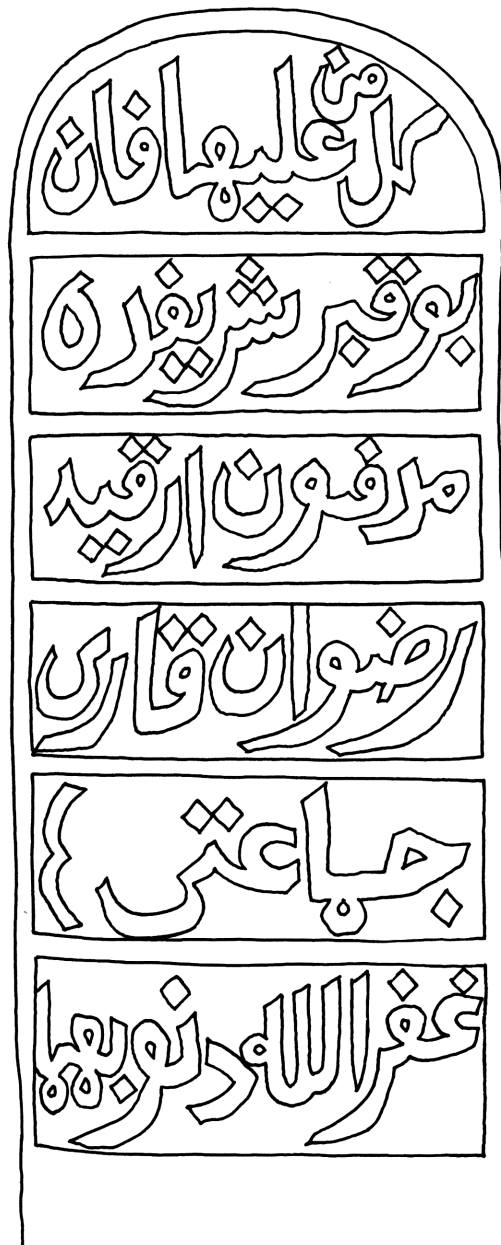
⁴ *Гафәрә Аллаһу зөнубиһума* – Аллаһ аларның икесенең дә гөнаһларын кичерсен.



14=A



15=A



16=A

5. Гөлем (Муллагөлем) авылы

№ 17. Мулла Миһран Хөснөддин улы каберенә куелган таш, 1910 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد رسول الله
هذه التربة ملا مهران
بن حسن الدين نور الله تعالى
مرقده وجعل الجنة مثواه

*Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ¹
Һәзиһи әт-тәрбәт мулла Миһран
бине Хөснөддин нәүвәрә Аллаһу Тәгалә
мәркадәһа вә җәғалә-л-җәннәти мәсваһа²*

№ 18. Биби Хәнифә Миһран мулла кызы каберенә куелган таш, 1911 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت واعظا
هذه تربة الشريفة
المرحومة بي بي حنيفة
بنت ملا مهران المرحوم ر
حمهما الله رحمة
واسعة
زوج علاء الدين الحاجي
١٩١١ نچى يلدە ٢٠ نچى
او عوست

*Кәфә бил-мәүти вагыйзән.
Һәзиһи тәрбәт әш-шәрифәт
әл-мәрхүмә биби Хәнифә
бинте мулла Миһран әл-мәрхүм
рәхәмәһума рәхмәтән
васигатән³
зәүҗ[әте] Галәведдин әл-хаҗи⁴
1911 нче елда 20 нче
август*

¹ Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчәсе.

² Нәүвәрә Аллаһу Тәгалә мәркадиһа вә җәғаләл-җәннәти мәсваһа – Аллаһы Тәгалә каберен нурлы кылсын һәм актык сыену урынын жәннәт кылсын.

³ Рәхәмәһума рәхмәтән васигатән – Аларның икесенә дә Аллаһның рәхмәт-ләре ирешсен.

⁴ Галәведдин әл-хаҗи хатыны.

**№ 19. Мортаза Кәрим улы каберенә куелган таш,
1922 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

يلده ۱۹۲۲	1922 елда
لا اله الا الله	лә иләһә иллә Аллаһ
محمد رسول الله	Мөхәммәд рәсүлүллаһ
هذه التربة المر	һәзиһи әт-тәрбәт әл-мәр-
حوم مرتضى	хүм Мортаза
... كريم	Кәрим [углы]

**№ 20. Хажигали Бикмөхәммәдов каберенә куелган таш,
1924 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من الشيطان	Әгузе билләһи мин әш-шәйтән-
الرجيم بسم الله الرحمن	ир-раҗим ¹ . Бисмиллаһир ир-рахман-
الرحيم لا اله الا الله	ир-рахим ² . Лә иләһә иллә Аллаһ
محمد رسول الله كل	Мөхәммәд рәсүлүллаһ ³ . Көллү
من عليها فان ۱۹۲۴	мән галәйһа фан ⁴ . 1924
يلده ۲۰ فيرالد	елда 20 февральдә
وفات بولدى ۴۵	вафат булды 45
ياشده حجلى بيك	яшьдә Хажғали Бик-
محمدنوف يازدروچى	мөхәммәдов, яздыручы

Арткы ягында (уйма язулы):

مينكنى يار بيك محمدوف [яздыручы] Миңнеяр Бикмөхәммәдов

¹ Әгузе билләһи мин әш-шәйтән-ир-раҗим – Таш белән куылган шайтаннан качып, Аллаһка сыгынам.

² Бисмиллаһир ир-рахман-ир-рахим – Рәхимле, шәфкәтьле Аллаһның исеме белән.

³ Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

⁴ Көллү мән галәйһа фан – Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

**№ 21. Шиһабеддин Сәйфеддин улы каберенә куелган таш,
1957 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

ايسكه الوب دعا	<i>Искә алыб дога</i>
قيلعز قبر اياسى شهاب	<i>кылыгыз кабер иясе Шиһаб-</i>
الدين سيف الد	<i>еддин Сәйфедд-</i>
بين اوغلى وفات	<i>-ин угылы вафат</i>
١٩٥٧ ١٨٧٣ طوعان	<i>туган 1873 1957</i>
...	...

6. Ибрай авылы

**№ 22. Биксолтан Ибраһим кызы каберенә куелган таш,
1804 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

هو الخلاق الباقي	<i>Бу әл-Хәлляк әл-Бакый¹</i>
بيك سلطان ابراهيم	<i>Биксолтан Ибраһим</i>
قرى ١٨٠٤	<i>кызы 1804</i>

**№ 23. Мөхәммәдрәхим Рахманкол улы каберенә куелган таш,
1830 ел**

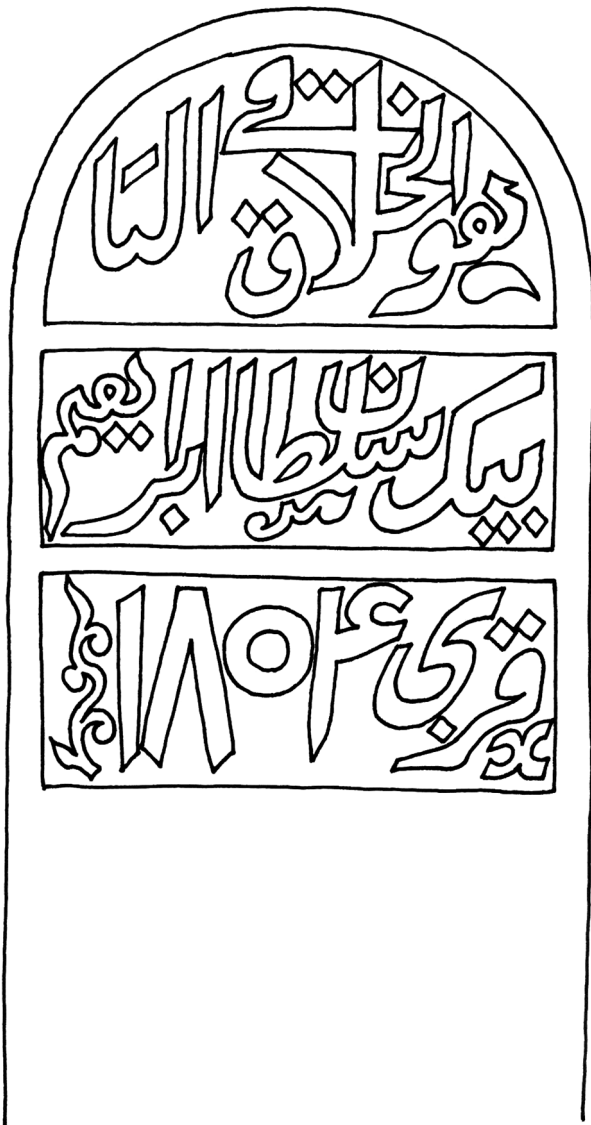
Алгы ягында (калку язулы):

١٧٧٠ تاريخ	<i>Тарих 1770</i>
رمضان شريفنك	<i>рамазан шәрифнең</i>
٢٥ كون جمعه كچده	<i>25 көн җомга кичдә</i>
دلو برجى ننك ٢٨ كون ر	<i>дәлү² борыжының³ 28 көн Рә-</i>
حمة الله محمد رحيم او	<i>хмәтулла Мөхәммәдрәхим у-</i>

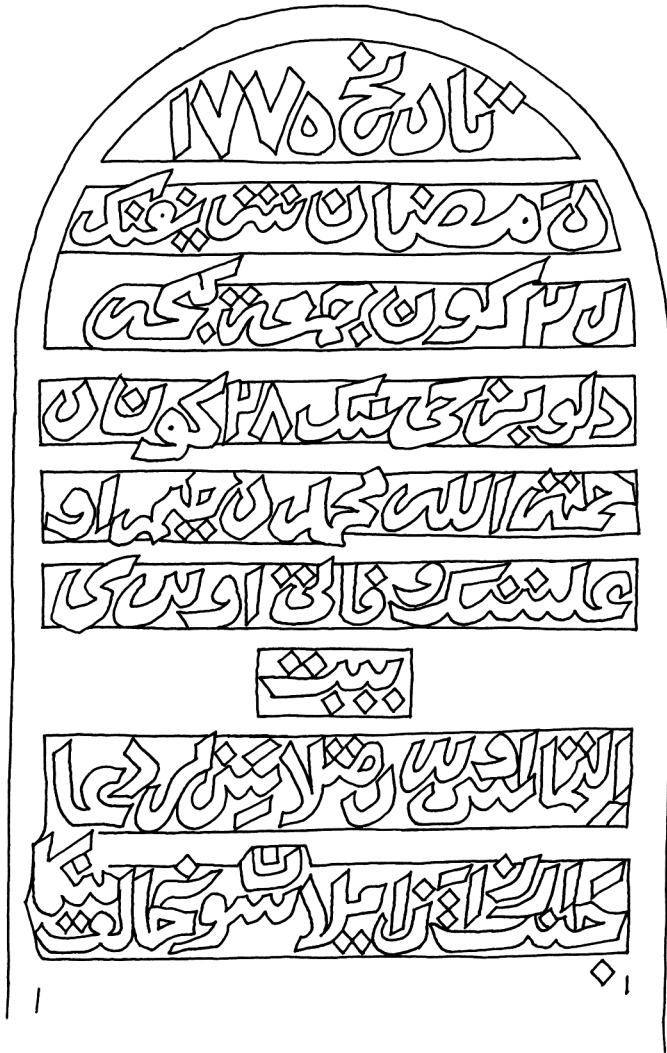
¹ Бу әл-Хәлляк әл-Бакый – Ул (Аллаһ) барлыкка китерүче, мөңгелек.

² Дәлү – зодиак елының бер ае исеме булып 22 нче гыйнвардан 22 нче февральгә кадәр булган вакыт.

³ Борыж – ай (ягъни, дәлү аенда вафат).



22=A



23=A

علينك وفاتى اولدى	-глының вафаты улды
بيت	Бәет.
التماس اولدر قىلاسن بر دعا	Илтимас ¹ уладыр кыласын бер дога,
جنت ارضن ايلاسون خالق بنكا	Жәннәт арзын әйләсүн Халикь бәца

Ташъязманың авторы шәһре Каргалының мәшһүр хаттаты Исхак бине Габделкәрим.

**№ 24. Мөхәммәдсадык Сәгъид улы каберенә куелган таш,
1868 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

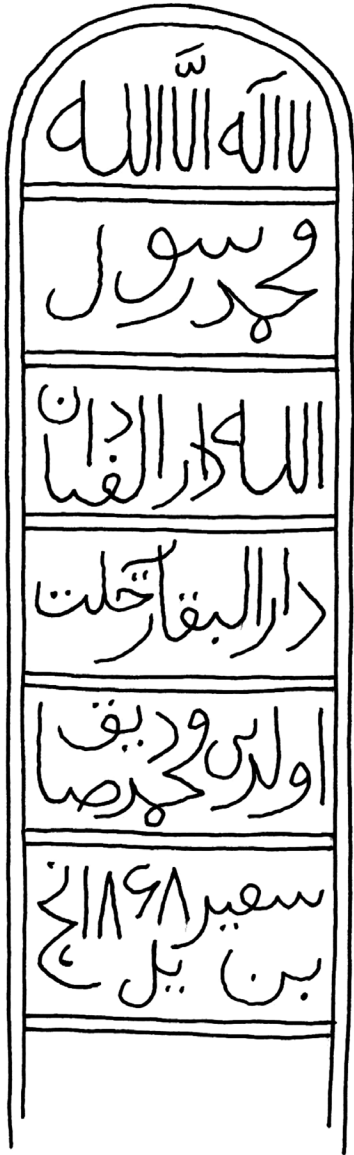
لا اله الا الله	Лә иләһә иллә Аллах
محمد رسول	Мөхәммәд рәсүл-
الله دار الفنادان	уллаһ дарелфәнадән
دار البقاياه رحلت	дарелбәкая рихләт
اولدى محمدصديق	улды Мөхәммәдсадык
بن سعيد ١٨٦٨ نچى يل	бине Сәгъид 1868 нче ел

**№ 25. Мансур Зыяддин улы каберенә куелган таш,
1915 ел**

Алгы ягында (калку һәм уйма язулы):

مرحوم	Мәрхүм
منصور	Мансур
بن	бине
ضياً الدين	Зыяддин
١٩١٥	1915
كاتب ملاعلى حلفه	кятиб Муллагали хәлфә

¹ Илтимас – үтенү, сорау, инәлу.



24=A



25=A

**№ 26. Өхмөдвәли Рәхмәтулла улы каберенә куелган таш,
1343/1930 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан¹</i>
احمد ولى رحمة	<i>Өхмөдвәли Рәхмәт-</i>
الله او على وفاة	<i>улла углы вафат</i>
١٣٤٨ سنه هجريه	<i>1348 сәнәи һижрия</i>
٨ نجي شهر رمضان	<i>8 нче шәһре рамазан</i>
٧٦ ياشنده	<i>76 яшендә</i>

7. Ибракай авылы

**№ 27. Хөсәен Әбүбәкер улы каберенә куелган таш,
1867 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыыйзән²</i>
هذه التربة الشريفة	<i>һәзиһи әт-төрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم حسين	<i>лил-мөтәвәффи әл-мәрхүм Хөсәен</i>
بن ابو بكر ٧٥ ياشنده ١٨٦٧ يلدہ	<i>бине Әбүбәкер 75 яшендә 1867 елда</i>
	<i>[вафат]</i>

Кятиб – Габдулла бине Мөхәммәдхарис Тукаев дип фараз ителә.

8. Кабыккуыш авылы

№ 28. Кемгә куелганы билгесез таш, 1867 ел

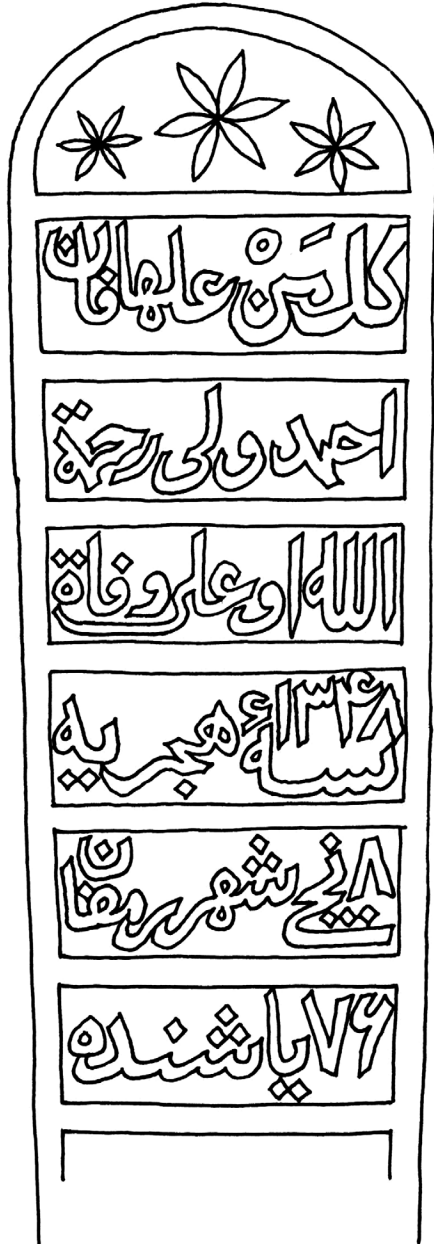
Кабыккуыш авылыннан Күндерәк авылына таба 2–4 км чамасы ераклыкта (икенче ерымнан соң) елга белән юл арасында урнашкан.

Алгы ягында (уйма язулы):

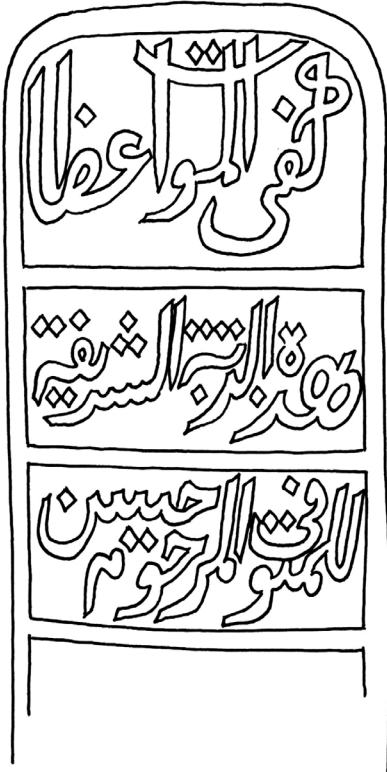
١٨٦٧ نجي يلدہ دولت كلدى	<i>1867 нче елда Дәүләткилде</i>
ملا باى او على يازد ...	<i>Муллабай углы язд[ы]..</i>

¹ Көллү мән галәйһа фан – Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

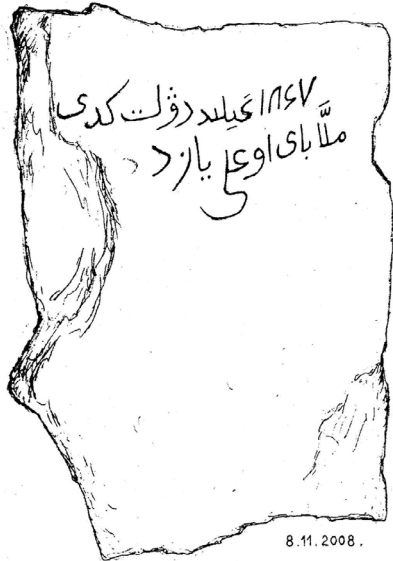
² Кәфә бил-мәүти вагыыйзән – Үлем – зирәк укытучы.



26=A



27=A



8.11.2008.

28=A

**№ 29. Сэлэмгэрэй Ибраһим улы каберенэ куелган таш,
1907 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَفِي بِالْمَوْتِ وَاعْظَا	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
هَذِهِ التَّرْبَةُ الشَّرِيفَةُ الْمَبْرُوكَةُ لِلْمَرْحُومِ سَلْمَكْرَايَ إِبْرَاهِيمِ أَوْ عَلَى رَحَلَتْ قَلْدَى	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт әл-мөбәрәкә лил-мәрхүм Сәләмгәрәй Ибраһим углы рихләт кылды</i>

Сул ягында (уйма язулы):

۱۹۰۷نجى يلدە مسلمانچە ۱۳۲۴ نچى يلدە
1907 нче елда – мөселманча 1324 нче елда

Язу стиле буюнча ташбилгенә авторы кяттиб Шакир дип фараз ителә.

**№ 30. Әлибай мәзин Каһарман улы каберенә куелган таш,
1947 ел**

Алгы ягында (уйма ягында):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ نَهْ لُئْبَايَ مُؤَذِّنِ تَوَدَى ۱۸۷۹	<i>Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим. Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ¹ Әлибай мөәззин туды 1879 елда</i>
---	--

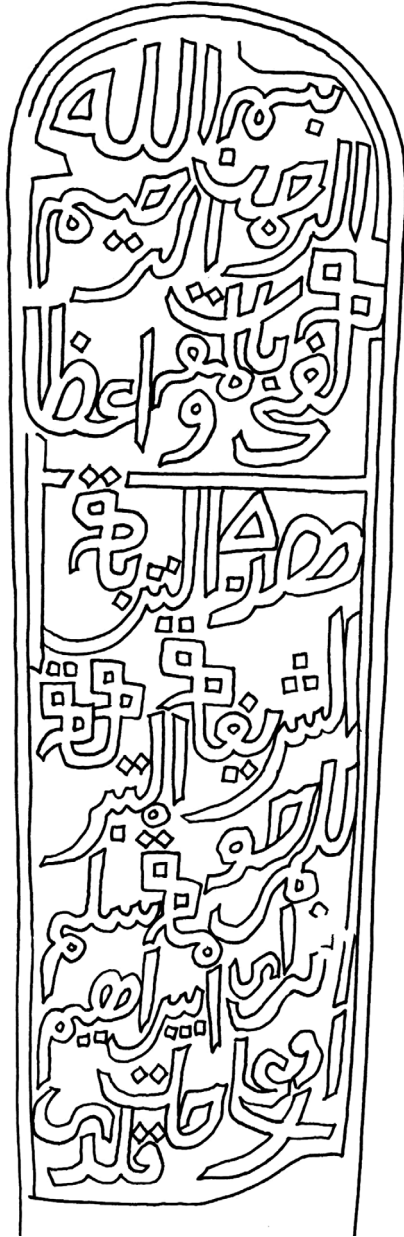
Сул ягында (уйма язулы):

۱۹۴۷ يىل وفات 1947 ел вафат

Янәшәсендә яңартып куелган таштагы язу:

*Имам һәм кызыл комиссар Сөйәрголов Әлибай Каһарман улы,
1879–18.05.1947.*

¹ Лә иләһә иллә Аллаху Мөхәммәд рәсүлүллаһ – Аллахтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллахның илчесе.



29=A

9. Калкаш (Калкач¹) авылы

№ 31. Шәех Каибкол Булатов² каберенә куелган таш, 1845 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۸۴۵	1845	
لا اله الا الله محمد رسول الله	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>	
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>	
الشيخ الامام المحتسب الاسلام	<i>әш-шәйх әл-имам әл-мөхтәсиб әл-ислам</i>	
قايب قول بن قوجاش بولاطوف	<i>Каибкол бине Кужаш Булатов</i>	
انا لله وانا الله راجعون	<i>Инна лилләһи вә инна иләйһи раҗигун³</i>	

№ 32. Имам Саях Сәгъид улы каберенә куелган таш, 1885 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۸۸۵سنده عنور ننگ ۱۸ كوننده	1885 сәнәдә гыйнварның 18 көнендә	
لا اله الا الله محمد رسول الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаху Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>	
... هذه التربة الشريفة ...	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт ...</i>	
... الامام صلاح بن سعيد ...	<i>әл-имам Саях бине Сәгъид</i>	
... ..		

¹ Калкашның дәрәс атамасы Калкач (шушы авылга нигез салучы тарихи шәхәскә бәйле) булган дип фараз ителә. Аның исеме, архив документларында һәм ташъязмаларда чагылыш таба.

² Шәех Каибкол бине Кужаш Булатов турында кара: Фәхрәддин Ризәддин. Асар. 1 том. – Казан: Рухият, 2006. – Б. 135.

³ *Инна лилләһи вә инна иләйһи раҗигун* – Аллаһ тарафыннан яратылганбыз һәм Аның хозурына кайтабыз.

**№ 33. Нигъмәтжан Мөхәммәджан улы каберенә куелган таш,
1931 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

بايياقۇتى روغى نك	<i>Байбакты ругының</i>
شولان طائفه سى دات	<i>Шулан тайфәсе, Дат</i>
ايماغى صرم بولمىنينك حاجى	<i>аймагы, Сырым бүлеменең хаҗи</i>
يوسف نيره سى نعمت جان	<i>Йосыф нәбирәсе Нигъмәтжан</i>
محمدجان اوغلى وفات بولدى	<i>Мөхәммәджан углы вафат булды</i>
۵۴ ياشيندا و دفن فى زياره	<i>54 яшендә вә дәфәнә фи зиярәти</i>
ايسكى قالقاج وفاته كان فى	<i>Иске Калкач вә вафатә кянә фи</i>
استرلى باش و هاجر من المولد	<i>Эстәрлебаиш вә һаҗир мин әл-Мәүлүд¹</i>

Арткы ягында (уйма язулы):

مرحومنگ وفاتى	<i>Мәрхүмнең вафаты</i>
۱۹۳۱ نچى جل ۲۷ نچى قاوسده	<i>1931 нче жыл 27 нче кавәсдә²</i>
اوشبو طاشنى قويوشلار	<i>ошбу ташны куюшылар</i>
اناسى اولداى هم اغاسى	<i>анасы Улдай һәм агасы</i>
احمدجان قزى منوره اينلارى	<i>Әхмәдҗан, кызы Мөнәвәрә, аенлары</i>
ذوالقاش حجة الاسلام	<i>Зөлкаш, Хәҗәтел-ислам</i>
قيصراؤ ابالارى غائشه	<i>Кайсаров[а], апалары Гайшә</i>
هو يده يازغوجى حبيب الله	<i>Һувә йәдиһү³ язгучы Хәбибулла</i>

Кятиб Хәбибулла.

№ 34. Бәһрам Габдеррәфикъ улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد رسول الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
هذه تربة شريفة ايسمه	<i>һәзиһи төрбәт шәрифәт исмәһә</i>
بهرام بن عبد رفيق متوفا	<i>Бәһрам бине Габдеррәфикъ мөтәвәффа</i>

¹ Дәфәнә фи зиярәти Иске Калкач вә вафатә кянә фи Эстәрлебаиш вә һаҗир мин әл-Мәүлүд – Мәүлед авылынан күчәнгән, Стәрлебашта вафат булган һәм Иске Калкач зиратында күмәлгән.

² Кавәс – зодиак тамгасы буенча булган елның ноябрь ае.

³ Һувә йәдиһү – үз кулы белән.

№ 35. Мөхүбжәмал Хафиз кызы каберенә куелган таш

Язу рәвешенә карап, ташбилгенен авторы Стәрлебаш кятибе Габдеррәхим Галиев дип фараз итәбез.

Алгы ягында (калку язулы):

جت کر جماعتی	Жәткяр ¹ жәмәгате,
ایسکھ الوب دعا	искә алып дога
قیلعز قبر ایاسی	кылыгыз кабер иясе
محبوب جمال	Мөхүбжәмал
حافظ قزی	Хафиз кызы,
یلده طوعان ۱۹۳۸	1937 елда туган

Сул ягында (калку язулы):

نور الله قبره بنور الایمان нәүвәрә Аллаһу кабрәһу бинур әл-иман²

10. Карагош авылы

№ 36. Шаһиәхмәд Габделгани улы каберенә куелган таш, 1803 ел³

Алгы ягында (калку язулы):

هو الله الماحی لا ...	Һувә Аллаһу әл-махи ...
الرافع للدرجات هذه	әр-рафигъ лил-дәрәжәтә һәзиһи
التربة الشريفة للمتوفی	әт-төрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи
شاهی احمد بن عبد الغنی	Шаһиәхмәд бине Габделгани
و فی السنه الرومیه ۱۸۰۳	вә фи әс-сәнәи румияти 1803
طیب الله ثره و جعل	таййәбә Аллаһу сәрәһу вә жәғәлә ⁴

Уң ягында (калку язулы):

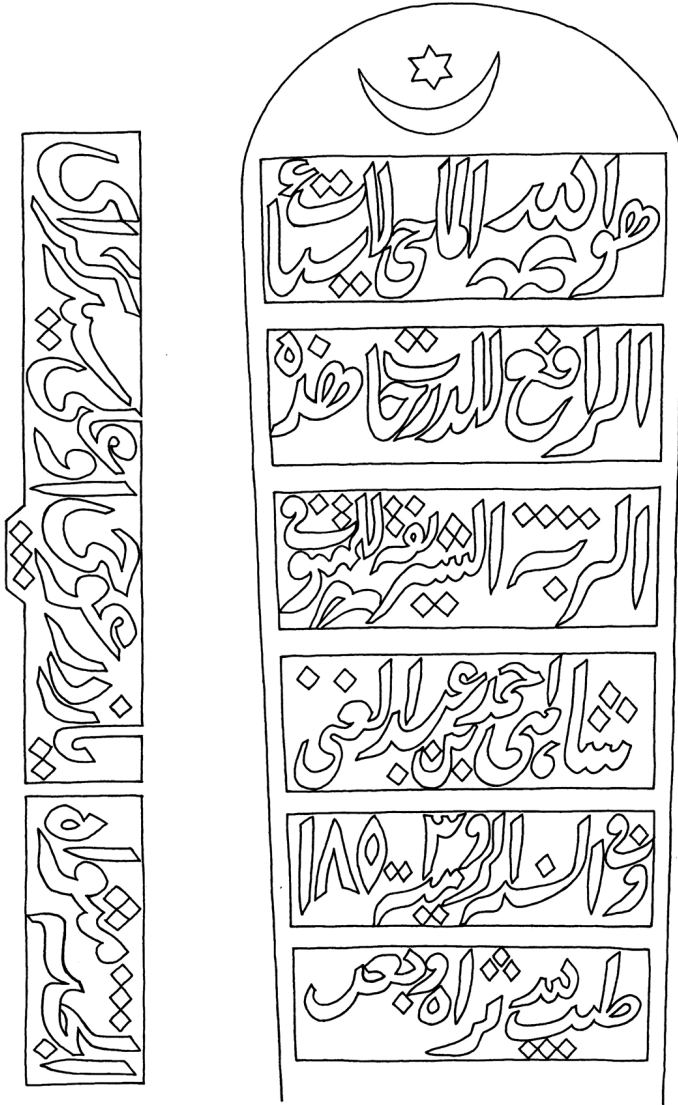
الجنة مثواه یازدر عوچی او علی سیدنگرای
Әл-жәннәт мәсваһу, яздыргучы углы Сәидгәрәй

¹ Жәткяр – Ядкәр.

² Нәүвәрә Аллаһу кабрәһу бинур әл-иман – Аллаһы каберен иман нуры белән нурландырысын.

³ Тарих елы дәрәс куелмаган дип фараз ителә, чөнки, бу төбәктәге Стәрлебаш кятибе Габдеррәхим Галиев эшләренә охшаш ташъязмалар XIX гасыр азагы, яисә XX гасыр башына карыйлар. Бәлки, бу ядкәрне 1903 елда ясалган дип кабул итәргә кирәктер?

⁴ Таййәбә Аллаһу сәрәһу вә жәғәлә-л-жәннәт мәсваһу – Аллаһ туфрагын яхшы итсен һәм актык урынын жәннәт кылсын.



36=A

**№ 37. Мулла Әхмәди мәзин Фәйзулла улы каберенә
куелган таш**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموتى واعظا هذه التربة الشريفة بندأ غريب يرجو من رحمة الله بارى امام المسلمن احمدى ابن مؤذنين فيضوالله مدفون ١٠٣٩ نچى سنه من تاريخ هجرية ٧٢ ياشنده	<i>Кәфә бил-мәүти вагыһызән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт бәндәи гариб йәржү мин рәхмәтуллаһи Бари¹ имам әл-мәслимин Әхмәди ибне мөәззин Фәйзулла мәдфүн 1039² нчы сәнә мин тарих һижрия 72 яшендә [вафат].</i>
--	---

Кятиб – Хәлекәй авылының таш язучы остасы Латыпов Шәймөхәммәд.

**№ 38. Хөсниҗиһан Мөхәммәдшәриф кызы каберенә куелган
таш, 1906–1907 еллар**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموتى واعظا هذه التربة الشريفة بنده غريب يرجوا من رحمة الله البارى شرفى حسن جهان زوجهء ملا احمدى بنت محمد شريف مدفون ١٣٢٦ سنه ٣ نچى محرم ده ٨٢ ياشنده	<i>Кәфә бил-мәүти вагыһызән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт бәндәи гариб йәржү мин рәхмәтуллаһи әл-Бари¹ шәрәфи Хөсниҗиһан зәүҗәи мулла Әхмәди бинте Мөхәммәдшәриф мәдфүн[ә] 1326 сәнә 3 нче мөхәррәмдә 82 яшендә [вафат]</i>
--	--

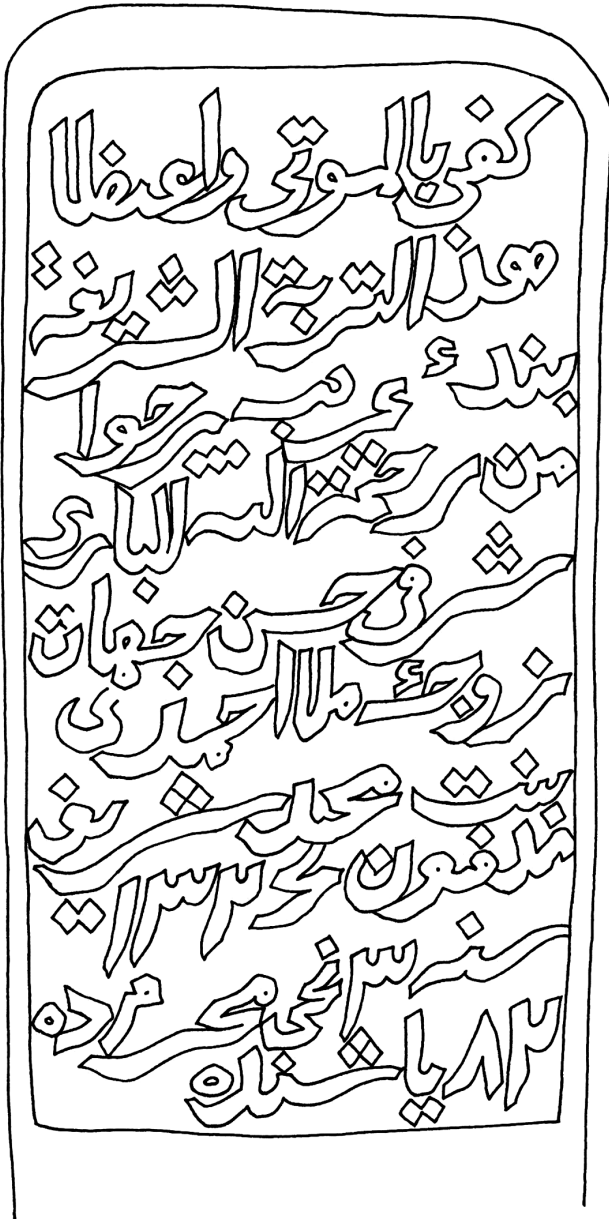
Кятиб – Латыпов Шәймөхәммәд.

¹ Бәндә гариб йәржү мин рәхмәт Аллаһи әл-Бари – Мескен бәндә Аллаһының рәхмәтенә өмет итә.

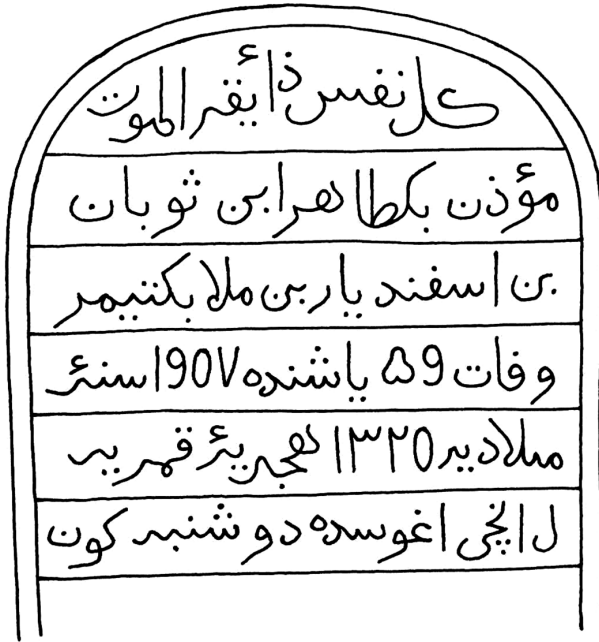
² Бу тарих саннары дәрәҗәсез язылмаган яисә төгәл укылмаган дип кабул итәргә кирәк. Чөнки, ташбилгенең авторы – Шәймөхәммәд Латыпов икәнлегенә шик тудырмай. Аның кулы белән ясалганы ташның язу тарызыннан (стиленнән) үк күренеп тора.

كفر بالملوك وعظما
هذا السيرة السريعة
شراء من ربح من
بسم الله تعالى
المسلمين اجدي
ابن مؤمن فضول
مليونان اسم
من تاريخ صحاح
٧٦٦ يا سيد

37=A



38=A



39=A

**№ 39. Мэзин Биктаһир¹ Сәүбан улы каберенә куелган таш,
1907 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

كل نفس ذائقة الموت
مؤذن بقطاهر ابن ثوبان
بن اسفنديار ملا بكتيمر
وفات ۵۹ ياشنده ۱۹۰۷ سنه
ملاديه ۱۳۲۰ هجرية قمرية
۱۵ نجي اغوسده دوشنبه كون

*Кәлли нәфсин заикател-мәүт²
мәәззин Биктаһир ибне Сәүбән
бине Әсфәндияр бине мелла Биктимер
вафат 59 яшендә 1907 сәнәи
милядия 1320 һижрияи камәрия
15 нче августда вә шинбә көн*

Авторы – Вәли бине Биктаһир Сәүбанов дип фараз ителә.

¹ Стәрлетамак төбәгендә билгеле шәхес, революционер Вәли Сәүбановның атасы.

² *Кәлли нәфсин заикател-мәүт* – һәрбер жан үлем тәмен татып караячак.

№ 40. Госман хэлфә Әбүбәкер улы каберенә куелган таш,
1921 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

عثمان حلفه	Госман хэлфә
ابو بكر او على	Әбүбәкер угылы
موسكايف	Мусакаев
۱۹۲۱ نچى يىل	1921 нче ел



40=A

11. Куганакбаш авылы

№ 41. Тимербәк¹ Вилдан улы каберенә куелган таш, 1877 ел

Алгы ягында (калку язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
بسم الله الرحمن الرحيم
كفى بالموت واعظا
كل من عليها فان
و يبقى وجه ربك الجلال و الاكرام
لا اله الا الله محمد رسول الله
صاحب هذه المرقد يتيم الزمان و ... قطب الاقطاب
استاذ كلان تموريك ابن ولدان جعل الله تعالى روحهما
في جنات النعيم المتوفى في سنة ١٢٩٤ الهجرة
وفي من المسيحي اليوم برمج الثالث ذى القعدة

Әгузе билләһи мин әш-шәйтанир-раҗим²

Бисмиллаһир-рахманир-рахим³

кәфә бил-мәүти вагыйзән⁴

көллү мән галәйһа фан⁵

вә йәбкә вәҗһү Раббикә зөл-Җәләли вәл-Икрами⁶

Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлуллаһ⁷

сахиб һәзиһи әл-мәркад йәтим әз-заман вә ... котбел-актаб

остаз көллән Тимербәк ибне Вилдан җәғгалә Аллаһу Тәғалә ...

фи җәннәт ән-нәгыйм әл-мөтәвәффи фи мин сәнә 1294 әл-һижрәти

вә фи мин 1877 фи әл-мәсихия әл-йәүм борыҗ әс-сәләс зөлкагъдәти⁸

¹ Тимербәк бине Вилдан бине Вәлид бине Максуд бине Афак. *Кара: Фәхреддин Ризаэддин. Асар. 3 нәм 4 томнар. – Казан: Рухият, 2010. – Б. 96–97.*

² *Әгузе билләһи мин әш-шәйтанир-раҗим* – Таш белән куылган шайтаннан качып, Аллаһка сыгынам.

³ *Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим* – Рәхимле, шәфкатле Аллаһның исеме белән.

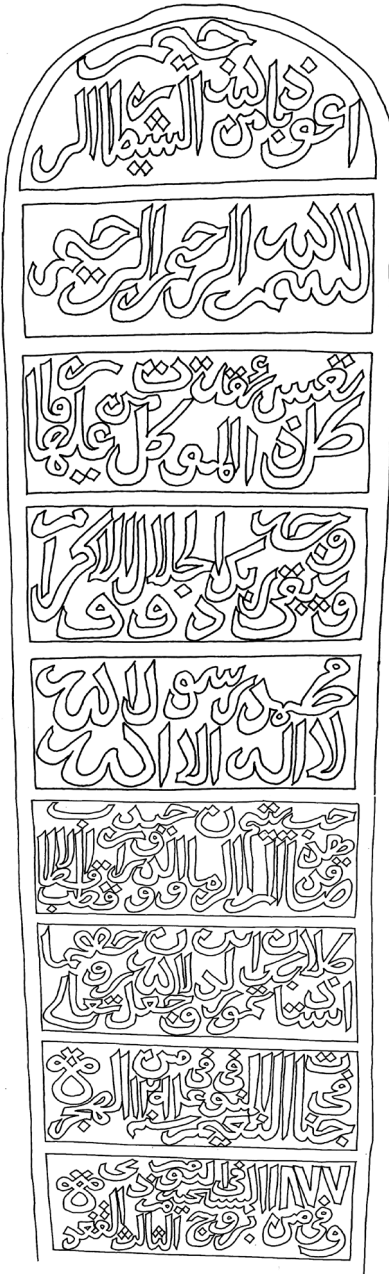
⁴ *Кәфә бил-мәүти вагыйзән* - Үлем – зирәк укытучы.

⁵ *Көллү мән галәйһа фан* – Җирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

⁶ *Йәбкә вәҗһү Раббикә зөл-Җәләли вәл-Икрами* – Мәңгелеккә сиңең Бөек вә Хөрмәтле Раббыңның йөзе генә калачак.

⁷ *Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлуллаһ* – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

⁸ Вафат зөлкагъдә асның 3 нче көнөндә.



41=A

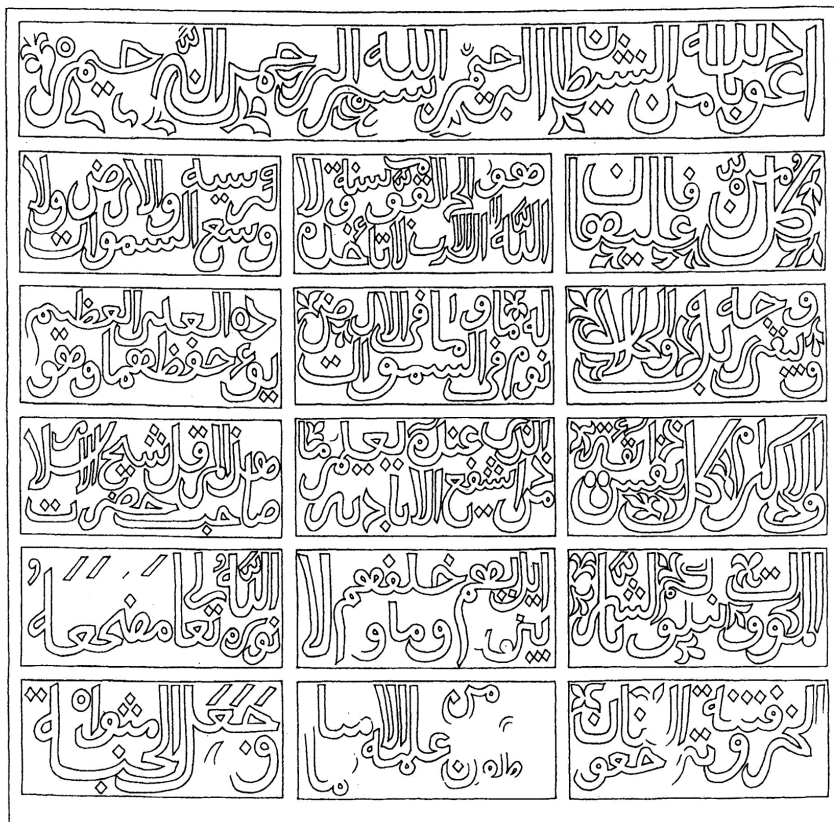
№ 42. Тимербәк ахунд төрбәсенен диварына беркетелеп (Шәйхелислам хәзрәт каберенә) куелган таш

Ташбилгенен авторы, исеме безгә мэгълүм булмаган кятиб. Аның эшләре Стәрлебаш һәм Кыргыз-Миякә төбәгендә еш очрый, күрәсен, үз чорында мәшһүр таш язучы осталардан саналгандыр.

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم		
كل من عليها فان لا تاخذة سنة و لا	الله لا اله الا هو الحي القيوم ولا ارض و لا	وسع كرسيه السموت ولا ارض و لا
و يبقى وجه ربك الجلال	نوم له مافى السموت و مافى الارض من	ايوده حفظهما وهو العلى العظيم
و الاكرام كل نفس ذائقة	ذا الذى يشفع عنده الا باذنه يعلم ما	صاحب هذه المرقد شيخ السلام حضرت
الموت و نبلو كم بالشر	بين ايديهم و ما خلفهم و لا	نوره الله تعالى مضبحه
و الخير فتنة و البنا ترجعون بما شاء	يحيطون بشيء من علمه الا	و جعل الجنة مثواه

Әгузе билләһи мин әш-шәйтанир-раҗим		
Көллү мән галәйһа фан-	Аллаһу лә иләһә иллә һүә-л-хәйүл-кайүм лә тәэхүзүһү синнәтү вә лә	вәсигә күрсий- үһү-с-сәмәвати вә-л- ард вә лә
-ин вә йәбка вәҗһү Раббикә зөл-Җәлали	нәүм ләһү ма фи-с- сәмәвати вә мә фил- ард мән	йә 'дүһү хифзуһума вә һүә-л-гәлийүл- газыйм ¹ .
Вәл-Икрами. Көлли нәфсин заикател-	зәл-ләзи йәшфәғу гыйндәһү иллә би 'из- ниһ йәгъләму ма	Сахиб һәзә әл-мәр- кад Шәйхелислам хәзрәт

¹ «Аятел-Көрсии». «Бакара» сүрәсе, 255 аят.



42=A

нәүвәрә Аллаһу Тагалә мәзъжәгаһу	бәйнә әйдиһим вә ма хальфәһүм вә лә	мәүт вә нәблүкүм биши-шәрри
вә жәғалә әл-жән- нәти мәсваһу ¹	йүхитунә бишәй 'им- мин гилмиһи иллә бима шәә	вә әл-хаири фитнәтә вә иләйна түржәғунә ²

¹ Нәүвәрә Аллаһу Тагалә мәзъжәгаһу вә жәғалә әл-жәннәти мәсваһу – Аллаһ ятачак каберен нурласын һәм актык сыену урынын жәннәт кылсын.

² «Әнбия» сүрәсе, 35 нче аять.

№ 43. Биби Ләтыйфә ишан Дәүләтшаһ кызы каберенә куелган таш, 1880 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
صاحبة هذه القبر بي بي لطيفة	<i>сахибәт һәзиһи әл-кабер Биби Ләтыйфә</i>
ايشان دولتشاه المرحوم	<i>ишан Дәүләтшаһ әл-мәрхүм</i>
المرحومة في سنة ١٨٨٠	<i>әл-мәрхүмәт фи сәнәти 1880</i>
٩ نجي مايده الرومية	<i>9 нчы майда әр-румия</i>

№ 44. Сәяхеддин Шәрәфеддин улы каберенә куелган таш, 1880 ел

Алгы ягында (калку язулы):

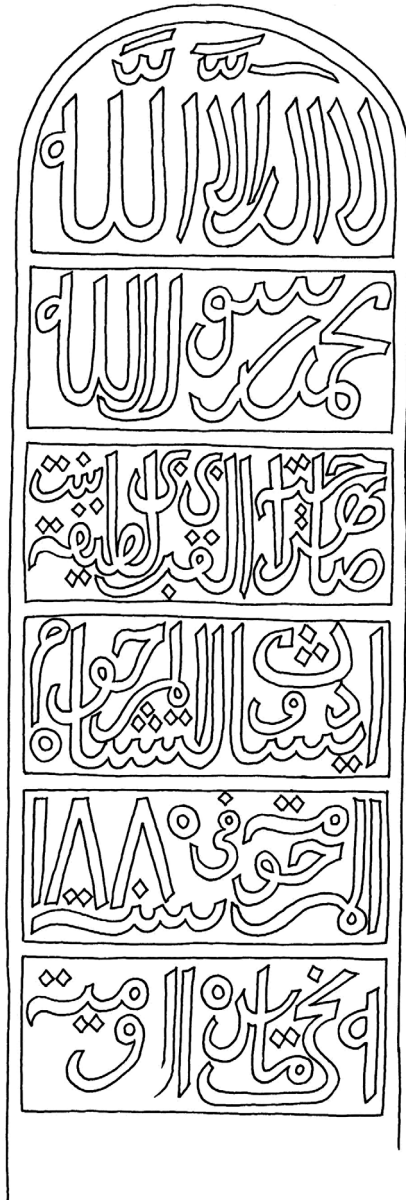
لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
المتوفى سياح الدين	<i>әл-мөтәвәффи Сәяхеддин</i>
بن وشرف الدين	<i>бине Шәрәфеддин</i>
في سنة ١٨٨٠	<i>фи сәнәти 1880</i>

12. Табылды авылы

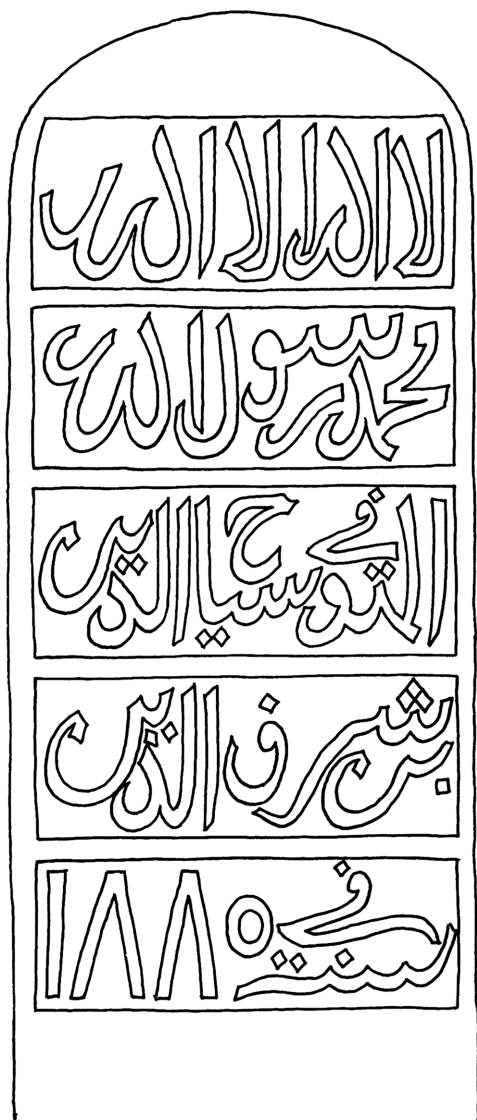
№ 45. Мулла Габделгазиз мулла Габделмөҗиб улы каберенә куелган таш, 1906 ел

Алгы ягында:

...امام عبد العزيز بن ملا عبد المجيب بن اشحوجه ١٩٠٦ ماى ناك اول كونى
...имам Габделгазиз бине мулла Габделмөҗиб бине Ишхуҗа
1906 майның әүвәл көне



43=A



44=A

№ 46. Фәхреддин Хәйреддин улы Йөзекәев каберенә куелган таш, 1918 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۹۱۸ نجی یل ناقلاړ	1918 нче елда аклар
تارافندان وحشیلәрچه	тарафындан вәхшиләрчә
ئوتەرلگه ن قزل پارتیزان	үтерелгән кызыл партизан
فه حریتدین حه یریتدین	Фәхреддин Хәйреддин
ئولی ئیزکه یف قه بری	улы Йөзекәев кабере

Кятиб – мулла Баймөхәммәд¹.

№ 47. Мәзин Кинжә-Морза Байгазиз улы каберенә куелган таш, 1920 ел

Алгы ягында (калку язулы):

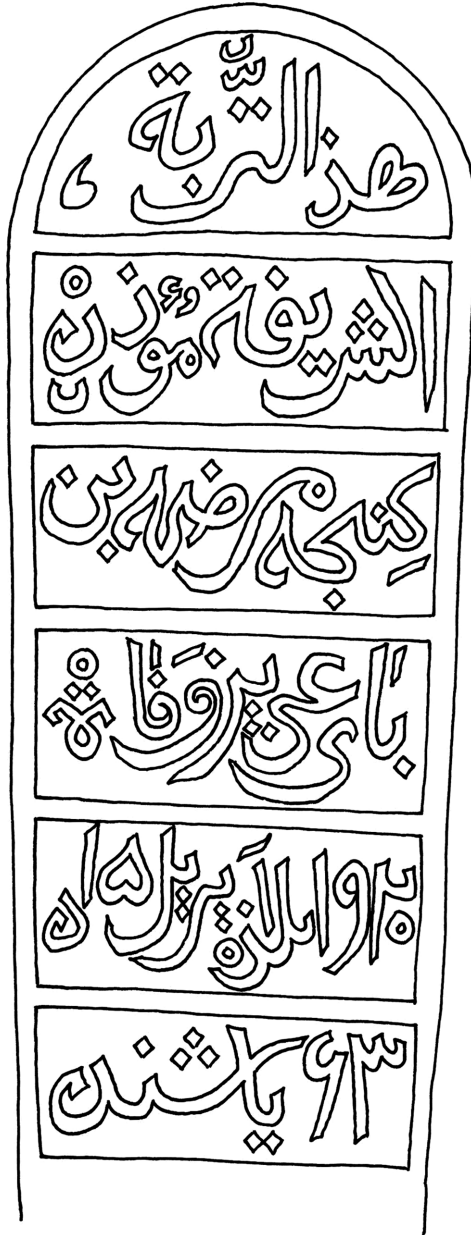
هذه التربة	Һәзиһи әт-тәрбәт
الشريفة ومؤذن	әш-шәрифәт вә мөәззин
کنجه مرضه بن	Кинжәморза бине
باى عزيز وفاة	Байгазиз вафат
۱۹۲۰ یلده آپریل ۱۵ ده	1920 елда апрель 15 дә
۶۳ یاشنده	63 яшендә

Ташның ике як кабыргасында да язулар бар:

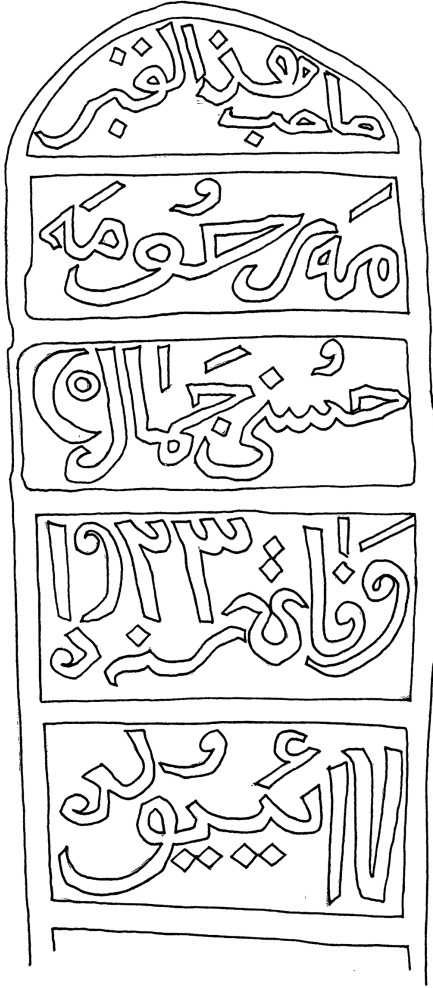
کيلب قبرم زیارت ابدن احوان	Киләб кабрәм зиярәт идән ихван,
قیلسه روحه بر فاتحه احسان	кылса рухыма бер фәтиха ихсан.

Кятиб – мулла Баймөхәммәд.

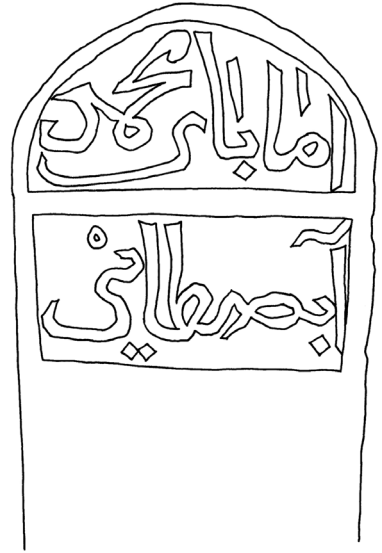
¹ Язу тарызына нигезләнәп – ташъязманың авторы шушы авыл кешесе мулла Баймөхәммәд дип фараз итәбәез.



47=A



48=A



48=B

№ 48. Хөснежәмал абыстай мулла Баймөхәммәд хатыны каберенә куелган таш, 1923 ел

Алгы ягында (калку язулы):

صاحب هذه القبر	<i>Сахиб һәзә әл-кабер</i>
مه رُحومه	<i>мәрхүмә</i>
حُسنی جمال	<i>Хөснежәмал</i>
وفاة ۱۹۲۳ سنه ده	<i>вафат 1923 сәнәдә</i>
۱۷ ئيولده	<i>17 июльдә</i>

Арткы ягында (калку язулы):

امام باي محمد	<i>Имам Баймөхәммәд</i>
ابصطايي	<i>абыстай</i>

Кятиб – мулла Баймөхәммәд¹.

13. Тәтер-Арслан авылы

№ 49. Ахунд Мөхәммәдҗан мулла Сәлим улы Рәмиев каберенә куелган таш, 1852 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۸۵۲ يل	<i>1852 ел</i>
ديكابرنك ...	<i>декабрнең [унын]да</i>
الموت احوند محمدجان	<i>әл-мәүт ахунд Мөхәммәдҗан</i>
ملا سليم مرحوم	<i>мулла Сәлим мәрхүм</i>
اعلى	<i>углы</i>

¹ Табылды авылы кятибенең шәжәрә язуы: Имам Баймөхәммәд (1876–?) бине Бикмөхәммәд бине Ярмөхәммәд (1833 –?) бине Яхъя (1811–1840) бине Яугилде (1776–1843) бине Ишқилде (1748–1824) бине Сәид.

№ 50. Зэйнулла Исхак улы каберенә куелган таш, 1853 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله دا	<i>рәсүлүллаһ да-</i>
الفنادين دا	<i>релфәнадин да-</i>
البقايه رحلت	<i>релбәкая рихләт</i>
اولدى زين	<i>улды Зэй-</i>
الله بن	<i>нулла бине</i>
اسحاق المرحوم	<i>Исхак әл-мәрхүм</i>
۱۸۵۳ نجى سنه ده ايوننک ۱۳ نجى	<i>1853 нче сәнәдә шоннең 13 нче</i>
يومنده	<i>йәүмендә¹</i>

№ 51. Мулла Котлыгзаман Баязид улы каберенә куелган таш, 1854 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من	<i>Әгузе билләһи мин</i>
شطان ارجيم بسم الله	<i>[әш]-шәйтән ир-раҗим бисмилләһи</i>
الرحمن الرحيم	<i>ир-рахман ир-рахим</i>
ملا مرحوم	<i>мулла мәрхүм</i>
قطوع زمان	<i>Котлыгзаман</i>
بيازد او على	<i>Баязид углы</i>
۱۸۵۴ نجى يلدہ وفات	<i>1854 нче елда вафат</i>

№ 52. Шәмсениса Бикмөхәммәд кызы каберенә куелган таш, 1876 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله	<i>рәсүлүллаһ</i>
دار الفنادين	<i>дарелфәнадин</i>

¹ Йәүмендә – көнәндә.

دار البقايه رحلت	дарелбәкая рихләт
اولدى شمس النساء	улды Шәмсениса
بيكمحمد قزى	Бикмөхәммәд кызы
۱۸۷۶ نجى سنده ايوننک ۱۴ كونى	1876 нчы сәһәдә июньнең 14 көне

№ 53. Мулла Габдессамад (Габсамат) Сатыев каберенә куелган таш, 1885 ел

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت	Кәфә бил-мәүти
... واعظا	вагыйзән ¹ ...
عبدالصمد ...	Габдессамад ...

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	Кәфә бил-мәүти вагыйзән
... عبد الصمد Габдессамад ...

№ 54. Сафый-Хан Мәкяш улы каберенә куелган таш, 1885 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد	Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд
رسول الله صاحب	рәсүлүллаһ сахиб
هذا القبر صفى حا	һазә әл-кабр ² Сафыйха-
ن بن مكاشف	н бине Макашев
مات ۱۸۸۵ يله	матә ³ 1885 елда
حوت اخرنده	хут ⁴ ахырында
۸۲ ياشنده	82 яшендә

¹ Кәфә бил-мәүт вагыйзән – Үлем – зирәк укытучы.

² Сахиб һазә әл-кабр – бу кабер хужасы.

³ Матә – вафат булды.

⁴ Хут – зодиак тамгалары буенча 22 февральдән 22 нче март арасында була торган вакыт.

№ 55. Фатыйма [Хажы]-Әхмәд кызы каберенә куелган таш,
1888 ел

Алгы ягында (калку язулы):

١٨٨٨ نجى يله	1888 нче елда
مارطناڭ ١٨ كوننده متوفا	[мартның] 18 нче көнөндә мөтәваффа
فاطمه بنت ... احمد ...	Фатыйма бинте ... ¹ Әхмәд ...
بالله	[әзкәр раббәкә әл-ләззи кәнәт галәйһи
ربا و بالاسلام	рузият вә бил-ислам
الله ... محمد رسول	динән вә би-Мөхәммәд рәсүлүллаһ
... و بالقران امام اشهد ان	нәбиян] вә бил-Куръән әмамән ² .
لا اله الا الله و اشهد ان محمدا عبده	Әшһәдү ән әл-лә иләһә иллә Аллаһу вә
و رسوله يا و قفا بقبرى متفكرا	әшһәдү әннә Мүхәммәдән габдүһү вә
بامرى بالامسى كنت مثلك	расүлүһү ³ . Йа вакыйфән би-кабри
غدا تصير مثلى	мөтәфәккирән
	би әмр бил-әмси күнтү мисликә,
	гадән тәсайир мисли ⁴ .

Материал – Яшерган ташы (известьяк). Авторы билгесез.
Текст бозык нәсех язуында башкарылган.

¹ Миңләхмәд яисә Хажихәмәд дип укылырга мөмкин (хәрәфләре жуелган).

² Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таний, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саний икән, аңа жәннәт вәжиб (насыйб) булыр.

³ Кәлимәи шәһадәт: бер Аллаһтан башка илаһи зат юклығын һәм Мөхәммәд аның илчәсе булуын танийм.

⁴ Йа вакыйфән би-кабри, мөтәфәккирән би әмри, бил-әмси күнтү мисликә, гадән тәсайир мисли – Әй каберем янына килеп басучы, минем хәлне фикерлә; бүген син шул хәләңдә булсаң, иртәгә минем кебек булырсың.

**№ 56. Мулла Мөхәммәдшәриф Гобәйдулла улы каберенә
қуелган таш, 1892 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۸۹۲ یلده	1892 елда
وفات ۶۳ یاشنده	вафат 63 яшендә
ملا محمد شريف	мулла Мөхәммәдшәриф
حضرت ابن	хәзрәт ибне
عبيد الله	Гобәйдулла
مرحوم	мәрхүм

**№ 57. Биби Зәйнәб Исмәгыйль кызы каберенә қуелган таш,
1906 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

مرقدہ	Мәрқадеһү.
اعوذ بالله من	Әғүзе билләһи мин
الشیطان الرجیم	әш-шәйтән ир-раҗим.
بسم الله الر	Бисмиллаһир-ра
حمن الرحیم	хманир-р-ахим.
لا اله الا الله	Лә иләһә иллә Аллаһ
محمد رسول	Мөхәммәд рәсүл-
الله ... بیبی ز	уллаһ, биби З-
ینب بنت اسما	әйнәб бинте Исмә-
عيل المرحوم	гыйль әл-мәрхүм
۱۹۰۶ نچی	1906 нчы

**№ 58. Ногман Габделхалик улы каберенә куелган таш,
1907 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

الحلاق الباقي	Әл-Хәллякә әл-Бакый.
لا اله الا الله محمد رسول	Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүл-уллаһ, иннама әд-дөнһә сижнүн әл-мәэмин
الله انما الدنيا سجن المؤمن	вә жәннәт әл-ахир ¹ . Әд-дөнһә сәгатъ
وجئت الاخر الدنيا ساعت فاجعلها	фәәжсәгальһа
طاعت دار الفنادين دار البقايا رحلت	тагатъ ² . Дарелфәнадин дарелбәкая
	рихләт
ايلدى نعمان بن عبد الحالىق المر	әйләде Ногман бине Габделхаликә әл-мәр-
حومى ١٩٠٨ يلدہ ٤١ عنوارردا	хүми 1908 елда 41 [яшендә] гыйнварда
اسعدى الله تعالى فى الدارين	Әсгаде Аллаһ Тәгалә фи-д-дарин ³

**№ 59. Мулла Гобәйдулла Мөхәммәджан улы каберенә куелган
таш, 1909 ел**

Алгы ягында (калку һәм уйма язулы):

مرقدہ	Мәркадәһү.
لا اله الا الله محمد	Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд
رسول الله اذكر ربك الذى	Рәсүл[л]уллаһ, әзкәр раббәкә әл-ләззи
كنت عليه رضى و بالاسلام	кәнәт галәйһи рузият вә бил-ислам
دينا و بمحمد رسول الله	динән вә би-Мөхәммәд рәсүлүллаһ
نبياً و بالقران امام	нәбиян вә бил-Куръән әмамән ⁴
عبيدو الله بن محمد	Гобәйдулла бине Мөхәммә-
جان المرحومى ١٩٠	дҗан әл-мәрхүми 190
٩ نجى يلدہ ١٥	9 нчы елда 15
نجى فيور الدہ	нче февральдә

¹ Әд-дөнһә сижнүн әл-мәэмин вә жәннәт әл-ахир – Дөнһә – мөэминнәргә зиндан, башкаларга – жәннәт.

² Әд-дөнһә сәгатъ фәәжсәгальһа тагатъ – Дөнһә бер сәгатълек, аны гыйбадәт белән үткәр.

³ Әсгаде Аллаһ Тәгалә фи-д-дарин – Аллаһ Тәгалә ике дөнһяның да шатлыгын насыйп итсен.

⁴ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенә Раббысы дип таний, исламны үзенә дине һәм Мөхәммәдне үзенә пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) була.

⁵ 1909 елда.

**№ 60. Хәбибулла Сафиулла улы каберенә куелган таш,
1912 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

مرقدى هو	<i>Мәркадеһү.</i>
كفا بيل موتى اذكر ر	<i>Кәфә билмәүти, әзкәр</i>
بك الذى كنت عليه	<i>раббәкә әл-ләззи кәнәт галәйһи</i>
رضت و بالاسلام ديننا	<i>рузият вә бил-ислам динән</i>
و بمحمد رسول نبياً	<i>вә би-Мөхәммәд рәсүлүллаһ нәбиян</i>
و بالقران امام دا	<i>вә бил-Қуръән әмамән¹ да-</i>
الفنادين دار	<i>релфәнадин дарел-</i>
البقايه كوچدى	<i>бәкәя күчдә</i>
حبيبو الله صا	<i>Хәбибулла Са-</i>
فيو الله او على	<i>фиулла углы</i>
وافات بولد	<i>вафат булд-</i>
ى ٩١ يوزده ١٠	<i>ы 91 йөздә 10</i>
ايكنچى ابو للده	<i>икенче елда²</i>

**№ 61. Кәлимулла Галиулла улы каберенә куелган таш,
1910 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән].</i>
لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله	<i>рәсүлүллаһ,</i>
المرحومى	<i>әл-мәрхүми</i>
كلمو الله علنو الله	<i>Кәлимулла Галиулла</i>
او على ١٩١٠ نپى يلدە	<i>углы 1910 нчы елда</i>

¹ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таный, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәднә үзенең пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) була.

² Бозык язу, тарих саннарын аңлавы читенрәк булса да, 1912 нче ел дип укырга кирәк.

**№ 62. Бәхтияр Хәбибулла улы каберенә куелган таш,
1910 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١٩١٠ سنه	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим¹, 1910 сәнә,</i>
لا اله الا الله محمد ر	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
سول الله اذكر ربك الذي	<i>рәсүлүллаһ², әзкәр раббәкә әл-ләззи</i>
كنت عليه ارضيت و بالاسلام	<i>кәнәт галәйһи рузият вә бил-ислам</i>
دينا و بمحمد رسول نبيا هذه	<i>динән вә би-Мөхәммәд рәсүлүллаһ нәбиян³</i>
المتوفى المرحوم	<i>һәзиһи әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм</i>
المحتاج الى غفو ربه المسمى	<i>әл-мохтаж илә гафу раббихи әл-мөсәмми</i>

Сул ягында (уйма язулы):

بختيار بن حبيب الله اشهر ذوالحجة عشرون يوماً ٦٥ ياشنده ٨ نجى ديكابردە

*Бәхтияр бине Хәбибулла әшһәр зөлхижәти гыйширун йәүмән⁴
65 яшендә 8 нче декабрьдә*

**№ 63. Төхфәтулла Ишһияз улы каберенә куелган таш,
1911 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

مرقادی هو	<i>Мәрқадеһү.</i>
كفا بيل موتى اذكير	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән] әзкәр</i>
ربك الذي كنت علي	<i>раббәкә әл-ләззи кәнәт галәйһи</i>

¹ Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим – рәхимле, шәфкатле Аллаһның исеме белән.

² Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

³ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенәң Раббысы дип таний, исламны үзенәң динә һәм Мөхәммәднә үзенәң пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыйб) була.

⁴ Әшһәр зөлхижәти гыйширун йәүмән – бик данлы зөлхижә аеның унынчы көнөндә [вафат].

هی رضت و بیل ایسلام	<i>рузият вә бил-ислам</i>
دینا و بمحمد رسول	<i>динән вә би-Мөхәммәд расул [Аллаһ]</i>
نبیاً و بیل قران امام	<i>нәбиян вә бил-Қуръән әмамән¹,</i>
لا اله الا الله محمد ر	<i>лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд р-</i>
سول الله دارل فنادين	<i>әсүлүллаһ, дарелфәнадин</i>
دار بقايا كوچدی	<i>дарелбәкая күчдә</i>
تحفتو الله اشنياز	<i>Төхфәтулла Ишнияз</i>
اوعلی گور ایاسی	<i>углы гүр иясе</i>
بولدی ۱۹۱۱ نچی	<i>улды 1911 нче</i>
یلده	<i>[елда]</i>

№ 64. Мәзин Мөхәммәди Мөхәммәдләтыйф улы каберенә куелган таш, 1912 ел

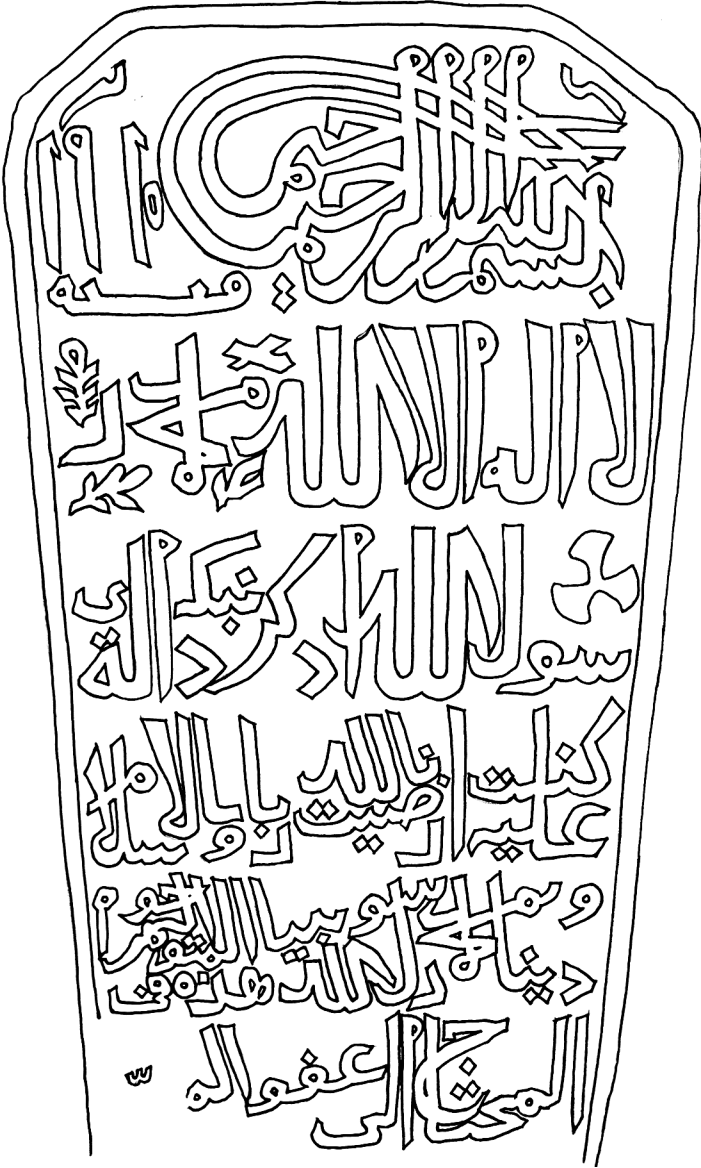
Алгы ягында (уйма язулы):

کفی بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән²</i>
هذه التربة الشريفة	<i>һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم المؤذن	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм әл-мәәззин</i>
محمدی بن محمد لطيف	<i>Мөхәммәди бине Мөхәммәдләтыйф</i>
فی ۱۹۱۲ سنة و فی ۳ نو يابر	<i>фи 1912 сәнәти вә фи 3 ноябрь</i>

Ташъязманьң авторы безгә исеме мәгълүм булмаган Стәрлебаш кятибе.

¹ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таний, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саний икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) була.

² *Кәфә бил-мәүти вагыйзән* – Үлем – зирәк укытучы.



62=A

كتاب واعظا

فكرة التزينة السريرة

للإمام المرحوم المودن

محمد بن محمد الطيف

في سنة ١٢٩١ هـ

**№ 65. Хэялин каберенэ куелган таш (фрагмент),
1912 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

...	...
حيالين	Хэялин ¹
يلده ۱۹۱۲	1912 елда
۱۰ فبرالدە	10 февральда
۸۶ ياشده	86 яшьда

Ташбилге бозык нәсех язуында башкарылган.

**№ 66. Мәхфүзә Нәдир кызы каберенэ куелган таш,
1913 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت	Кәфә бил-мәүти ² .
لا اله الا الله محمد	Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд
رسول الله صاحب	рәсүлүллаһ, сахиб
هذا القبر محفوظه	һазә әл-кабр Мәхфүзә
بنيت ندير يعنى	бинте Нәдир, ягъни
مصطفى بن محمد شر	Мостафа бине Мөхәммәдшиә-
يف زوجه سى و	риф зәүжәсе ва-
فات ۱۹۱۳ يلدە نو	фат 1913 елда но-
يابر ۱۵ نده ۷۲ ياشده	ябрь 15 ндә 72 яшьда

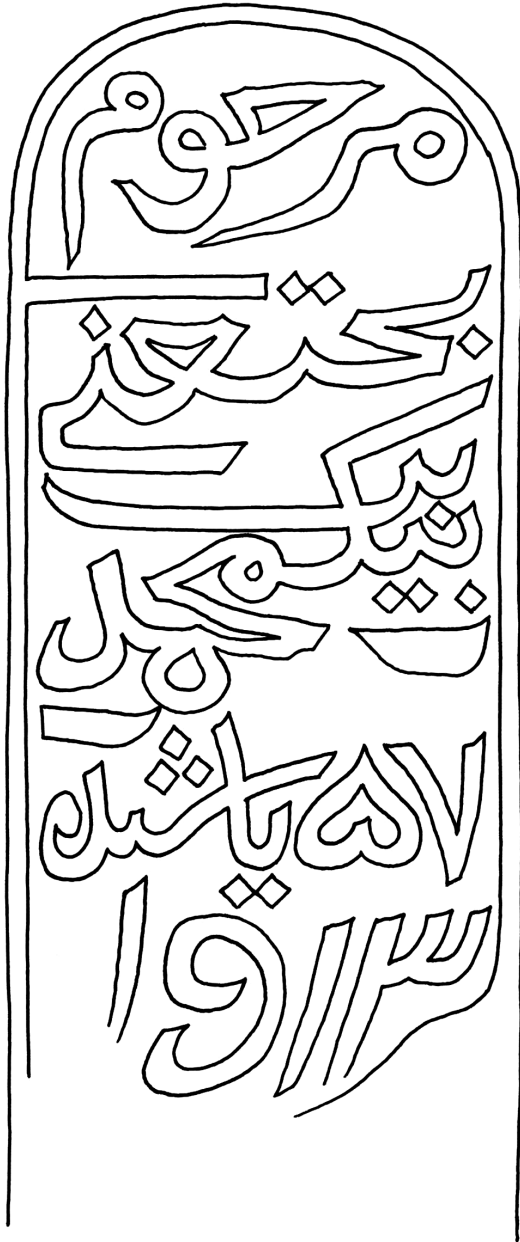
**№ 67. Бәхтегани Бикмөхәммәд улы каберенэ куелган таш,
1913 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

مرحوم	Мәрхүм
بختغنى	Бәхтегани
بن بيكمحمد	бине Бикмөхәммәд
۵۷ ياشده	57 яшьда
۱۹۱۳	1913

¹ Мәрхүм Сәгъид Хэялин варисларыннан, исеме билгесез.

² Кәфә бил-мәүти [вагыйзән] – Улем – зирәк укытучы.



**№ 68. Хәнифә Әхтәм кызы каберенә куелган таш,
1914 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

باسم تعالى المتوفية المرحومة المحتاجة	<i>Би-исми Тәгалә¹ әл-мөтәвәффәт әл-мәрхүмәт әл-мохтажәт</i>
الى معرفة ربه تعالى ببى حنيفه بنت احتم فى يوم الخامس من شهر صفر ١٩١٤ نچى يلده غفر الله ذنوبهما	<i>илә мәгърифәти раббихи Тәгалә биби Хәнифә бинте Әхтәм фи йәүм- ел-хамис мин шәһре сафәр² 1914 нче елда гафәрә Аллаһу зөнубихума³</i>

Авторы буларак Яшерган авылы остасы мәзин Гарифулла Дәүләтьяров фараз ителә.

**№ 69. Ырысай Хәбиб улы каберенә куелган таш,
1915 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم وقع رحلة ارساى بن حبيب اه من دار الفناء الى دار البقاء فى السنة المسيحية ١٩١٥ و فى ٢٣ نويابر ... ية كل نفس ذائقة الموت طاب الله ثراه وجعل الجنة مثواه	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим Вәкыйг рихләт Ырысай бине Хәбиб ... мин дарелфәнаи илә дарелбәкаи фи әс-сәнәти әл-мәсихияти 1915 вә фи 23 ноябрь ... көллү нәфсин заикател-мәүт таййәбә Аллаһу сәраһу вә әжәгалә-л-әжәннәтә мәсваһу</i>
--	---

¹ Би-исми Тәгалә – Бөек Аллаһның исеме белән.

² Әл-мөтәвәффәт әл-мәрхүмәт әл-мохтажәт илә мәгърифәти раббихи Тәгалә биби Хәнифә бинте Әхтәм фи йәүм-ел-хамис мин шәһре сафәр – Раббысы [Аллаһ] Тәгаләнең мәгърифәтенә мохтаж мәрхүмә Әхтәм кызы Хәнифә сафәр аеның 5 нче көнендә вафат булды.

³ Гафәрә Аллаһу зөнубихума – Аллаһ аларның икесеңең дә гөнаһларын кичерсен.

**№ 70. Мостафа Мөхәммәдшәриф улы каберенә куелган таш,
1915 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هذه المتوفى المرحوم ١٩١٥ سنه ...

المحتاج الى ربه عفو الكريم
المسمى مصطافى بن محمد شريف

طاب الله ثراه و جعل الجنة مثواها

Бисмиллаһир-рахманир-рахим.

Һәзиһи әл-мәтәвәффи әл-мәрхүм

1915 сәнә ...

әл-мохтаж әли раббихә гафу әл-кәрим

әл-мәсәмми¹ Мостафа бине

Мөхәммәдшәриф,

таййәбә Аллаһү сәраһу вә жәғалә-

л-жәннәти мәсваһа²

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 71. Заһирә Бәхтияр кызы каберенә куелган таш,
1917 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هذه المتوفى

المرحوم المحتاج

الى عفو ربه الكريم

المسمى ضاهيرا

بنت بختيار زوجة عبد

الستار وفات ١٩١٧ انجى سنه

Бисмиллаһир-рахманир-рахим.

Һәзиһи әл-мәтәвәффи

әл-мәрхүм әл-мохтаж

илә раббихә гафу әл-кәрим

әл-мәсәмми Заһирә

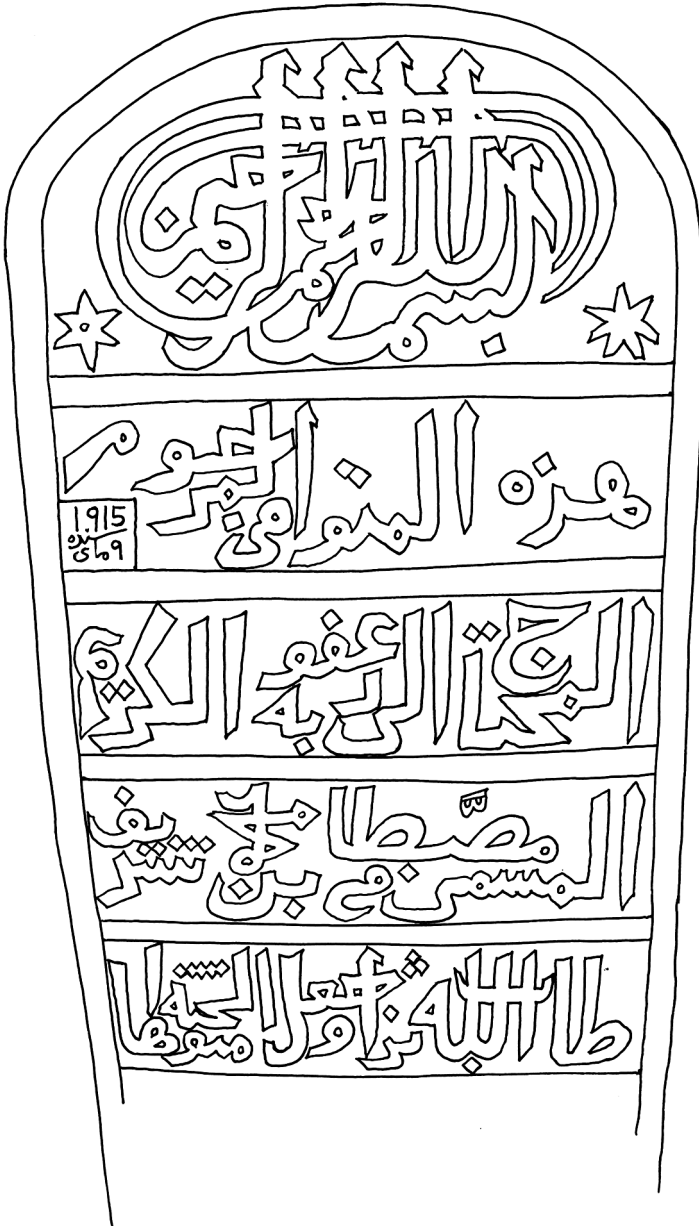
бинте Бәхтияр зәүжәте Габд-

ессаттар вафат 1917 нче сәнәдә

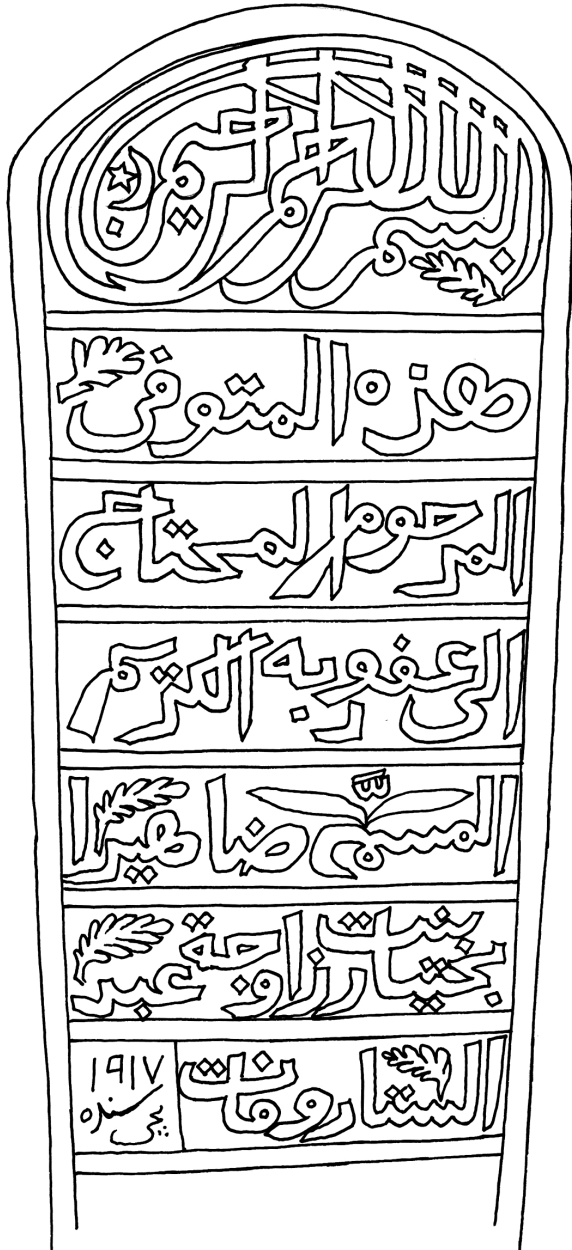
Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

¹ Мәсәмми – исемле.

² Таййәбә Аллаһү сәраһу вә жәғалә-л-жәннәти мәсваһа – Аллаһ туфрагын яхшы итсен һәм актык урынын жәннәт кылсын.



70=A



71=A

№ 72. Хатирэ Мөхөммәди мөзин хатыны каберенэ куелган таш, 1918 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән.</i>
لا اله الا الله محمد ر	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхөммәд р-</i>
سول الله صاحب	<i>әсүлүллаһ, сахиб</i>
هذا القبر حنيره	<i>һазә әл-кабр Хәтирә</i>
محمدى مؤذن	<i>Мөхөммәди мөәзззин</i>
زوجه سى اسعدى	<i>зәүжәсе, әсгаде</i>
الله تعالى فى الديارين	<i>Аллаһы Тәгалә фи әд-диярин¹</i>
١٩١٨ يلدہ ١٥ نچى	<i>1918 елда 15 нче</i>
ايبول ٦٨ ياشده	<i>июль 65 яшьдә</i>

№ 73. Шәрифҗан Сөләйман улы Мәкяшев каберенэ куелган таш, 1919 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән].</i>
لا اله الا الله محمد ر	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхөммәд р-</i>
سول الله صاحب	<i>әсүлүллаһ, сахиб</i>
هذا القبر شريف جا	<i>һазә әл-кабр Шәрифҗа-</i>
ن بن سليمان مكا	<i>н бине Сөләйман Мака-</i>
شف اسعدى	<i>шев, әсгаде</i>
الله تعالى فى الدار	<i>Аллаһы Тәгалә фи әд-дияр</i>
١٩١٩ يلدہ ٧ نچى	<i>ин¹ 1919 елда 7 нче</i>
ايبون ٦٦ ياشده	<i>июнь 66 яшьдә</i>

¹ Әсгаде Аллаһы Тәгалә фи әд-диярин – Аллаһы Тәгалә мәрхүмәне фани һәм бакый дөньяда да бәхетле итсен.

**№ 74. Бәдрижәмал Вәлит кызы каберенә куелган таш,
1919 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

باسم تعالیٰ	<i>Би-исми Тәгалә¹</i>
المتوفى المرحوم المحتا	<i>әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм әл-мохта-</i>
ج الى عفو ربه الكريم	<i>жә илә гафу раббихи әл-кәрим</i>
المسمى بدرى جمال	<i>әл-мөсәмм² Бәдрижәмал</i>
بنت وليت و زوجه عبد	<i>бинте Вәлит вә зәүжәи Габд-</i>
الحبير غفر الله ذنوه	<i>елхәбир гафәрә Аллаһу зөнү-</i>
بهم و ستر عيوبهم	<i>биһим вә сәттәрә гоюбуһим³</i>
١٩١٩ نچى سنده	<i>1919 нчы елда</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 75. Шафига Габделхалик кызы каберенә куелган таш,
1920 ел**

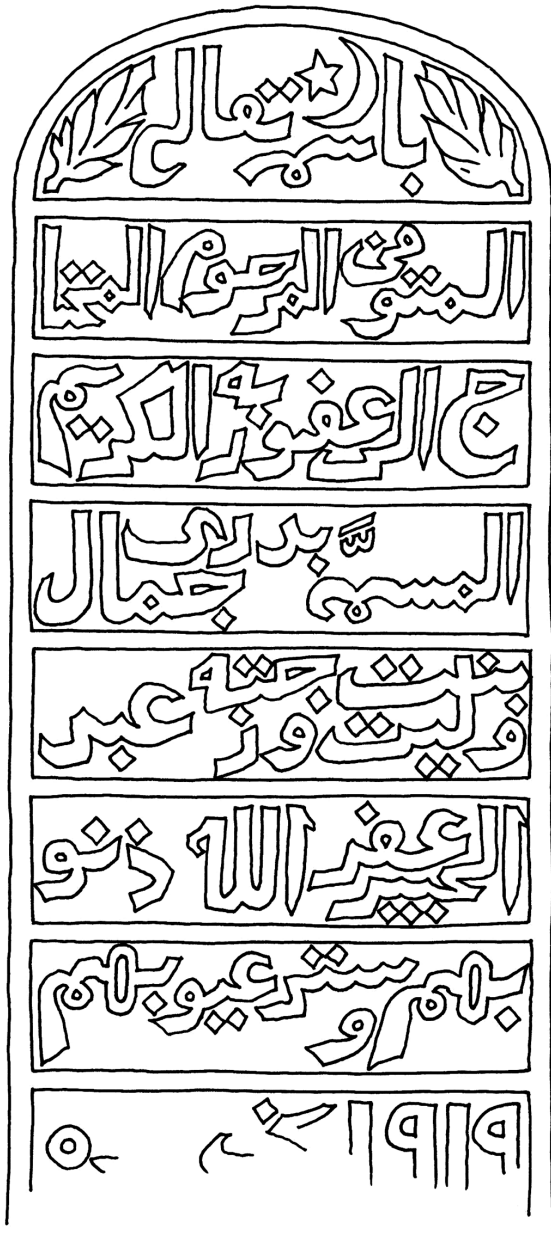
Алгы ягында (калку язулы):

هو الله	<i>Һувә Аллаһу</i>
الباقي و الغمر فانى	<i>әл-бакый вә әл-гомәр фани,</i>
هو الخى الذى	<i>һувә әл-хәййе әл-ләззи</i>
لايموت ابرا	<i>ля-йәмүт, ...</i>
شافيغه عبد	<i>Шафига Габд-</i>
الحالىق قزى	<i>елхалик кызы</i>
١٩٢٠ يلده	<i>1920 елда</i>

¹ Би-исми Тәгалә – Бөек Аллаһның исеме белән.

² Әл-мөсәмм² – исемләнгән.

³ Гафәрә Аллаһу зөнубиһим вә сәттәрә гоюбуһим – Аллһаһ аның кимчеләрен гафу итсен һәм гөнаһларын ярлыкасын.



74=A

№ 76. Шәмсекамәр Гобәйдулла хатыны каберенә куелган таш, 1921 ел.

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән].</i>
لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله صاحب	<i>рәсүлүллаһ, сахиб</i>
هذا القبر شمس	<i>һазә әл-кабр Шәмсе-</i>
قمر عبيد الله عين	<i>камәр Гобәйдулла Гайн-</i>
الله او على نذك	<i>улла углының</i>
زوجه سى ۱۹۲۰	<i>зәүжәсе 1920</i>
نچى يلدە ۶ نچى	<i>нче елда 6 нчы</i>
اعوست ده	<i>августда</i>
ياشده ۸۰	<i>80 яшьдә</i>

№ 77. Хөббижәмал Габдессамад кызы, Сәүбан хәзрәт хатыны каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллах</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ,</i>
حوبجامال عبصا	<i>Хөббижәмал Габ[д]есса –</i>
مات قزى تاو	<i>мат кызы Сәү –</i>
بان حضرات	<i>бан хәзрәт</i>
جماعتى وفات	<i>жәмәгәте вафат</i>
۹ اعوسده	<i>9 август да</i>
۱۹۲۱ نچى يل	<i>1921 нче ел</i>
...	<i>...</i>

**№ 78. Хэбибрахман Габдеррахман улы каберенэ куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти</i>
واعظا هذه المتو	<i>вагыйзән. Газә ал-мөтәвә-</i>
فى المرحوم المحتاج	<i>ффи ал-мәрхүм ал-мохтаж</i>
الى عفو ربه الكريم	<i>илә гафу раббихи ал-кәрим,</i>
طاب الله ثراه	<i>таййәбә Аллаһу сәраһу</i>
و جعل الجنة مثواه	<i>вә жәғалә-л-жәннәти мәсваһа</i>
المسمى حبيب	<i>ал-мөсәмми¹ Хэбиб-</i>
الرحمن بن عبد الر	<i>рахман бине Габдерр-</i>
حمن ١٩٢١ سنه	<i>ахман 1921 сәнәдә</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хэбибулла.

**№ 79. Кемгә куелганы билгеле булмаган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

Текст хаталы, бозык нәсех язуында башкарылган.

بسم الله الرحمن الرحيم	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим.</i>
اذكر ربك الذى كنت	<i>әзкәр раббәкә әл-ләззи кәнәт</i>
عليه و ابا السلام	<i>галәйһи [рузият] вә бил-ислам</i>
دينا و بمحمد نبياً	<i>динән вә би-Мөхәммәд нәбиән</i>
... و فى ...	<i>....</i>
هذا من العفو الكريم	<i>Газә мин әл-гафу әл-Кәрим</i>
... نچى يلده ١٩٢١	<i>1921 нче елда ...</i>

¹ Әл-мөсәмми – исемләнгән.

**№ 80. Сэггйдэ Мөхөммөдшәриф кызы каберенә куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим.</i>
هَذِهِ الْمَتَوَفَى الْمَرْحُومِ	<i>Газә әл-мөтәвәффә әл-мәрхүм</i>
حُومِ الْمَحْتَاكِ إِلَى	<i>хүм әл-мохтажә илә</i>
عَفْوِ رَبِّهِ الْكَرِيمِ	<i>гафу раббихи әл-Кәрим,</i>
الْمَسْمُومِ صَاعِدِهِ بِنْتِ	<i>әл-мөсәмми Сәггйдә бинте</i>
مُحَمَّدِ شَرِيفٍ وَ زَوْجَةٍ	<i>Мөхөммәдшәриф вә зәүжәте</i>
بِحْتِيَارِ بْنِ حَبِيبِ اللَّهِ	<i>Бәхтияр бине Хәбибулла,</i>
كُتِبَتْهُ وَالِدَةُ اسْكَندَارِ	<i>кәттәбәтһү вәлидәте Искәндәр¹</i>
١٩٢١ نَجِي سَنَدِهِ ٧٨ يَاشِنْدِهِ	<i>1921 нче сәнәдә 78 яшендә</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 81. Мәзин Нурғали Әлмөхөммәд улы каберенә куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

هَذِهِ مَتَوَفَا الْمَرْحُومِ	<i>Газә әл-мөтәвәффә әл-мәрхүм</i>
مُؤَدِّينِ نُوْرَعَلِيِّ	<i>мәәззин Нурғали</i>
بِنِ الْمُوْحَمَّادِ	<i>бине Әлмөхөммәд</i>
وَفَاةِ ١٩٢١ نَجِي يَلْدِهِ	<i>вафат 1921 нче елда</i>
١ نَجِي اِيُوْلَدِهِ	<i>1 нче шолдә,</i>
نُوْرَعَلِيِّ الْمُوْحَمَّادِ	<i>Нурғали Әлмөхөммәд</i>
اُوْعَلِيِّ	<i>углы</i>

¹ Кәттәбәтһү вәлидәте Искәндәр – аны Искәндәрнең анасы яздыртты.

**№ 82. Мулла Габдулла Хәлилулла улы Мөхәммәдьяров
каберенә куелган таш, 1921 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد رسول الله متوفى الامام المدرس عبدوالله بن خليل
الله محمديارى نور الله مضجعه ١٩٢١ نجى يل ...

*Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсулуллаһ, мөтәвәф-
фи әл-имам әл-мөдәррис Габдулла бине Хәлилулла
Мөхәммәдьярый, нәүвәрә Аллаһу ... 1921 нче ел ...*

**№ 83. Мәзин Мөхәммәдьяр Бәхтияр улы каберенә куелган
таш, 1921 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن	<i>Бисмиллаһир-рахманир</i>
الرحيم هذه	<i>-рахим. Газә</i>
المتوفى المرحوم	<i>әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм</i>
المحتاج الى عفو	<i>әл-мохтаж илә гафу</i>
ربه الكريم المسّمى	<i>раббихә әл-кәрим әл-мөсәмми¹</i>
موزين محمديار	<i>мөәззин Мөхәммәдьяр</i>
بختيار او على ١٩٢١ نجى سنده	<i>Бәхтияр углы 1921 нче сәнәдә</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 84. Мөхәммәдҗан хәлфә мулла Мөхәммәдшәриф улы
каберенә куелган таш, 1922 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

ملا محمد شريف	<i>Мулла Мөхәммәдшәриф</i>
او على محمد جان حلفه	<i>углы Мөхәммәдҗан хәлфә</i>
وفات ١٩٢٢ يلدہ ٣ اپريلدا	<i>вафат 1922 нче елда 3 апрельдә</i>

² Әл-мөсәмми – исемләнгән.

**№ 85. Райхан Мөхәммәдшәриф кызы каберенә куелган таш,
1922 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

مرقدہ	<i>Мәркадиһә</i>
انكر ربك	<i>әзкәр раббәкә</i>
الذى كنت عليها و بأيسلام	<i>әл-ләззи кәнәт галәйһи [рузият] вә бил-ислам</i>
دينا و بمحمد نبيا الى	<i>динән вә би-Мөхәммәд</i>
	<i>[рәсүдуллаһ нәбиян вә бил-Куръән әмамән]¹</i>
الموتافا رايجان	<i>әл- мөтәвәффа Рәйхан</i>
بنت محمد شريف	<i>бинте Мөхәммәдшәриф</i>
المرحوم ۱۹۲۲ نچى يلدہ	<i>әл-мәрхүм 1922 нче елда</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 86. Габдулла Ишһияз улы каберенә куелган таш,
1926 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфүн</i>
عبد الله اشنيان	<i>Габдулла Ишһияз</i>
او على ۱۹۲۶ نچى	<i>углы 1926 нчы</i>
يلده ۱۴ نچى مارطده	<i>елда 14 нче мартда</i>
۱۳ شوال ۷۴ ياشده	<i>13 шәүвәл 74 яшьдә</i>

Арткы ягында (калку язулы):

*1877 нсе јиларда Төрк сугышнда булгн
1877 нче елларда Төрөк сугышында булган.*

Ташбилгенең авторы Яшерган остасы мәзин Гарифулла дип фараз ителә.

¹ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таний, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) була.

**№ 87. Сәлимжан Әхмәджан улы Халиков каберенә
куелган таш, 1936 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән],</i>
لا اله الا الله محمد	<i>лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله صاحب	<i>рәсүлүллаһ, сахиб</i>
هذا القبر سليم	<i>һазә әл-кабер Сәлим-</i>
جان بن احمد	<i>жан бине Әхмәд-</i>
جان خاليفوف	<i>жан Халиков</i>
وفات ۱۹۳۶	<i>вафат 1936 елда</i>
يلده ديكابر ۱۰	<i>декабрь 10</i>
۶۱ ياشنده ...	<i>... [61] яшендә</i>

**№ 88. Әһлиулла Гыйниятулла улы Рәхмәтуллин каберенә
куелган таш, 1946 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

المتوفى المرحوم	<i>Әл-мөтәваффи әл-мәрхүм</i>
المحتاج الى عفو ربه تعالى	<i>әл-мохтаҗ илә [гафу] раббихә Тәгалә</i>
المسمى اهل الله	<i>әл-мөсәммил¹ Әһлиулла</i>
بن عنيت الله رحمتوللين	<i>бине Гыйниятулла Рәхмәтуллин</i>
غفر الله ذنوبهم و ستر عيو	<i>гафәрә Аллаһу зөнү-</i>
بهم ...	<i>биһим вә сәттәрә гоюбиһим²</i>
نجى ۱۹۴۶ يلدہ ... يومندہ	<i>1946 нчы елда ... йәүмендә</i>
۶۹ ياشنده ...	<i>69 яшендә</i>

¹ Әл-мөсәммил – исемләнгән.

² Гафәрә Аллаһу зөнүбиһим вә сәттәрә гоюбиһим – Аллһаһ аның кимчеләкләрен гафу итсен һәм гөнаһларын ярлыкасын.

**№ 89. Зәйнелгабеддин Садретдин улы каберенә куелган таш,
1946 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

المتوفى المرحوم	Әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм
المحتاج الى ربه تعالى	әл-мохтаж илә [гафу] раббихә Тәгалә
المسمى زين العابدين	әл-мөсәмми Зәйнелгабетдин
بن صدرتدين 1946 نچى	бине Садретдин 1946 нчы
يلده ديكابرد ۹۰ ياشنده	елда декабердә, 90 яшендә

**№ 90. Имамеддин Мөхәммәдзариф улы каберенә куелган таш,
1947 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмиллаһир-рахманир-рахим,
لا اله الا الله محمد رسول الله	лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлуллаһ,
بو زيارة اياسى ايمام	бу зиярәт иясе Имам-
الدين بن محمدضاريف	еддин бине Мөхәммәдзариф
غفر الله ذنوبهم	гафәрә Аллаһу зөнубихим
و ستر عيو بهم وفات	вә сәттәрә гоюбиһим вафат
1947 يلد ۱۲ مايد ۶۷ ياشنده	1947 елда 12 майда 67 яшендә

**№ 91. Габделгани Мөхәммәди мәзин улы каберенә куелган
таш, 1955 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмиллаһир-рахманир-рахим,
المتوفى المرحوم	әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм
المحتاج الى عفو ربه تعالى	әл-мохтаж илә [гафу] раббихә Тәгалә
عبدالعنى محمدى	Габделгани Мөхәммәди
مؤذنين او على	мөәззин угылы
غفر الله ذنوبهم	гафәрә Аллаһу зөнубихим
و ستر عيو بهم 1955 يلد ۶۷ ياشنده	вә сәттәрә гоюбиһим 1955 елда

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
المؤوف المرحوم
الشيخ اليربوعي
عبد العزيز حمدي
مؤيد وعبد
عبد العزيز
وسر عيويم
1955 لره

91=A

№ 92. Сафиулла Мөхәммәдшәриф улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән],</i>
اذكر ربك الذى كنت	<i>әзкәр раббәкә әл-ләззи кәнәт</i>
عليه رضيت و ابا	<i>галәйһи рузият вә бил-</i>
لاسلام ديناً و بمحمد	<i>ислам динән вә би-Мөхәммәд</i>
رسول نبياً و بالقران امام	<i>рәсүлүллаһ нәбиян вә бил-Куръән әмамән¹</i>
لا اله الا الله محمد	<i>лә шләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله د	<i>рәсүлүллаһ, д-</i>
ارالفنادان دار	<i>арелфәнадән дар-</i>
البقايه كوچدى	<i>елбәкая күчде</i>
صفي الله محمد	<i>Сафиулла Мөхәммәд-</i>
شريف او على	<i>шәриф углы</i>

№ 93. Сәгыйдә Мөхәммәдләтәйф кызы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим.</i>
كفى بالموتى اذكر ربك	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән әзкәр раббәкә</i>
الذى كنت عليه	<i>әл-ләззи кәнәт галәйһи</i>
رضيت و ابا لاسلام	<i>рузият вә билислам</i>
دينا و بمحمد رسول	<i>динән вә би-Мөхәммәдрәсүл [Аллаһү]</i>
نبياً و بالقران امام	<i>нәбиян вә бил-Куръән әмамән²</i>
دارالفنادين دارالبقايه	<i>дарелфәнадин дарелбәкая</i>
رحلت ايلدى	<i>рихләт әйләде</i>
سعيدا محمد لطف	<i>Сәгыйдә Мөхәммәдләтәйф</i>
قزى ۱۲ ياشنده	<i>кызы 12 [яшендә]</i>

^{1,2} Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таный, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) була.

№ 94. Мәликә Гыйльман кызы каберенә куелган таш

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ هٰذِهِ الْمَتْوَفٰی الْمَرْحُوْمِ الْمَحْتٰجِ اِلٰی عَفْوِ رَبِّهِ الْكَرِیْمِ طَابَ اللّٰهُ ثَرَاہَا وَ جَعَلَ الْجَنَّةَ مَثْوَاہَا الْمَسْمٰی مَلِیْكَةُ عَلْمَانَ قَزٰی	<i>Бисмиллаһир-рахман-ир-рахим. Һазә әл-мәтәвәффи әл-мәрхүм әл-мохтаҗ илә гафу раббинә әл-Кәрим таййәбә Аллаһу сәраһу вә җәғал-әл-җәннәти мәсваһа әл-мәсәммә!</i> Мәликә Гыйльман кызы
--	---

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

№ 95. Ишнияз Бикмөхәммәд улының [кызы Ай- ...] каберенә куелган таш, [1900] ел

Алгы ягында (калку язулы):

Текст хаталы, бозык нәсех язуында башкарылган.

۱۹۰۰ یوزده ... اعوذ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ لَا اِلهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ دَارُ الْفَنَادِیْنِ دَارُ الْبَقِیَّاتِ مَارْحُوْمِ اَوْ لَدٰی بِنْتِ اِشْنِیَازِ بَیْکِ مُحَمَّدِ اَوْ عَلٰی اٰی حمل ... ننک ۱۳ نچی کوننده ۸۰ نچی یاشنده	<i>1900 йөздә Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим. Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим. Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ, дарелфәнадин дарелбәкая мәрхүм[ә] улды бинте Ишнияз Бик-мөхәммәд углы Ай- хәмәл ...нең 13 нче көнендә 80 нче яшендә</i>
--	--

¹ Әл-мәсәммә – исемләнгән.

№ 96. Фәтхеддин Фәхреддин улы каберенә куелган таш

Текст хаталы, бозык нәсех язуында башкарылган.

Алгы ягында (калку язулы):

مرقدہ لا اله الا الله محمد رسول الله اذكر ربك الذى كنت عليه رضت و بالاسلام دينا و بمحمد رسول الله نبياً و بالقران امام موتوا و افا فتح الد ين فحر الدين او على	<i>Мәркадиһә, лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүл- уллаһ, әзкәр раббәкә әл-ләззи кәнәт галәйһи рузият вә билислам динән вә би-Мөхәммәдрәсүл Аллаһу нәбиян вә бил-Куръән әмамән¹ мөтәвәффа Фәтхед- дин Фәхреддин углы</i>
--	--

№ 97. Габдессаттар Гатаулла улы каберенә куелган таш, 1974 ел

Алгы ягында (калку язулы):

المتوفى المرحوم المحتاج الى عفو ربه تعالى المسمى عبدالستار بن عطاءالله غفر الله ذنوبهم و ستر عيوبهم بو زيارة اياسى يا وفاقاً بقبرى متفكراً بامرى بالامسى كنت مثلك غدى تصير مثلى ١٩٧٤ سنه ٨٥ ياشنده	<i>Әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм әл-мохтаж илә гафу раббихә Тәгалә әл-мөсәмми² Габдессаттар бине Гатаулла гафәрә Аллаһу зөнубихим вә сәттәрә гоубихим³ бу зиярәт иясене ... рәхмәтендин ... , йа вакыйфән би-кабри, мөтәфәккирән би әмри, бил-әмси күнтү мисликә, гадән тәсайир мисли, 1974 сәнә 85 яшендә</i>
--	---

¹ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таний, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) була.

² Әл-мөсәмми – исемләнгән.

³ Гафәрә Аллаһу зөнубихим вә сәттәрә гуубихим – Аллаһу аларның гөнәһларын һәм гаепләрен кичерсен.

14. Турмай (Кайраклы) авылы

№ 98. Шәмсекәмал Мөхәммәдкәрим хатыны каберенә куелган таш, 1914 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم	Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим.
بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим.
لا اله الا الله محمد رسول الله	Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсулуллаһ,
هذه القبر شمس كمال	һазә әл-кабер Шәмсекәмал
وفات ١٩١٤ سنده	вафат 1914 сәнәдә
محمدكريم جماعتى	Мөхәммәдкәрим җәмәғәте
سينتابرده	сентябердә

№ 99. Биби Сәгыйдә Мөхәммәдвафа хатыны каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (калку язулы):

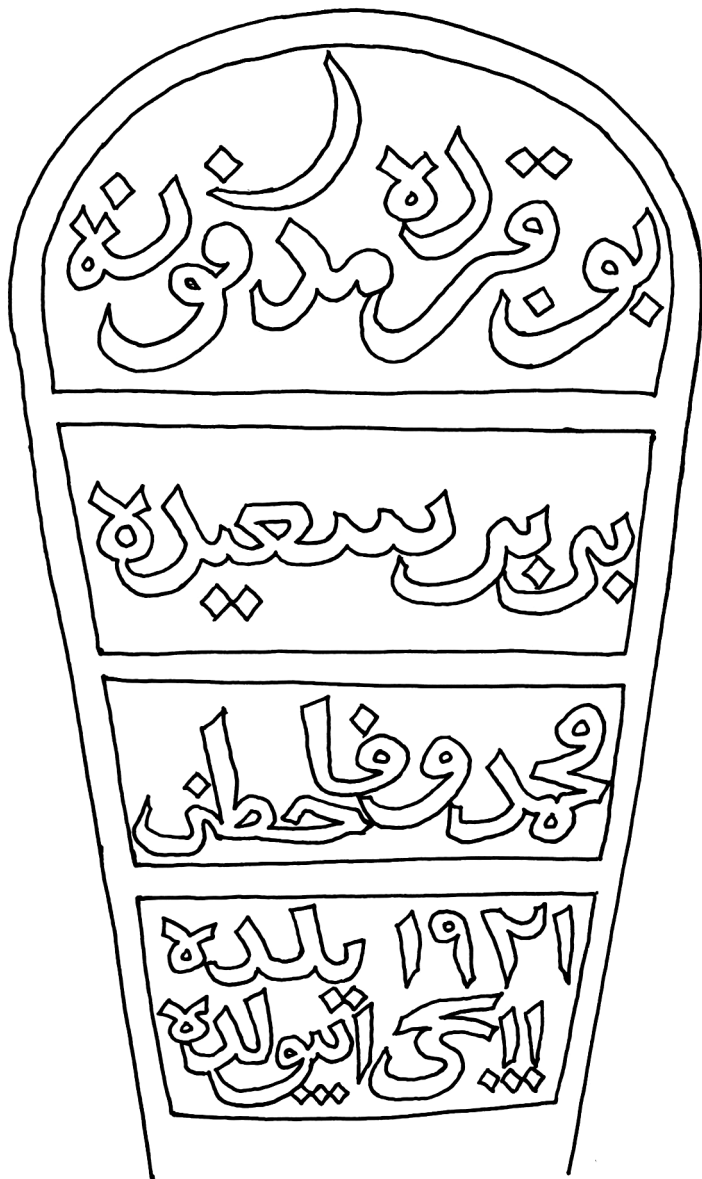
بو قبرده مدفونه	Бу кабердә мәдфунә
بى بى سعيده	Биби Сәгыйдә
محمد وفا حطنى	Мөхәммәдвафа хатыны
١٩٢١ يلده	1921 елда
١١ نچى ايبولده	11 нче июлда

Ташбилге Яшерган авылы осталары тарафыннан башкарылган дип фараз ителә.

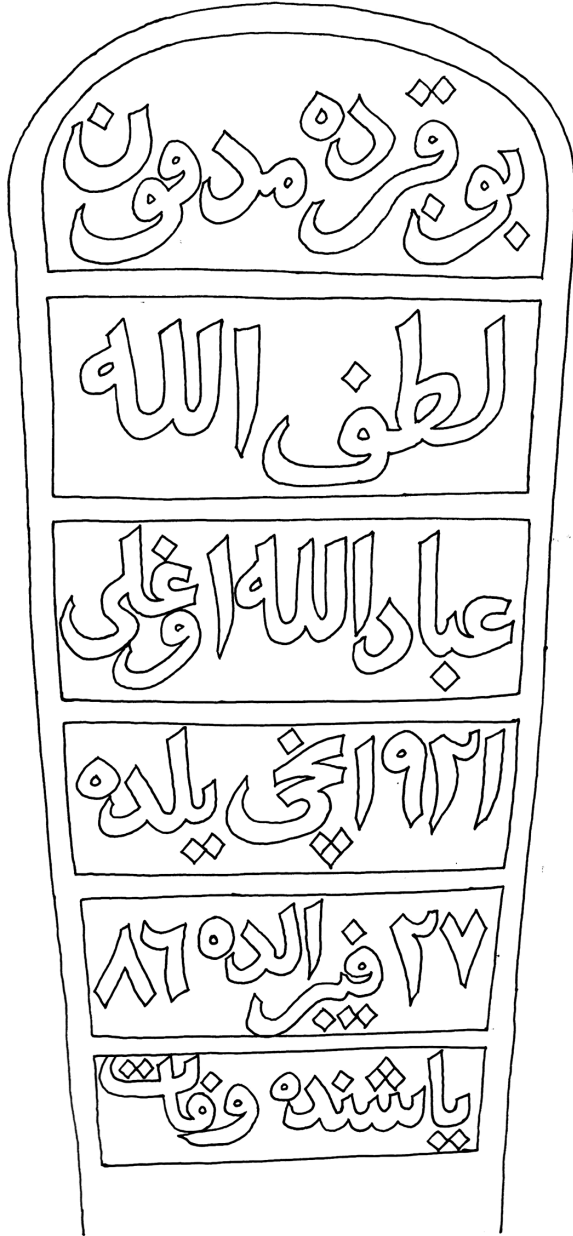
№ 100. Лотфулла Гыйбадулла улы каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (калку язулы):

بو قبرده مدفون	Бу кабердә мәдфун
لطف الله	Лотфулла
عباد الله اوغلى	Гыйбадулла улы
١٩٢١ نچى يلده	1921 нче елда
٢٧ فيبرالده ٨٦	27 февральдә 86
ياشندده وفات	яшендә вафат



99=A



100=A

**№ 101. Фатыйма Габделкадыйр кызы каберенэ куелган таш,
1930 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بو قېردە	<i>Бу кабердә</i>
مدفونه فاطمه	<i>мәдфунә Фатыйма</i>
عبد القادر قزى	<i>Габделкадыйр кызы,</i>
لطف الله خاتونى	<i>Лотфулла хатыны</i>
۱۹۳۰ نچى يىلدە	<i>1930 нчы елда</i>
۷ نچى عنوارده	<i>7 нче гыйнварда</i>

**№ 102. Сәвия Гәрәй кызы каберенэ куелган таш,
1938 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

الله احد	<i>Аллаһу әхәд,</i>
لا اله الا الله	<i>лә иләһә илля Аллаһ</i>
محمد رسو	<i>Мөхәммәд рәсү –</i>
ل الله وفاة	<i>луллаһ, вафат</i>
سويه گراى قزى	<i>Сәвия Гәрәй кызы</i>
حه لكاي اولى	<i>Хәлекәй авылы</i>
۱۹۳۸ يىلدە ۸	<i>1938 елда</i>
۵۰ ياشنده	<i>[50] яшендә</i>

15. Хэлэкэй авылы

№ 103. Хажы Бәхтияр Мөхәммәдьяр улы каберенә куелган таш, 1914 ел.

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموتى واعظا هذه التربة الشريفة بندهء غريب يرجو من رحمة الله البارى الحاج الحرمين امام المسلمين بختيار محمديار اوعلى من ... النقشبنديه مدفون ۱۹۱۴ نچى سنه من تاريخ نچى نويابرده ۵۸ ياشنده	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт бәндәи гариб йәржү мин рәхмәтуллаһи бари¹ әл-хәҗи Бәхтияр Мөхәммәдьяр угылы мин ... ән-нәкышьбәнд[ия] мәдфүн 1914 нче сәнә мин тарих 10 нчы ноябрьдә 58 яшендә</i>
--	--

Кятиб – Латыпов Шәймөхәммәд.

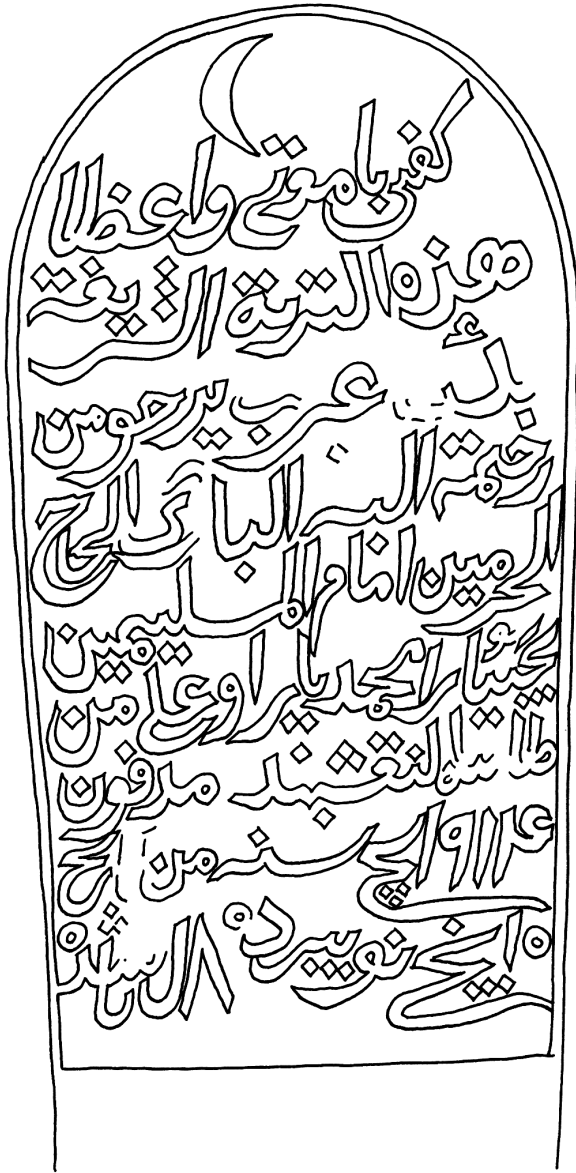
№ 104. Гыйниятулла Фәтхулла улы каберенә куелган таш, 1918 ел

Алгы ягында (калку язулы):

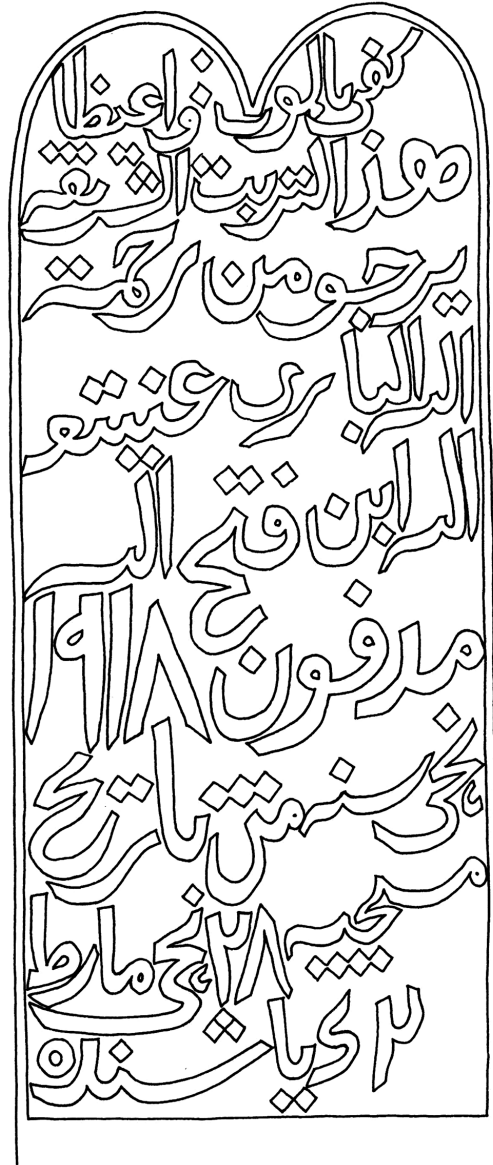
كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة يرجو من رحمة الله البارى عنيتو الله ابن فتح الله مدفون ۱۹۱۸ نچى سنه من تاريخ مسيحيه ۲۸ نچى مارط ۶۲ ياشنده	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт [бәндәи гариб] йәржү мин рәхмәт- уллаһи бари² Гыйният – улла ибне Фәтхулла мәдфүн 1918 нче сәнә мин тарих мәсихия 28 нче март 62 яшендә</i>
---	---

Кятиб – Латыпов Шәймөхәммәд.

^{1, 2} Бәндә гариб йәржү мин рәхмәт Аллаһи әл-Бари – Мескен бәндә Аллаһының рәхмәтенә өмет итә.



103=A



104=A

16. Шәкәр (Югары Шәкәр, Түбәнге Шәкәр, Бүләк)

№ 105. Алтынбай Кыдрач улы каберенә куелган таш, 1865 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим</i>
دار الفنادان دار البقايه	<i>дарелфәнадән дарелбәкая</i>
رحلت قلدى	<i>рихләт кылды</i>
الطونباى بن قذراچ	<i>Алтынбай бине Кыдрач*</i>
١٨٥٦ نجى سنهده	<i>1865 нче сәндәдә,</i>
انا لله و اليه راجعون	<i>инна лилләһи вә иләйһи раҗисун¹</i>

* Тәрки (татар) исемнәре: *Кыдрач, Бабич, Тәтегәч, Калкач, ...*

№ 106. [Мифтахеддин] Алтынбай улы каберенә куелган таш, [1903] ел

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله	<i>Әгузе билләһи</i>
من الشيطان	<i>мин әш-шәйтән</i>
الرحيم بسم الله	<i>ир-раҗим. Бисмиллаһ –</i>
الرحمن الرحيم	<i>ир ир-рахман ир-рахим.</i>
لا اله الا الله محمد رسول الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ,</i>
... مفتاح الدين	<i>... Мифтахеддин</i>
... بين الطنباى ...	<i>бине Алтынбай ...</i>
دار الغنادان دار	<i>дарелфәнадән дар –</i>
البقايه رحلت قيلدى	<i>елбәкая рихләт кылды.</i>

¹ *Инна лилләһи вә иләйһи раҗисун* – (Коръән, «Бәкарә» сүрәсе, 155 нче аять) – Аллаһ тарафыннан яратылганбыз һәм аның хозурына кайтабыз.

**№ 107. Акназар бине Котлыәхмәд каберенә куелган таш,
1338 һижри ел / 1920 милади ел**

Алгы ягында (калку язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
لا اله الا الله محمد رسول الله
صلى الله ... وسلم
صاحب القبر مرحوم
اقنازار بن قوتلى احمد
وفات ۱۹۲۰ سنه ميلاديه ۲۸ ستمبرده

*Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим. Бисмилләһир
ир-рахман ир-рахим.*

*Лә шәһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсулунна,
салаллаһу ... вәссәләм
сахиб әл-кабер мәрхүм
Акназар бине Котлыәхмәд
вафат 1920 сәнә милиядия 28 сентябрьдә*

Ташның ике як кабыргасында да гарәп телендә язулар бар:

... ۲۳ سنه هجريه ۱۳۳۸ 1338 сәнә һижрия 23 ...

**№ 108. Мостафа Салих улы каберенә куелган таш,
1920 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم	Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим.
بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмилләһир ир-рахман ир-рахим.
الله لا اله ¹
وفات مصطفا صا	вафат Мостафа Са-
لح او على ۱۹۲۰ نچى يلدہ	лих улы 1920 нче елда
نويابر ننگ ۲۰ سنده ۷۱ ياشنده	ноябрьнең 20 сәндә 71 яшендә

¹ Бәкара сүрәсе 255 аять.

№ 109. Габдеррәхим Әхмәдсафа улы Байназаров каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم	Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим.
بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим.
لا اله الا الله محمد رسول الله	Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ,
عبدالرحيم ملا احمدصفا باينازارف	Габдеррәхим мулла Әхмәдсафа Байназаров
سنه هجرية دنبايعه كيلگه... ۱۳۳۷ يل	сәнә һижриять дөнъяга килгә[н] ... 1337 ел
وفات ۵۶ ياشنده ۱۹۲۱ ...	вафат 56 яшендә 1921 ...

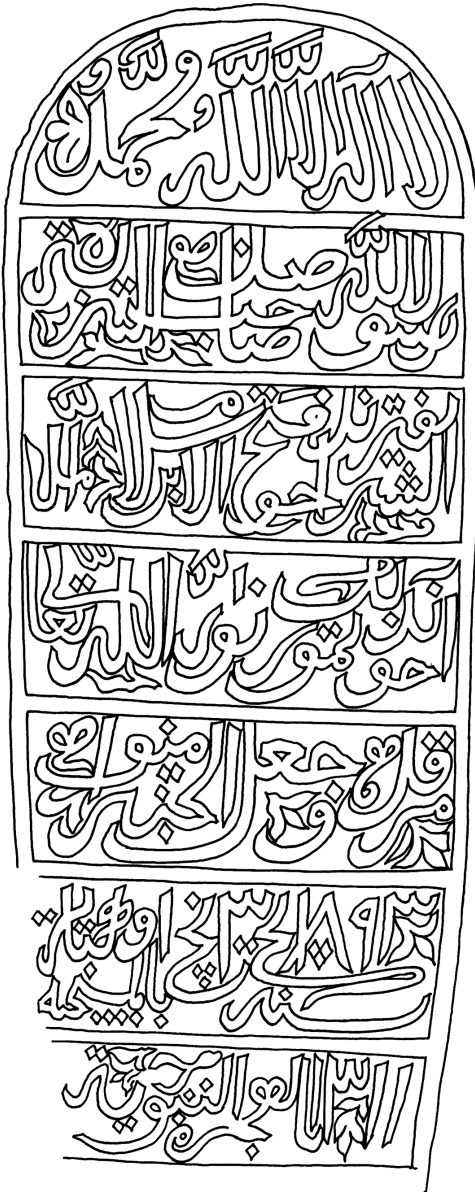
17. Яңгырчы авылы

№ 110. Сәидбаттал Сәмигулла улы каберенә куелган таш, 1879 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	Лә иләһә иллә Аллах
محمد رسول الله	Мөхәммәд рәсүлүллаһ,
هذه التربة سيد بطال	һәзиһи әт-төрбәт Сәидбаттал
بن سميع الله	бине Сәмигулла
المتوفى ۱۸۷۹ سنه ...	әл-мөтәвәффи 1879 сәнә
طيب الله ثراه	Таййәбә Аллаху сәраһу
و جعل الجنة مثواه	вә җәғәләл-л-җәннәти мәсваһу ¹

¹ Таййәбә Аллаху сәраһу вә җәғәләл-л-җәннәти мәсваһу – Аллах туфрагын яхшы итсен һәм актык урынын җәннәт кылсын.



111=A

№ 111. Ахунд Фэтхелислам дамулла ахунд Тимербэк улы каберенә куелган таш, 1893 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд</i>
رسول الله صاحب هذه التربة	<i>рәсүлүллаһ сахиб һәзиһи әт-төрбәт</i>
الشريفة احوند فتح الاسلام داملا بن	<i>әш-шәрифәт ахунд Фәтхелислам дамулла бине</i>
احوند تموريك نور الله تعالى	<i>ахунд Тимербәк нәвәрә Аллаһу Тәгалә</i>
مرقد و جعل الجنة مثواه	<i>мәрқадь вә җәғәләләл-җәннәти мәсваһу</i>
١٨٩٣ نچى سنه ٣ نچى اوكتابر با	<i>1893 нче сәнә 3 нче октябрь бил-</i>
لمسيحيه	<i>мәсихия</i>
١٣١١ بالهجرة النبوية	<i>1311 бил-хиҗрәтел-нәбүәт</i>

№ 112. Вәлиәхмәд Мөхәммәдйосыф улы каберенә куелган таш, 1897 ел

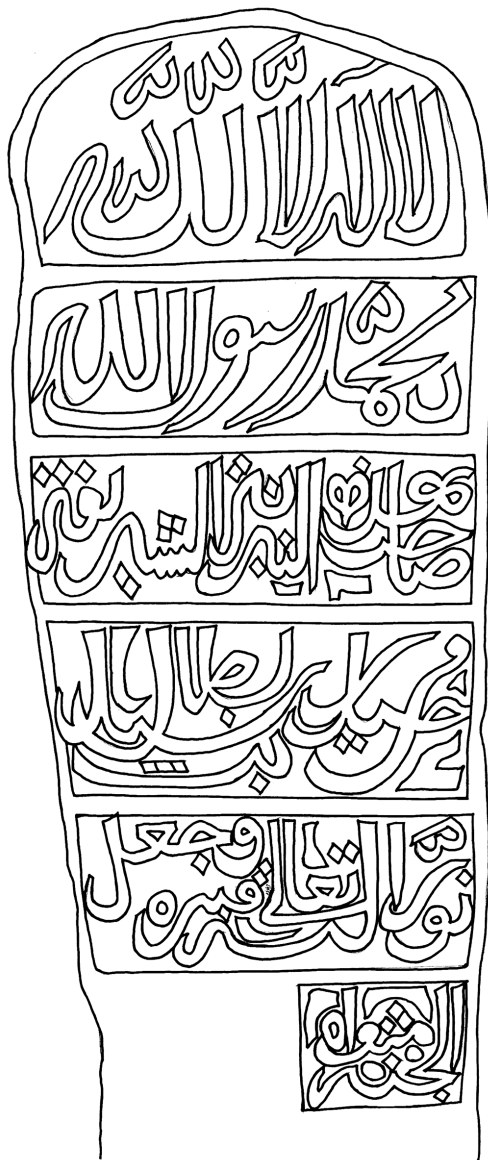
Алгы ягында (уйма язулы):

١٨٩٧ يلدہ	<i>1897 елда</i>
ولى احمد محمد	<i>Вәлиәхмәд Мөхәммәд –</i>
يوسف او على	<i>Йосыф угылы</i>

№ 113. Исламморад Искәндәр улы каберенә куелган таш, 1899 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد رسول الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд</i>
صاحب هذه التربة	<i>рәсүлүллаһ,</i>
اشريفة اسلام مراد بن	<i>сахиб һәзиһи әт-төрбәт</i>
اسكندر نور الله تعالى	<i>әш-шәрифәт Исламморад бине</i>
مرقده و جعل الجنة مثواه	<i>Искәндәр, нәүвәрә Аллаһу Тәгалә</i>
المتوفى ١٨٩٩ نچى سنه ٣ ديكابر	<i>мәрқадихә вә җәғәләләл-җәннәти мәсваһу</i>
	<i>әл-мәтәвәффи 1899 нчы сәнә</i>
	<i>3 декабрь</i>



№ 114. Мөхәммәдшәриф Сәидбаттал улы каберенә куелган таш, 1899 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд</i>
رسول الله صاحب هذه التربة	<i>рәсүлүллаһ, сахиб һәзиһи әт-төрбәт</i>
اشريفة	<i>әш-шәрифәт</i>
محمدشريف بن سيد بطال	<i>Мөхәммәдшәриф бине Сәидбаттал,</i>
نور الله تعالى مرقدہ	<i>нәүвәрә Аллаһу Тәгалә мәркадиһә</i>
و جعل الجنة مثواه المتوفى	<i>вә җәғгаләл-җәннәти мәсваһу</i>
١٨٩٩ نجى سنة	<i>әл-мөтәвәффи 1899 нчы сәнәти</i>
٤ مارط	<i>4 март</i>

№ 115. Мирхәйдәр Сәидбаттал улы каберенә куелган таш

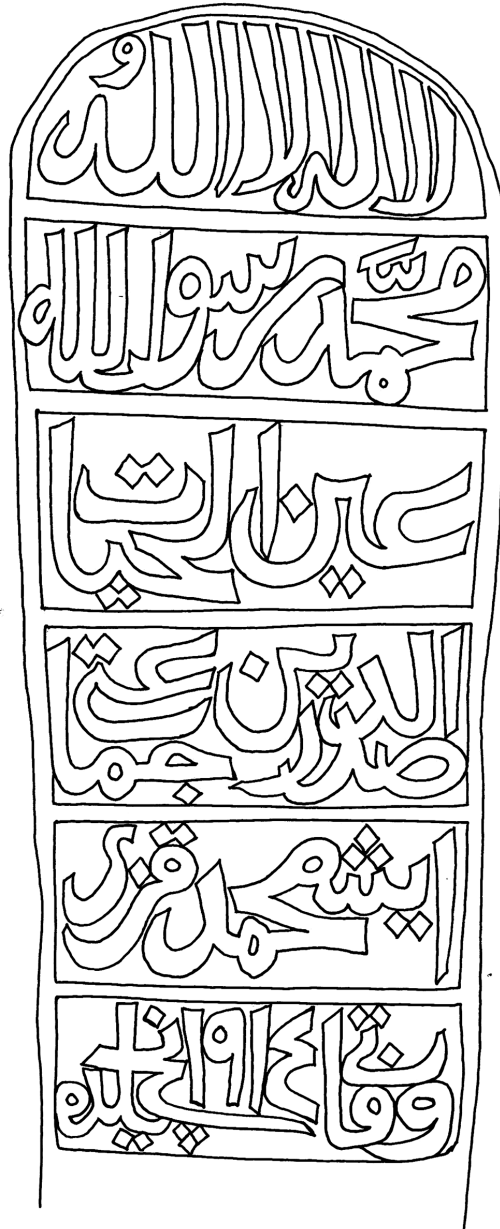
Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
صاحب هذه التربة الشريفة	<i>сахиб һәзиһи әт-төрбәт әш-шәрифәт</i>
فى حيدر بن سيد بطال	<i>фи Хәйдәр бине Сәидбаттал</i>
نور الله تعالى قبره و جعل	<i>нәүвәрә Аллаһу Тәгалә мәркадь вә җәғгал-</i>
الجنة مثواه	<i>әл-җәннәти мәсваһу</i>

№ 116. Гайнелжәмал Ишмөхәммәд кызы каберенә куелган таш, 1914 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
عين الحيات	<i>Гайнелхәят</i>
صدرالدين جماعتى	<i>Садреддин җәмәғате</i>
ابشمحمد قزى	<i>Ишмөхәммәд кызы</i>
وفاتى ١٩١٤ نجى يله	<i>вафаты 1914 нче елда</i>



116=A

**№ 117. Жиһангир Искәндәр улы каберенә куелган таш,
1930 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۹۳۰ ىلده	1930 елда
وفات عنوارده	вафат гыйнварда
جهان گير	Жиһангир
اسكندر	Искәндәр
او على ۶۷ ياشنده	углы 67 яшендә

Сул ягында (уйма язулы):

ای قرداشلار روحما خیر دعا قلغز

Әй кардәшләр рухыма хәер дога кылыгыз

**№ 118. Габделәхәт Миңлегали улы каберенә куелган таш,
1932 ел**

Сул ягында (уйма язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим.
لا اله الا الله محمد رسول الله	Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ,
دار الغنادين دار البقيه	дарелфәнадин дарелбәкая
كوچدى عبدالاحت بن	күчдә Габделәхәд бине
منكنى على ۱۹۳۲ يل	Миңнегали 1932 ел,
ياز عوچى كه ريم	язгучы Кәрим

**№ 119. Нафига Әбү Талиб кызы каберенә куелган таш,
1933 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد	Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд
رسول الله ناعفه	рәсүлүллаһ, Нафига
ابوطاليب قزى كرم	Әбүталиб кызы, Кәрәм –
الدين جماعتى وفات	еддин жәмәгәте вафат
۱۹۳۳ نچى ىلده	[1933 нче елда]

**№ 120. Сәйфеддин улы каберенә куелган таш,
1938 ел**

Сул ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ,</i>
١٩٣٨ نجى يل ١ عنوارده	<i>1938 нче ел 1 гыйнварда</i>
وفات بولدى	<i>вафат булды</i>
سيف الدين او على	<i>Сәйфеддин углы</i>
...	...

**№ 121. Кәрәмеддин Фәсыхеддин улы каберенә куелган таш,
1938 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله كرم	<i>рәсүлүллаһ, Кәрәме-</i>
الدين فصيح الدين	<i>ддин Фәсыхеддин</i>
او غلبنتك قبريدر	<i>углының кабередер,</i>
... ١٩٣٨	<i>1938 ...</i>

18. Яшерган авылы

**№ 122. Төхфәтулла Дәүләтъяров каберенә куелган таш,
[1850] ел**

Алгы ягында (калку язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ...
Әгеүзе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим ...

**№ 123. Төхфәтулла Мортаза улы каберенә куелган таш,
1850 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

هذا مرقد	<i>Газә мәркадь</i>
المتوفى تحفة الله	<i>әл-мөтәвәффи Төхфәтулла</i>
بن مرتض	<i>бине Мортаза</i>
... ميلاد ... ١٨٥٠	<i>1850 [сәнә] милядия</i>
...	...

**№ 124. Мөхәrrәм Фәйзулла улы каберенә куелган таш,
1856 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллах</i>
محمد رسول الله دار	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ, дар-</i>
الغنادين دار البقا	<i>елфәнадин дарелбәка-</i>
يه رحلت اولدى محرم	<i>я рихләт улды Мөхәrrәм</i>
بن فيض الله عفر الله	<i>бине Фәйзулла гафәрә Аллаһу</i>
تعالى ذنوبهما	<i>Тәгалә зөнубиһәма</i>
١٨٥٦ يلده اييول ننگ ٣	<i>1856 елда июльнең 3</i>

**№ 125. Ләтыйфә Хәйрулла хатыны каберенә куелган таш,
1289 һижри сәнә/1872-1873 милади еллар**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد رسول	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүл-</i>
الله اسعدى الله تعالى	<i>уллаһ, әсгаде Аллаһу</i>
... لطيفه	<i>... Ләтыйфулла</i>
زوجى حير الله ١٢٨٩	<i>зәүжәи Хәйрулла 1289</i>

**№ 126. Мөхәммәдҗан хатыны каберенә куелган таш,
1903 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

۱۹۰۳ یلده لا اله الا الله محمد رسول الله دار الفنادین دار البقایا رحلت ایلدی
ماعفاروض زوج محمدجان اسعدی الله تعالی فی الدارین

*1903, лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүдуллаһ, да-
релфәнадин дарелбәкая рихләт итде
[Мағфаруз] зәүҗ Мөхәммәдҗан
әсгаде Аллаһу Тәгалә фи әд-диярин¹*

**№ 127. Миңлебай Мөхәммәдҗан улы каберенә куелган таш,
1914 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ...
Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим ...

Сул ягында (калку язулы):

منکلی بای محمد جان ۱۹۱۴ نچی یلده
Миңлебай [Мөхәммәдҗан углы]

**№ 128. Вәлиулла Төхфәтулла улы каберенә куелган таш,
1908 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

کفی بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән²,</i>
هذه التربة الشريفة	<i>һәзиһи әт-төрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم ولى الله	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм Вәлиулла</i>
بن تحفت الله غفر الله	<i>бине Төхфәтулла, гафәрә Аллаһу зәнү-</i>
ذنوبهما و ستر	<i>биһим вә сәттәрә гоюбиһим³</i>
... ۱۹۰۸ ...	<i>... 1908 ...</i>

¹ Әсгаде Аллаһу Тәгалә фи әд-диярин – Аллаһы Тәгалә мәрхүмәне фани һәм бакый дөнъяда да бәхетле итсен.

² Кәфә бил-мәүт вагыйзән – Үлем – зирәк укытучы.

³ Гафәрә Аллаһу зәнубиһим вә сәттәрә гоюбиһим – Алллаһ аның кимчеләкләрен гафу итсен һәм гөнаһларын ярлыкасын.

**№ 129. Мөхәммәдвали Гыйзамәт улы каберенә куелган таш,
1908 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән,</i>
هذه التربة الشريفة للمتو	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәф-</i>
فى المرحوم محمد ولى بن	<i>фи әл-мәрхүм Мөхәммәдвали бине</i>
عظمة غفر الله ذنوبو	<i>Гыйзамәт гафәрә Аллаһу Тәгалә зөнү-</i>
بهم و ستر الله غيبو	<i>биһим вә сәттәрә гүйү-</i>
بهما ١٩٠٨	<i>биһима 1908</i>

**№ 130. Нәжмеддин Шәрәфеддин улы каберенә куелган таш,
1909 ел**

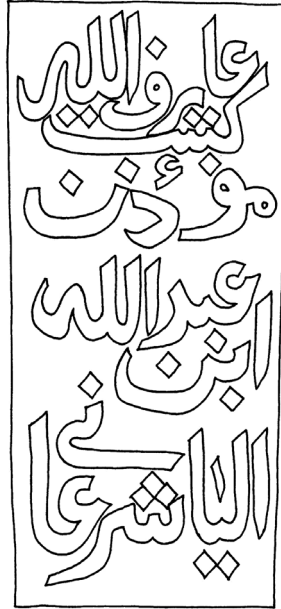
Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән,</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم نجم	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм Нәжм –</i>
الدين بن شراف الدين	<i>еддин бине Шәрәфеддин</i>
غفر الله ذنوبهما	<i>гафәрә Аллаһу Тәгалә зөнубиһима</i>
١٩٠٩ نجى بلدا	<i>1909 нчы елда</i>

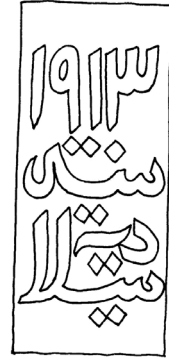
**№ 131. Әсхабжәмал Йосыф кызы каберенә куелган таш,
1913 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحومة	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүмәт</i>
اصحاب جمال بنت	<i>Сахибжәмал бинте</i>
يوسف زوجة	<i>Йосыф зәүжәте</i>



131=Б



131=Г

131=A

صافي الله بن نعمت الله Сафиулла бине Нигъматулла
 نور الله مرقد هما нәүвәрә мәркадъ һөма
 ۱۳۳۱ نچى سنة هجرية 1331 нче сәнәти һижрияти
 ۲۵ نچى صفرده 25 нче сәфәрдә
 ۷۶ ياشنده 76 яшендә

Кятиб – Гарифулла мәзин ибне Габдулла әл-Яшергани.

Сул ягында (калку язулы):

۱۹۱۳ سنة ميلا ديه 1913 сәнәти миллидия

Уң ягында (калку язулы):

كتب عارف الله مؤذن ابن عبد الله الياسر عاني

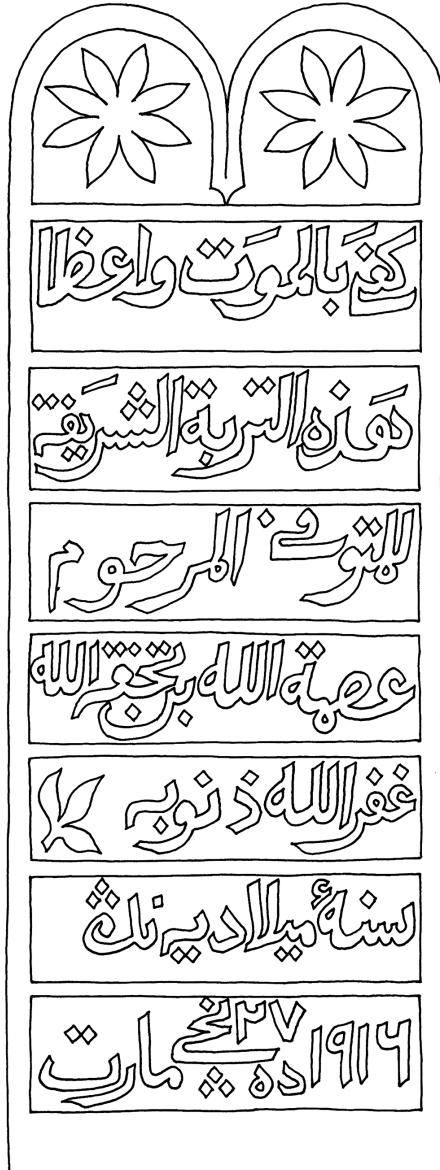
Кәтәбәһү Гарифулла мәәззин ибне Габдулла әл-Яшергани

№ 132. Мәбрүрә мулла Әхмәдвәли кызы каберенә куелган таш, 1916 ел

Алгы ягында (калку язулы):

الخالق الباقي Әл-хәллякъ әл-бакый,
 المرحومة المغفورة әл-мәрхүмәт әл-мәгъфүрәт
 مبروره بنت ملا احمد ولي Мәбрүрә бинте мулла Әхмәдвәли,
 زوجة مفتاح الدين зәүжәте Мифтахеддин
 دارالفنادين دارالبقايه дарелфәнадин дарелбәкая
 رحلت ايتدى تعمد ها рихләт итде тәгаммеде һа
 الله تعالى بغفرانه Аллаһы Тәгалә би-гофраниһи
 واسكنه ببحوحة جنانه вә эскәнәһә би-хөбүхәти жәнанәһи¹
 ۱۹۱۶ سنة ۱۲ نچى نويه بر 1916 сәнә 12 нче ноябрь
 ۷۶ ياشنده 76 яшендә

¹ Тәгаммеде һа Аллаһы Тәгалә би-гофраниһи вә эскәнәһә би-хөбүхәти жәнанәһи – Аллаһы Тәгалә аның гөнаһларын кичерсен.



133=A

№ 133. Гыйсмәтулла Төхфәтулла улы каберенә куелган таш, 1916 ел

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعضا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм</i>
عصمة الله بن تحفة الله	<i>Гыйсмәтулла бине Төхфәтулла</i>
غفر الله ذنوبه	<i>гафәрә Аллаһу зөнүбиһә</i>
سنه ميلاديه	<i>сәнәи милядиянең</i>
٢٧ نجي مارط ١٩١٦ ده	<i>1916 да 27 нче март</i>

№ 134. Камәрәддин Хөснәддин улы Дәүләтьяров каберенә куелган таш, 1916 ел

Алгы ягында (калку язулы):

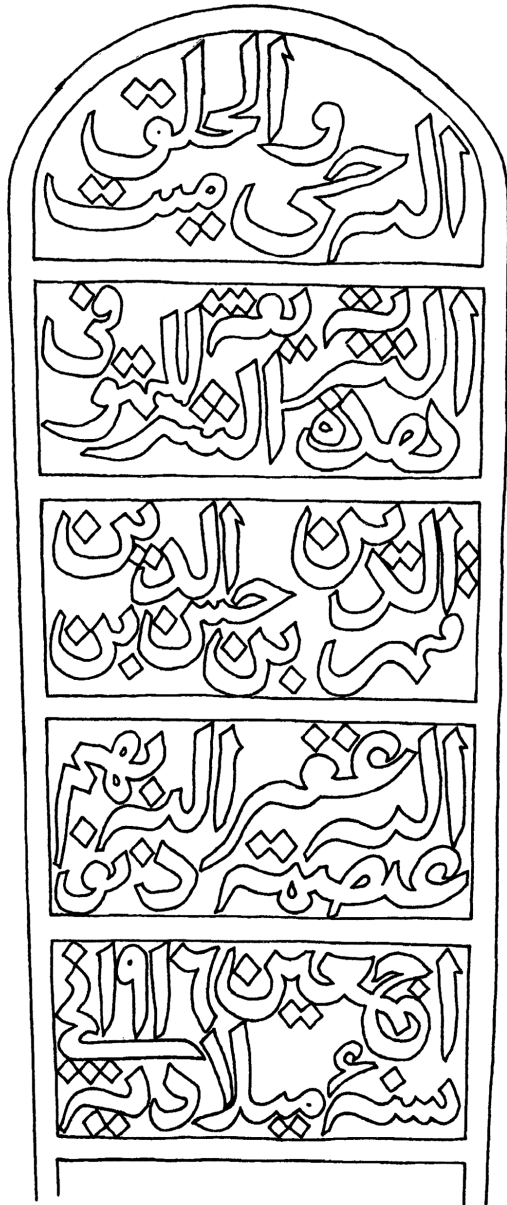
الله حي ميت الحلق	<i>Аллаһу хәййе мәет әл-хәлык</i>
هذه التربة الشريفة للمتوفى	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи</i>
قمر الدين بن حسن الدين بن	<i>Камәрәддин бине Хөснәддин бине</i>
عصمة الله غفر الله ذنوبهم	<i>Гыйсмәтулла гафәрә Аллаһу зөнүбиһәмә</i>
اجمعين ١٩١٦ نجي سنه ميلاديه	<i>әжмәгыйн 1916 нче сәнәи милядия</i>

Уң ягында (калку язулы, хадис):

كل امرئ مصبح في اهله و الموت ادنى من شراك نعله

Уң ягында (калку язулы, хадис):

لا تسئل عن المرء و ابصر قرينه فان القرين بالمقارن يقعدني



134=A

**№ 135. Сэггйдулла Төхфәтулла улы каберенә куелган таш,
1919 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة للمتوفى	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мөтәвәффи</i>
سعيد الله بن تحفة الله ١٩١٩ نجى سنه ميلاديه ١٦ نجى شوال	<i>Сәггйдулла бине Төхфәтулла 1919 нчы сәнәи милядия 16 нчы шәуваль</i>

**№ 136. Габдулла мулла Төхфәтулла улы каберенә куелган таш,
1920 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

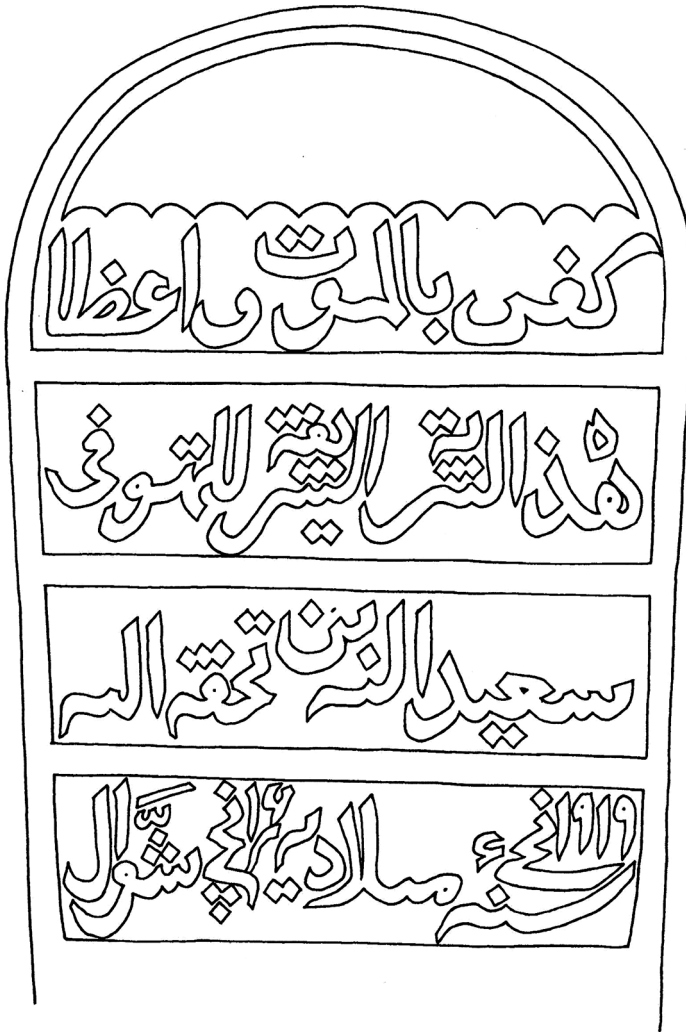
و هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم عبد الله بن ملا تحفة الله غفر الله ذنوبهما ١٩٢٠ سنة ميلادية	<i>Вә һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мөтәвәффи әл-мәрхүм Габдулла бине мулла Төхфәтулла гафәрә Аллаһу зөнубиһәма 1920 сәнәти милядияти</i>
--	---

**№ 137. Гөлзифа Бәхтегани хатыны каберенә куелган таш,
1920 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان مرحومه گل زيفا زوجة بختعني غفر الله ذنوبها ١٩٢٠ سنة ميلاديه ٦٠ ياشنده	<i>Кәллү мән галәйһа фанин мәрхүмә Гөлзифа зәүжәте Бәхтигани гафәрә Аллаһу зөнубиһа 1920 сәнә милядия 60 яшендә</i>
--	---

Ташъязманьң авторы – Гыйзеддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза Дәүләтъяров.



135=A

№ 138. Бикмөхөммэд Әлмөхөммэд улы каберенә куелган таш, 1920 ел

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ	<i>Бисмиллаһ-</i>
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	<i>ир ир-рахман ир-рахим,</i>
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	<i>лә иләһә иллә Аллаһ</i>
مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ,</i>
بِئَبِيكَ مُحَمَّدٍ الْمُحَمَّدِ	<i>Бикмөхәммәд Әлмөхәммәд</i>
أَوْ عَلَىٰ هَجْرَادٍ	<i>угылы һижрәт</i>
قَيْلِدِي دَارِ الْفَنَادَانَ	<i>кылды дарелфәнадән</i>
دَارِ الْبِقَايَا ١٩٢٠	<i>дарелбәкәя, 1920</i>

№ 139. Мулла Мөхәммәдшакир Мөхәммәдсиддыйк улы каберенә куелган таш, 1920 ел

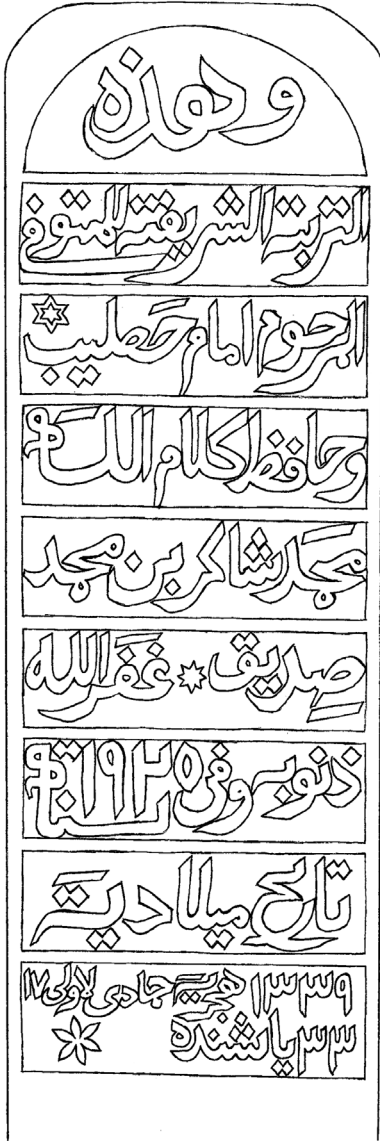
Алгы ягында (калку язулы):

و هذه	<i>Вә һәзиһи</i>
الترربة الشريفة للمتوفى	<i>әт-төрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи</i>
المرحوم امام خطيب	<i>әл-мәрхүм имам хатыйб</i>
و حافظ كلام الله	<i>вә хафиз кәләмулла</i>
محمد شاکر بن محمد	<i>Мөхәммәдшакир бине Мөхәммәд-</i>
صديق غفر الله	<i>сиддыйк гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبه و في ١٩١٩ سنة	<i>зәнүбиһи вә фи 1919 сәнәти</i>
تاريخ ميلادية	<i>тарих милядияти</i>
١٣٣٩ هجريه جمادى الاولى ١٧	<i>1339 һижрия әсәмадиәл-әүвәле 17,</i>
٣٣ ياشنده	<i>33 яшендә</i>

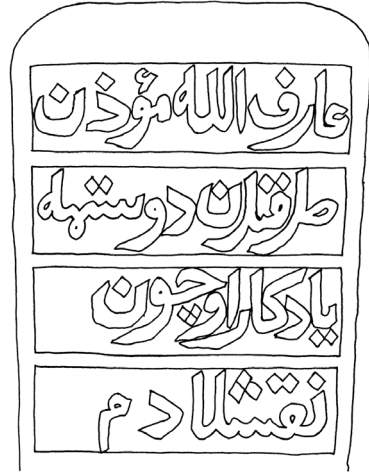
Арткы ягында (калку язулы):

عارف الله مؤذن	<i>Гарифулла мөәззин</i>
طرفندن دوستمه	<i>тарафындан дустыма</i>
يادكار اوجون	<i>ядкяр өчен</i>
نقشلام	<i>нәкышьләдем</i>

Кятиб – Гарифулла мззин ибне Габдулла әл-Яшергани.



139=A



139=B

**№ 140. Хәмидулла Габдулла улы каберенә куелган таш,
1921 ел.**

Алгы ягында (уйма язулы):

و هذه التربة	<i>Вә һәзиһи әт-төрбәт</i>
الشريفة للمتوفى	<i>әш-шәрифәт лил-мөтәвәффи</i>
حميدالله ابن	<i>Хәмидулла ибне</i>
عبدالله نور الله	<i>Габдулла, нәүвәрә Аллаһу</i>
مرقد هما ١٩٢١	<i>мәрқадь һөма 1921</i>

**№ 141. Бәхтегани Гобәйдулла улы каберенә куелган таш,
1922 ел.**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан,</i>
١٩٢٢ سنه مارت ٢ سنده	<i>1922 сәнә март 2 сендә</i>
آچلقن وفات اولعان	<i>ачлыкдан вафат улган</i>
اتكامز بختعنى	<i>әткәмез Бәхтегани</i>
عبيدالله اوغلى	<i>Гобәйдулла углы</i>
٧٦ ياشنده	<i>76 яшендә</i>

Ташъязманың авторы – Гыйзеддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза Дәүләтъяров.

**№ 142. Газизулла Муллаяр улы каберенә куелган таш,
1922 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан,</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфүн</i>
عزيز الله ملايار اوغلى	<i>Газизулла Муллаяр углы</i>
١٩٢٢ سنه ميلاديه	<i>1922 сәнә милядия</i>
٧٨ ياشنده	<i>78 яшендә</i>

Ташъязманың авторы – Гыйзеддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза Дәүләтъяров.

**№ 143. Зөһрә Котлызаман хатыны каберенә куелган таш,
1922 ел.**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыһэйэн</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мэдфүн[ә]</i>
زهرة قطلى زمان جماعتى	<i>Зөһрә Котлызаман жәмәгәте</i>
۱۹۲۲ سنهء ميلاديه	<i>1922 сәнәи милядия</i>
۶۸ ياشنده	<i>68 яшендә</i>

**№ 144. Гыймадеддин Мөхәммәджан улы каберенә куелган
таш, 1923 ел.**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлулла</i>
عمادالدين	<i>Гыймадеддин</i>
محمدجان	<i>Мөхәммәдҗан</i>
او على	<i>углы</i>
۱۹۲۳ نچى	<i>1923 нче</i>
يلده	<i>елда</i>
وافت	<i>вафат</i>

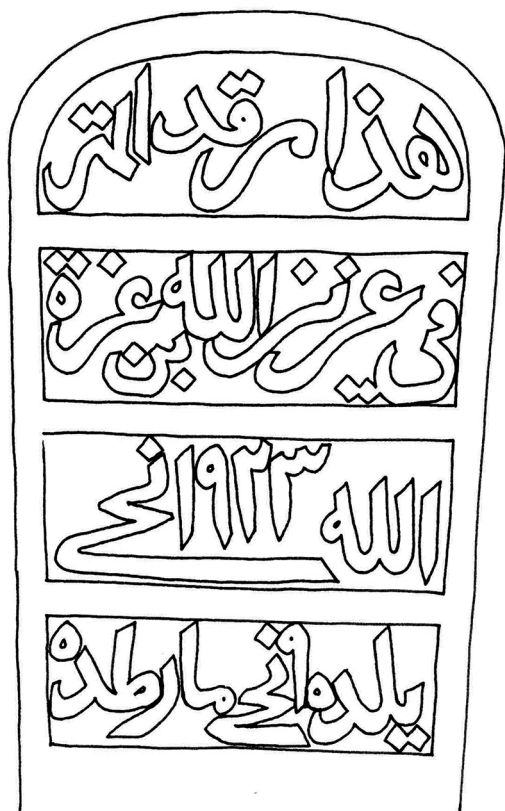
**№ 145. Газизулла Гыйззәтулла улы каберенә куелган таш,
1923 ел.**

Алгы ягында (калку язулы):

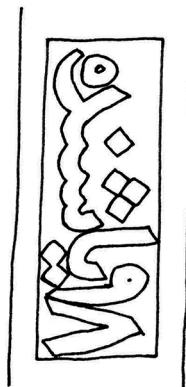
هذا مرقد المتو	<i>Һәзә мәрқад әл-мөтәвә-</i>
فى عزيز الله بن غزة	<i>-фи Газизулла бине Гыйззәт-</i>
الله ۱۹۲۳ نچى	<i>-улла 1923 нче</i>
يلده ۹ نچى مارطده	<i>елда 9 нчы мартда</i>

Сул ягында (калку язулы):

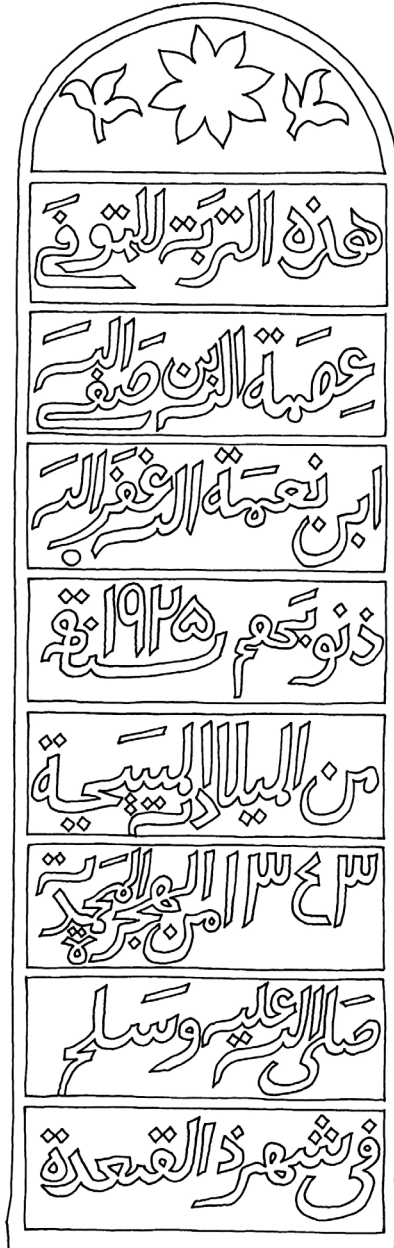
۹۸ ياشنده *98 яшендә*



145=A



145=Г



146=A

**№ 146. Гыйсмәтулла Сафиулла улы каберенә куелган таш,
1925 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

هذه التربة المتوفى	<i>Һәзә мәркадь әл-мөтәвәфи</i>
عصمة الله بن صفى الله	<i>Гыйсмәтулла бине Сафиулла</i>
ابن نعمة الله غفر الله	<i>бине Нигъмәтулла гафәрә Аллаһу</i>
ذوهم ١٩٢٥ سنة	<i>зөнубиһәма 1925 сәнәти</i>
من الميلاديه المسيحية	<i>мин әл-милядия әл-мәсихиять</i>
١٣٤٣ من الهجرة المحمدية	<i>1343 мин әл-һижрәт әл-мөхәммәдиять</i>
صلى الله عليه و سلم	<i>салаллаһу галәйһә вә сәләм</i>
فى شهر ذالقعدة	<i>фи шәһәр зөлкағдә</i>

**№ 147. Сыйбгатулла Гыйззәтулла улы каберенә куелган таш,
1925 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان	<i>Көлли мән галәйһе фан</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфүн</i>
صبعة الله بن عزة	<i>Сыйбгатулла бине Гыйззәт-</i>
الله ١٩٢٥ نچى يلدہ	<i>-улла 1925 нче елда</i>
١٧ نچى رجبہ	<i>17 нче рәжәбдә</i>

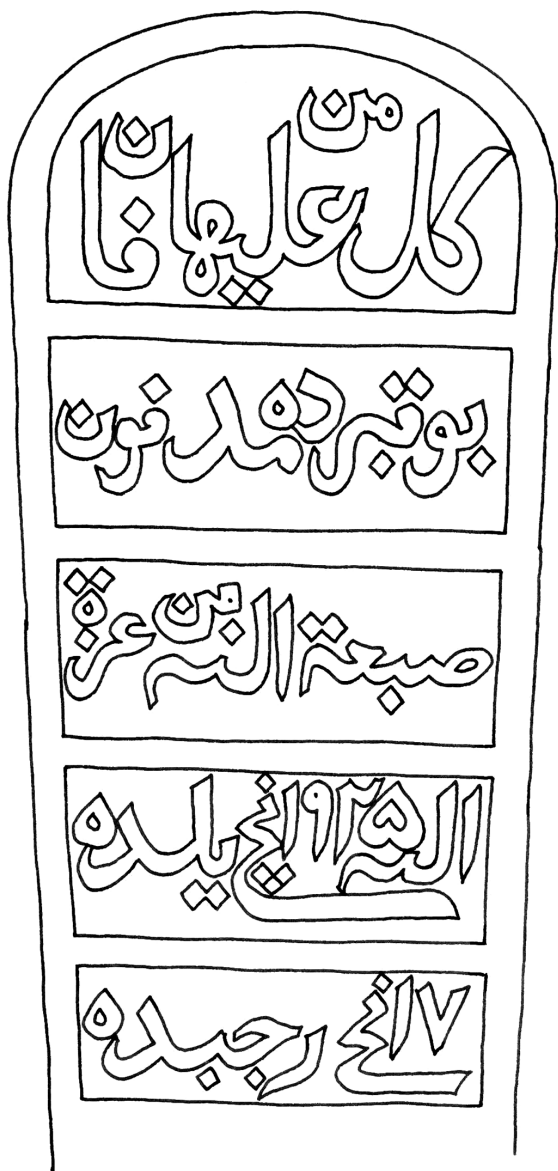
**№ 148. Хәйрулла Ярмөхәммәд улы каберенә куелган таш,
1925 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

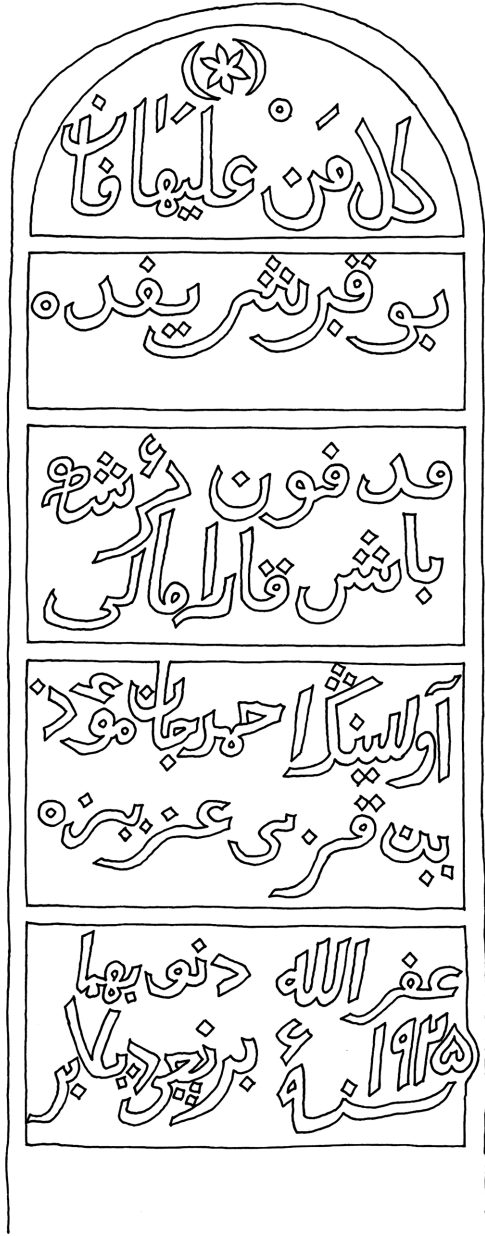
كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан</i>
بو قبر شريفه	<i>бу кабер шәрифдә</i>
مدفون خير الله	<i>мәдфүн Хәйрулла</i>
يارمحمد اوغلى	<i>Ярмөхәммәд углы</i>
غفر الله ذنوبهما	<i>гафәрә Аллаһу зөнубиһәма</i>
١٩٢٥ سنه ميلاديه	<i>1925 сәнәи милядия</i>

¹ Көллү мән галәйһа фанин вә йәбка вәжфү Раббикә Зөл-Жәлали вәл-икрами (Коръәннең «Рахман» сүрәсендәге 26–27 аятьләрдән алынган).

² Гафәрә Аллаһу зөнубиһәма – Аллаһ гөнаһларын ярлыкасын.



147=A



149=A

**№ 149. Өхмәджан мәзин кызы каберенә куелган таш,
1925 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان بوقبر شريفه مدفون ٲرشك باش باش قار امالى اولينگ احمد جان مؤدين قزى عزيزه	<i>Көлли мән галәйһе фан бу кабер шәрифдә мәдфүн Өршәкбаши-Карамалы авылының Өхмәджан мөәззин кызы Газизә</i>
۱۹۲۵ سنهء برنجى ديكابر عفر الله ذنوبهما	<i>1925 сәнгәи беренче декабрь гафарә Аллаһу зөнүбиһәма</i>

Ташъязманың авторы – Гыйзеддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза Дәүләтъяров.

**№ 150. Өммегөлсем Шахиәхмәд кызы каберенә куелган таш,
1926 ел**

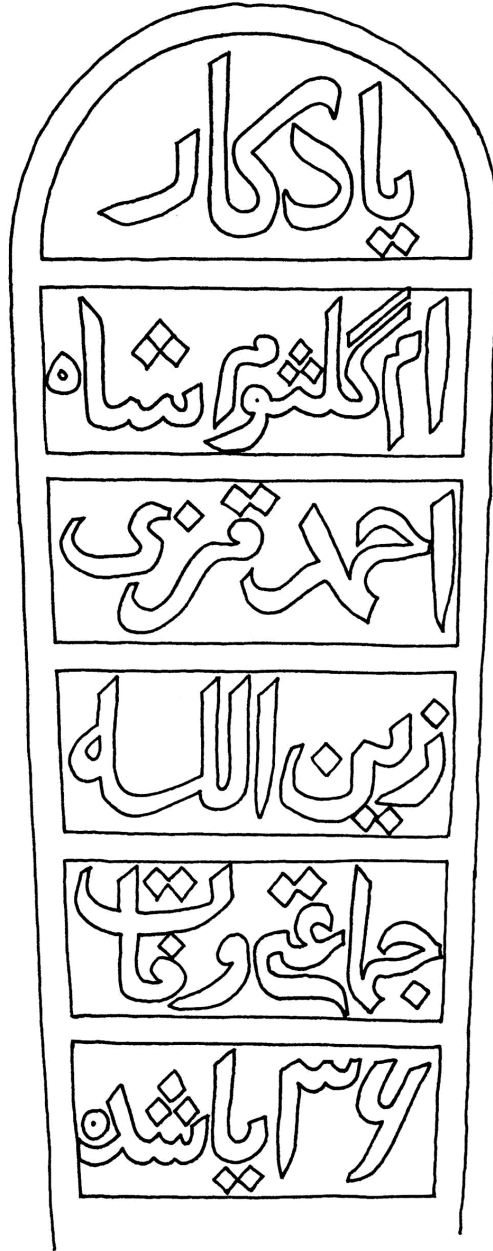
Алгы ягында (калку язулы):

يادكار ام گلثوم شاه احمد قزى زين الله جماعتى وفات ۳۶ ياشده	<i>Ядкар Өммегөлсем Шахи- -әхмәд кызы Зәйнүлла жәмәгәте вафат 36 яшьдә</i>
---	--

**№ 151. Хәмидулла Әһлиулла улы каберенә куелган таш,
1928 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بو قبرگه كومل گان حميدالله اهل الله او على ۱۹۲۸ يلدە ۱۳ نچى سنتابرده ۶۷ ياشنده	<i>Бу кабергә күмел- гән Хәмидулла Әһлиулла улы 1928 елда 13 нче сентябрьдә 67 яшендә</i>
--	---



150=A

**№ 152. Хәлимә Габделкәбир кызы каберенә куелган таш,
1930 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

الله حى الخلق ميت	<i>Аллаһу хәййе әл-хәлык мәйт</i>
هذا مرقد المتوفى	<i>һазә марқадь әл-мөтәвәффәт</i>
حليمه بنت عبد الكبير	<i>Хәлимә бинте Габделкәбир,</i>
زوجة عبد البارى	<i>зәүжәте Габделбарый</i>
١٣٤٨ سنه هجرية	<i>1348 сәнәи һижрия</i>
من ٢١ شهر رمضان	<i>мин 21 шәһре рамазан</i>

**№ 153. Габделхәмид Гатиятулла улы каберенә куелган таш,
1930 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

يادكار	<i>Ядкяр.</i>
عبد الحميد	<i>Габделхәмид</i>
عطية الله	<i>Гатиятулла</i>
او على ١٩٣٠ يلده ...	<i>угылы 1930 елда ...</i>

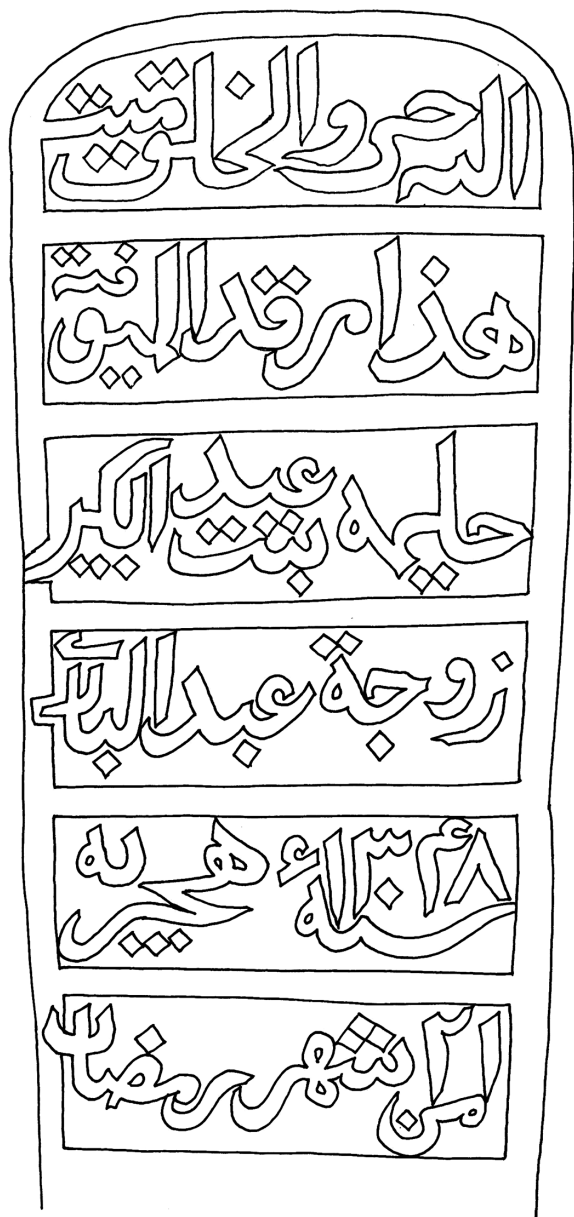
№ 154. Мифтахеддин Мөхәrrәм улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

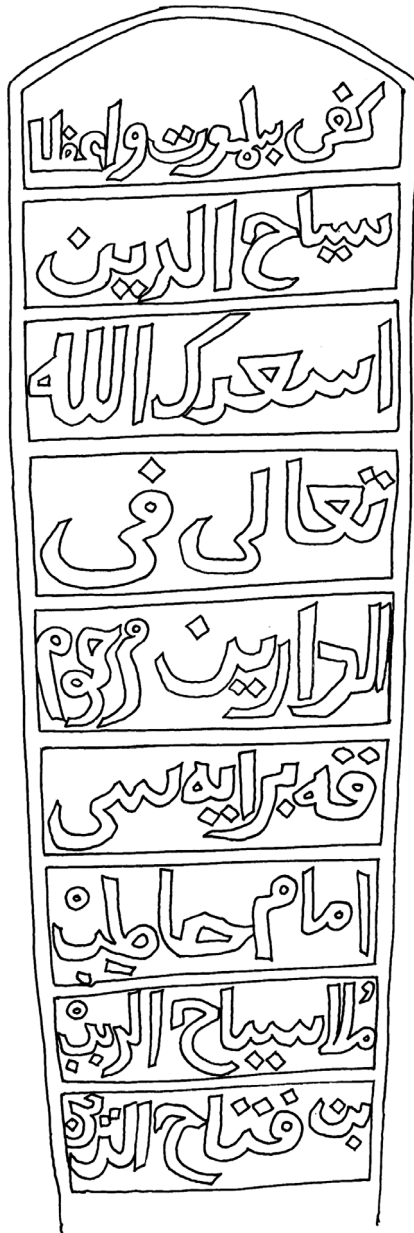
الخالق الباقي	<i>Әл-Хәллякь әл-Бакый.</i>
لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله ...	<i>рәсүлуллаһ ...</i>
.....
الدنياسجن و المؤمن و جنت	<i>әд-дөнъя сижәнүн ли-мөэммин вә жәннәт</i>
كافر الدنيا ساعت	<i>әл-кяфир¹, әд-дөнъя сәгатән</i>
فاجعلها طاعت	<i>фәәжәғальһа тагатән²</i>
دار الفنادان	<i>дарелфәнадән</i>
دار البقاية رحلت	<i>дарелбәқая рихләт</i>
ابتدى مفتاح الدين	<i>итде Мифтахеддин</i>
بن محرم ٥٧ ياشنده	<i>бине Мөхәrrәм 57 яшендә</i>

¹ Әд-дөнъя сижәнүн ли-мөэммин вә жәннәт әл-кяфир – дөнъя – иманлылар өчен зиндан, кяферләргә – жәннәт.

² Әд-дөнъя сәгатә фәәжәғальһа тагатән – дөнъя бер сәгатәлек, аны гый-бадәт белән үткәр.



152=A



155=A

**№ 155. Мулла Сәяхеддин Фәтхеддин улы каберенә
куелган тамгалы таш**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән¹</i>
سياح الدين	<i>Сәяхеддин,</i>
اسعدك الله تعالى في	<i>әсгаде Аллаһы Тәгалә фи</i>
الدارين مرحوم	<i>әд-дарин² мәрхүм</i>
فه بر ايه سي	<i>кабер иясе</i>
امام حاطب	<i>имам хатыйб</i>
ملا سياح الدين	<i>мулла Сәяхеддин</i>
بن فتاح الدين	<i>бине Фәтхеддин</i>

Арткы ягында (уйма язулы):

*кабер
иясе
Сәяхеддин
Фәттахе[ддин]*

**№ 156. Сыйбгатулла Төхфәтулла улы каберенә
куелган таш**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән²</i>
بو قبر شريفه	<i>бу кабер шәрифдә</i>
مدفون صبغة	<i>мәдфүн Сыйбгат-</i>
الله تحفة الله	<i>улла Төхфәтулла</i>
او على	<i>углы</i>

¹ *Кәфә бил-мәүт вагыйзән* – Үлем – зирәк укытучы.

² *Әсгаде Аллаһы Тәгалә фи әд-дарин* – Чиксез кодрәт Иясе Аллах сезгә фатихасын бирсен.

**№ 157. Мәһүбә Мифтахеддин кызы каберенә куелган таш,
1931 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

و هذه التربة	<i>Вә һәзиһи әт-тәрбәт</i>
للمتوفى المرحومة	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүмәт</i>
مه هوبه بنت	<i>Мәһүбә бинте</i>
مفتاح الدين غفر الله	<i>Мифтахеддин гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبهما و ستر الله	<i>зәнубиһәма вә сәттәрә Аллаһу</i>
عيوبهما سنة	<i>гоюубиһәма¹ сәнәти</i>
١٩٣١	<i>1931</i>

**№ 158. Алмабикә Гайнулла кызы каберенә куелган таш,
1932 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

يادكار	<i>Ядкар,</i>
ئالمابيكه بنت	<i>Алмабикә бинте</i>
عين الله مينكلى	<i>Гайнулла Миңле –</i>
ناحمت جماعتى	<i>әхмәд жәмәгәте</i>
وفاة ١٣٣٢ يلدە ٢٤ ياشنده	<i>вафат 1332 елда 24 яшендә</i>

**№ 159. Шәмсежәмал Гыймадеддин хатыны каберенә куелган
таш, 1933 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا هذه التربة	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи</i>
	<i>әт-тәрбәт</i>
الشريفة للمتوفى المر	<i>әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи әл-мәр-</i>
حومة شمس جمال زوخ	<i>хүмәт Шәмсежәмал зәүжә</i>
عماد الدين غفر الله	<i>Гыймадеддин гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبهما و ستر الله	<i>зәнубиһәма вә сәтер Аллаһ² ...</i>
عيوبهما يار الدنى	
١٩٣٣...	<i>1933 ...</i>

¹ Гафәрә Аллаһу зәнубиһәма вә сәттәрә гоюубиһәма – Алллаһ аның кимчеләрен гафу итсен һәм гөнаһларын ярлыкасын.

**№ 160. Кемгә куелганы билгеле булмаган таш,
1935 ел**

Арткы ягында (калку язулы):

۱۹۳۵ یل ۱۶ نچی	1935 ел 16 нчы
مارتده وفات بولدى	мартда вафат булды,
گوزە للگە بلان	гүзәллеге белән
مەنكى ئونتمايز	мәңге онытмабыз

**№ 161. Гайшә Хәбибулла кызы каберенә куелган таш,
1938 ел**

Алгы ягында¹ (уйма язулы):

*Ви
qəberdə
ƆƆaişə Xə –
bibulla
qʷzʷ
ƆƆənieva
1905–1938*

Бу кабердә Гайшә Хәбибулла кызы Ганиева, 1905–1938

**№ 162. Фәрхижәмал Гыймадеддин кызы каберенә куелган
таш, 1970 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

...
بىي فرح جمال	биби Фәрхижәмал
عمالدين قزى	Гыймадеддин кызы,
عفر الله ذنوبهما	гафәрә Аллаһу зөнубиһәма,
۱۹۷۰ سنهء ميلاديه	1970 сәнәи милядия

¹ Текст латин хәрефләре белән язылган.

**№ 163. Дәүләтъяров Тәлгатъбәк Гарифулла улы каберенә
куелган таш, 1929–2001**

Алгы ягында (уйма язулы):

*Дәүләтъяров
Тәлгатъбәк
Гарифулла
улы,
1929–2001 ел*

**№ 164. Дәүләтъярова Хәлимә Имамеддин кызы каберенә
куелган таш, 1929–2008**

Алгы ягында (уйма язулы):

*Дәүләтъярова
Хәлимә
Имамеддин
кызы,
1929–2008 ел*

Тамгалы ташбилгеләр

**№ 165. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш,
1875 ел. Әмир авылы**



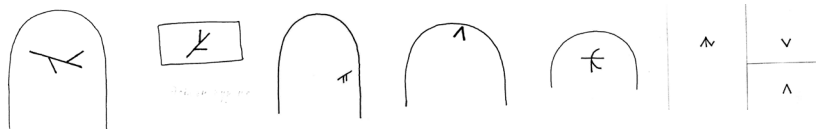
**№ 166. Кемнең каберенә куелганы билгеле булмаган тамгалы
таш, 1896 ел. Әмир авылы**



**№ 167. Ә. Ардуанов каберенә куелган тамгалы таш,
1918 ел. Әмир авылы**

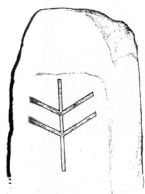


**№ 168. Кайчан куелуы билгеле булмаган тамгалы ташлар.
Әмир авылы.**



№ 169. Кайчан куелуы билгеле булмаган тамгалы таш.

Кабыккыш авылы



Бу таш Кабаккуш авылында («Үзэк урам»ның 14 нче нумерлы йорт билэмәсендә) саклана. Өлеге вакытта, бу урында таш ядкәрнең хужасы Ишембәтов Юнир яши һәм бу истәлекнең тарихы да аның ерак бабаларына бәйләп аңлатыла.

№ 170. Кемгә куелуы билгеле булмаган тамгалы таш.

Куганакбаш авылы



№ 171. Кайчан куелуы билгеле булмаган тамгалы таш.

Куганакбаш авылы

№ 172. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Тәтер-Арслан авылы



№ 174. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Турмай авылы



№ 175. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Яңгырчы авылы

№ 176. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Яшерган авылы

№ 177. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Яшерган авылы

Фоторәсемнәре күрсәтелмәгән ташъязмалар

Айтуган ташбилгеләрәннән

№ 177. Хатирә Габдулла хатыны каберенә куелган таш, 1902 ел

Алгы ягында:

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم حاتيرا زوج
عبد الله عفر الله ذنوبهما ... ١٩٠٢ يلدہ

*Кәфә бил-мәүти вагыһән¹ һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт
әл-мәтәвәффи әл-мәрхүмә Хатирә зәүжә Габдулла гафәрә
Аллаһу² ...1902 елда*

№ 178. Биби Камәрия Гомәр кызы, Мөхәммәдвәли хатыны каберенә куелган таш, 1907 ел

Алгы ягында:

نور الله مرقدہ محمد ولی زوجہ سی عمر قزی بی بی قمریہ وفات بولدی
رجیدہ ١٣٣٠ سنہ قمریہ دہ

*Нәүвәрә Аллаһу мәркадиһә Мөхәммәдвәли зәүжәсә Гомәр кызы
биби Камәрия вафат булды рәжәбдә 1330 ...*

Уң ягында:

٧٧ نجی یاشندہ 77 яшендә

Сул ягында:

الله مرحمة ایلا سون Аллаһу мәрхәмәт әйләсен

№ 179. Йосыф Киньябүз улы каберенә куелган таш, 1909 ел

Алгы ягында:

...المرحوم يوسف كينيا بوز او علی ١٩٠٩ نجی يلدہ

...әл-мәрхүм Йосыф Киньябүз угылы 1909 нчы елда [вафат]

¹ Кәфә бил-мәүт вагыһән – үлем – зирәк укытучы.

² Гафәрә Аллаһу зөнүбиһи – Аллаһ гөнаһларын кичерсен.

№ 180. Гыйлемжан каберенә куелган таш, 1919 ел

Алгы ягында:

... ۱۹۱۹ نچى يىلده ... عيلم جان ... *... Гыйлемжан ... 1919 нчы елда ...*

№ 181. Мөхәммәдхарис Габденнафигъ улы каберенә куелган таш, 1919 ел

Алгы ягында:

الخالق الباقي المرحوم المغفور محمد حارث بن عبد النافع
دار الفنادين دار البقاياه رحلت ايندى ... ۱۹۱۹ سنه ... ۴۹ ياشنده
*Әл-Хәлляк әл-Бакый әл-мәрхүм әл-мәгъфүр
Мөхәммәдхарис бине Габденнафигъ дарелфәнадин
дарелбәкая рихләт итде¹ ... 1919 сәнә ... 49 яшендә*

№ 182. Хәйрулла Жһаншаһ улы каберенә куелган таш, 1943 ел

Алгы ягында:

هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم حير الله جيهنشا او على عفر الله ...
... ۱۹۴۳

*Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм
Хәйрулла Жһаншаһ углы гафәрә Аллаһу...² 1943 ...*

№ 183. Зөләйха Гомәр [кызы] каберенә куелган таш, 1948 ел.

Алгы ягында:

زليحا عمر موعنث *Зөләйха Гомәр мөәннәс³ ...*

№ 184. Мохыйт-әд-дин Гомәр улы каберенә куелган таш.

Алгы ягында:

محيط الدين بن عمر *Мохыйт-әд-дин бине Гомәр ...*

¹ Фани дөньядан бакый дөньяга күчте (үлде).

² *Гафәрә Аллаһы Тәгалә зөнубиһәма* – Аллаһ гөнаһларын кичерсен.

³ *Мөәннәс* – хатын женес.

Әмир

№ 185. Хәйреддин Хисам улы каберенә куелган таш,
67 яшендә 1887 нче елда вафат

№ 186. Гыйззәтбану Габденнасыр кызы, Мөхәммәдъяр
Әсфәндияр улының хатыны каберенә куелган таш,
1892 ел

№ 187. Габделхәбир Габдеррәхим улы каберенә куелган таш,
1896 ел

№ 188. Дәүләтшаһ Мөрсәлим улы каберенә куелган таш,
1898 ел

№ 189. Фазулла Мәкъсуд улы каберенә куелган таш,
1900 ел

№ 190. Биби Һәдия Госман кызы каберенә куелган таш,
1901 ел

№ 191. Мөхәммәдъяр Әсфәндияр улы «22 нче августда вафат»,
1902 ел

№ 192. Мифтахеддин М[өхеддин] улы 52 яшендә 1902 елда
вафат

№ 193. Галиәхмәд Баһаведдин улы каберенә куелган таш,
1902 ел

№ 194. Хөсәен Мөхәммәдхәсән улы каберенә куелган таш,
1903 ел

Алгы ягында (калку язулы):

*... әл-мәрхүм әл-мәдфүн Хөсәен ибне Мөхәммәдхәсән фи
сәнә миллидия 1903 нче (елда) август ...*

№ 195. Галимулла Гали улы каберенә куелган таш,
1905 ел

№ 196. Мөәззин Габделхәбир хатыны каберенә куелган таш,
1907 ел

№ 197. Өхмэдгали Вәлиулла улы Мортазин каберенә куелган таш, 1848–1908

№ 198. Фәйзулла Гайнулла улы каберенә куелган таш, 1910 ел

№ 199. Гатаулла Өхмәдшаһ улы каберенә куелган таш, 1911 ел

№ 200. Габделкаюм Кинжәбулат улы каберенә куелган таш, 1912 ел

№ 201. Гатаулла Гыймадедин улы каберенә куелган таш, 1917 ел

*Гатаулла Гыймадедин улы 1917 нче йылда
14 нче декабердә вафат*

№ 202. Гайшә, Хөсәен Мөхәммәдхәсән улының хатыны каберенә куелган таш, 1919 ел

№ 203. Сәйфеддин улы Миңлебай каберенә куелган таш, 1920 ел

№ 204. Жһангир Мөхәммәдкоддус улы Фәйрузов каберенә куелган таш, 1920 ел

№ 205. Гөлзәйнәб Хакеддин кызы каберенә куелган таш, 1854–1921

№ 206. Габдулла Фәхреддин улы каберенә куелган таш, беренче зират, 1922 ел

№ 207. Шәмсекамәр Бәдреддин кызы каберенә куелган таш, 1924 ел

№ 208. Габделхәбир Кинжәбулат улы каберенә куелган таш, 1924 ел

№ 209. Насибулла Нафигулла улы Халиков (ясаклы) каберенә куелган таш, 1865–1925

№ 210. Исмэгийль каберенэ куелган таш, 1927 ел

№ 211. Гыйззәтулла Әбүлхәсэн улы каберенэ куелган таш, 1935 ел

№ 212. Рамазан Әптерәхим улы [Рәхимкулов] каберенэ куелган таш, 1878–1946

Искәрем: Рәхимкуловлар нәселе, бояр Дурасовлардан (Айтуган авылыннан алты гаилә) куылып килгәннәр, имеш.

№ 213. Мәшрүфә Гарифулла кызы Ардуанова каберенэ куелган таш, 1886–1949

№ 214. Басыйров Хәйбрахман Хәбир улы каберенэ куелган таш, 1876–1952

№ 215. Гыйльмеддин (бине Хәйреддин бине Ильяс бине Сөләйман бине Ибраһим) Ильясов «Алмачы бабай» каберенэ куелган таш, беренче зират, 1873–1961

№ 216. Савин Мансур Муллахмәд улы каберенэ куелган таш, 15.10.1918–11.01.1996

№ 217. Фаткыя-Вәлия Хәмәт хатыны һәм Факия Хөснүлла кызы каберләренэ куелган таш

Алгы ягында:

ئسكە ئالب دوغا قىلغىز قە بر ئيه سى فاتقىا وه لى ه حمه ت جه مه عه تى
وفات ۱۹ يىلدا توعان يلى ۱۸۸۴

*Искә алыб дога кылыгыз кабер иясе Факия Вәли-Әхмәд
жәмәгәте вафат 1919 елда, туган елы 1884*

№ 218. Хәжи Фәтхелислам хатыны каберенэ куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

*Мәрхүмә ... , зәүжәт әл-имам әл-мөслимин хәҗсел-хәрәмәен
Фәтхелислам ...*

№ 219. Хәйреддин улы Гыймаледдин каберенэ куелган таш

Бакый ташбилгелэрэннән

**№ 220. Гыйляжеддин Гыйсмәтулла улы каберенә куелган таш,
1905 ел.**

Алгы ягында:

كفى بالموت و عيظا علاج الدين بن عصمت الله انتقال سنة ١٩٠٥

*Кәфә бил-мәүти вагыйзән¹ Гыйләҗеддин бине
Гыйсмәтулла интикал сәнә 1905*

**№ 221. Габделхәбир Габдеррәшид улы каберенә куелган таш,
1914 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

١٩١٤ نجى يل ديكابردہ متوفى عبدالخبير بن عبدالرشيد ٦٥ ياشنده ...

*1914 нче ел декабрьдә мөтәвәффи Габделхәбир бине
Габдеррәшид 65 яшендә ...*

**№ 222. Хәйрулла Әһлиулла улы каберенә куелган таш,
1922 ел**

Алгы ягында:

خير الله بن اهل الله ١٩٢٢ نجى يل ٧٨ ياشده ابيول ده

Хәйрулла бине Әһлиулла 1922 нче ел 78 яшьдә июльдә

**№ 223. Мөәззин Габделгафи Әбүшәһмән улы каберенә
куелган таш**

Алгы ягында:

لا اله الا الله محمد رسول الله هذه التربة موءذن عبدالغفى بن ابو شهمان ...

*Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ² һәзиһи
әт-тәрбәт мөәззин Габделгани бине Әбүшәһман ...*

¹ Кәфә бил-мәүти вагыйзән – Үлем – зирәк укытучы.

² Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

№ 224. Хэйреддин Яппаров каберенэ куелган таш

Алгы ягында:

خيرالدين دولت شاه اوغلى ياببارف ...

Хэйреддин Дэүләтшаһ углы Яббаров ...

№ 225. Гобәйдулла Әбүбәкер улы каберенэ куелган таш.

Алгы ягында:

هو الله الباقي ... قبر اياسى عبيد الله ابوبكر اوغلى وفات ۱۹۵۵ نچى يلدە توعان

*Бу Аллаһу әл-Бакый ... кабер иясе Гобәйдулла Әбүбәкер угылы
вафат 1955 нче елда туган.*

Кятибе – Габдеррәхим Галиев.

Бузат ташбилгеләреннән

**№ 226. Гыйзеддин Габделжәббар улы каберенэ куелган таш,
1929 ел**

**№ 227. Габдулла [Мифт]ахеддин мөеззин улы каберенэ
куелган таш, 1944 ел**

**№ 228. Карый (хафиз калямүлла) Ризван Солтангәрәй улы
каберенэ куелган таш, 1945 ел**

**№ 229. Хөснежәмал Мөхәммәд жәмәгәте каберенэ куелган
таш, 1950 ел**

№ 230. Оркыя Ризван жәмәгәте каберенэ куелган таш

Алгы ягында (калку язуды):

كل من عليها فان بو قبر شريفده مدفون ارقيه رضون قارى جماعتى غفر الله ذنوبهما

*Көллү мән галәйһа фан.¹ Бу кабер шәрифдә мәдфун[ә] Оркыя
Ризван карый жәмәгәте гафәрә Аллаһу зөнубиһа²*

¹ Жирдә булган бар нәрсә һәлак булчак.

² Гафәрә Аллаһу зөнубиһа – Аллаһ гөнаһларын кичерсен.

Гөлем (Муллагөлем) ташбилгеләреннән

№ 231. Гыйсамеддин мулла Хөснәддин улы каберенә куелган таш, 1906 ел, 79 яшендә вафат

№ 232. Шаһимәрдан Динмөхәммәд улы Муллагөлемов каберенә куелган таш, 1907 ел, 83 яшендә вафат

№ 233. Гыйльмеддин Габделкадим улы каберенә куелган таш, 1914 ел, 43 яшендә вафат

№ 234. Хафиз Гыймадәддин кызы, Жиһан-Нур хатыны каберенә куелган таш, 1918 ел, 33 яшендә вафат

Ибраһим ташбилгеләреннән

№ 235. Биби Зөләйха Сатый кызы, Мөхәммәдшафи хатыны каберенә куелган таш, 1852 ел

Алгы ягында:

... ببی زلیخه بنت صاتی زوجة محمد شافی ۱۸۵۲ یلده

*...биби Зөләйха бинте Сатый зәүжәте Мөхәммәдшафый
1852 елда*

№ 236. Муса Бикнугай улы каберенә куелган таш, 1880 ел

Алгы ягында:

...۵۵ یاشنده موسی بن بک نوعای ...55 яшендә Муса бине Бикнугай

№ 237. Габделбадиғь Габделхаликь улы каберенә куелган таш, 1885 ел

Алгы ягында:

عبدالبدیع بن عبدالخالیق ۱۸۸۵ نچی یل ۱۷ نچی حوت

... Габделбәдәыйғь бине Габделхаликь 1885 нче ел 17 нче хут¹

¹ Хут – зодиак тамгалары буенча 22 февральдән 22 нче март арасында була торган вакыт.

**№ 238. Мөхәммәдҗан Ахунҗан улы каберенә куелган таш,
1887 ел**

Алгы ягында:

محمدجان بن احون جان ۱۸۸۷ *Мөхәммәдҗан бине Ахунҗан 1887*

**№ 239. Биби Газизә Искәндәр кызы каберенә куелган таш,
1889 ел**

Алгы ягында:

بی بی عزیزه بنت اسکندر زوجه بیک محمد بن عصمت الله وفات اولدی
... ۱۸۸۹ نجی یلده اپریلینک ۱۵ کوننده

*Биби Газизә бинте Искәндәр, зәүҗәи Бикмөхәммәд бине
Гыйсмәтулла вафат улды 1889 нчы елда апрельнең 15 көнендә*

**№ 240. Гатаулла Габделбәшир улы каберенә куелган таш,
1892 ел**

Алгы ягында:

عطاءالله بن عبدالبشير ۱۸۹۲ نجی یلده اوکتابرنک ۲۰ نجی کوننده

*Гатаулла бине Габделбәшир 1892 нче елда октябрьнең
20 нче көнендә*

**№ 241. Мөхәммәдсадык Рәхмәтулла улы каберенә куелган
таш, 1893 ел**

Алгы ягында:

محمد صادق بن رحمت الله ۱۸۹۳ اییوننک ۲۷ سنه ده

Мөхәммәдсадык бине Рәхмәтулла 1893 июньнең 27 сәндә

**№ 242. Мөхәммәдьяр Мөхәммәдгали улы каберенә куелган
таш, 1894 ел**

Алгы ягында:

محمد یار بن محمد علی ۱۸۹۴ اییوننک ۲۰ ...

Мөхәммәдьяр бине Мөхәммәдгали 1894 июньнең 20...

**№ 243. Газизэ Искэндэр кызы каберенэ куелган таш,
1899 ел**

Алгы ягында:

بیبی عزیزه بنت اسکندر زوجه بیگ محمد بن عصمت الله وفات اولدی
... ۱۸۸۹ نجی یلده اپریلنک ۱۵ کوننده

*Биби Газизэ бинте Искэндэр, зәүжәи Бикмөхәммәд бине
Гыйсмәтулла вафат улды 1889 нчы елда апрельнең 15 көнендә*

**№ 244. Йосыф Киньябүз улы каберенэ куелган таш,
1899 ел**

Алгы ягында:

... المرحوم يوسف كينيا بوز او علی ۱۹۰۹ نجی یلده

...әл-мәрхүм Йосыф Киньябүз угылы 1909 нчы елда [вафат]

**№ 245. Рәхмәтулла Гайнулла улы каберенэ куелган таш,
1899 ел**

Алгы ягында:

رحمة الله بن عين الله وفات اولدی ۱۸۹۹ نجی یلده ر

Рәхмәтулла бине Гайнулла вафат улды 1899 нчы елда

**№ 246. Мөхәммәдләтыйф Рәхмәтулла улы каберенэ куелган
таш, 1901 ел**

Алгы ягында:

محمد لطيف بن رحمة الله ۱۹۰۱ ...

Мөхәммәдләтыйф бине Рәхмәтулла 1901

**№ 247. Нурмикамал Мифтаһеддин кызы каберенэ куелган
таш, 1903 ел**

Алгы ягында:

نورمی کمال مفتاح الدين قزی

Нурмикамал Мифтаһеддин кызы

№ 248. Шаһиэхмэд Мөхөммөдлэтыф улы каберенэ куелган таш, 1903 ел

Алгы ягында:

شاهی احمد محمد لطیف او علی ۱۹۰۳ نجی یلده ایبولنک ۱۹ نده

Шаһиэхмэд Мөхөммөдлэтыф углы 1903 нче елда июльнең 19 нда

№ 249. Гобәйдә Мөхөммөдшафи кызы каберенэ куелган таш, 1906 ел

Алгы ягында:

عبیده بنت محمد شافی زوجت عطاءالله دار الفنادان دار البقایه
رحلت ایندی ۱۹۰۶ نجی سنه ده ...

Гобәйдә бинте Мөхөммөдшафый, зәүжәте Гатаулла дарелфәнадән дарелбәкая рихләт итде 1906 нчы сәнәдә...

№ 250. Госман Гомәр улы каберенэ куелган таш, 1907 ел

Алгы ягында:

عثمان بن عمر ۱۹۰۷ *Госман бине Гомәр 1907*

№ 251. Мөхөммөдшәриф каберенэ куелган таш, 1907 ел

Алгы ягында:

محمد شریف ۱۹۰۷ *Мөхөммөдшәриф 1907*

№ 252. Хөснежәмал Мөхөммөдгали хатыны каберенэ куелган таш, 1908 ел

Алгы ягында:

کفی بالموت واعظا هذه التربة الشريفة المتوفى المرحومة حسن جمال
زوجی محمد علی عفر الله ذنوبهما ... ۱۹۰۸ نوایر ده

*Кәфә бил-мәүти вагыызән һәзиһи әт-төрбәт аш-шәрифәт
әл-мөтәвәффи әл-мәрхүмәт Хөснижәмал зәүжә
Мөхөммөдгали гафәрә Аллаһу зөнубиһәма¹ 1908 ноябрьдә*

¹ *Гафәрә Аллаһу зөнубиһәма* – Аллаһ гөнаһларын кичерсен.

**№ 253. Өбүлхэсэн Габделлэтийф улы каберенэ куелган таш,
1908 ел**

Алгы ягында:

ابو الحسن بن عبد الطيف ۱۹۰۸ نجى يلدە ... ايپولنك ۱۲ نجى كوننده

*Өбүлхэсэн бине Габделлэтийф 1908 нче елда ... июльнең
12 нче көнөндә*

**№ 254. Шәмсехяят Ибраһим кызы каберенэ куелган таш,
1908 ел**

Алгы ягында:

شمسى حیات عبد الغنى جماعتى ابراهيم قزى وفات ۱۹۰۸ نجى يلدە...

*Шәмсехяят Габделгани жәмәгате Ибраһим кызы вафат
1908 нче елда*

**№ 255. Биби Хәнифә Низамеддин кызы каберенэ куелган таш,
1912 ел**

Алгы ягында:

بى بى حنيفه بنت نظام الدين زوجة محمد شريف ۱۹۱۲ سنه ۱۸ نجى
نويابر ۷۵ ياشده

*Биби Хәнифә бинте Низамеддин, зәүжәти Мөхәммәдиәриф
1912 сәнә 18 нче ноябрь 75 яшендә*

**№ 256. Файза мулла Габдеррәшид кызы каберенэ куелган таш,
1919 ел**

Алгы ягында:

الخالق الباقي المرحومة المغفورة فا نزا بنت ملا عبدالرشيد زوجة صبيحة
الله مؤذن دار الفنادين دار البقايه رحلت ايندى ۱۹۱۹ سنه ۱۳ نجى ماى ده

*Әл-Хәллякь әл-Бакый, әл-мәрхүмәт әл-мәгьфүрәт Файза
бинте мулла Габдеррәшид, зәүжәте Сыйбгатулла мөәззин
дарелфәнадин дарелбәкая рихләт итде 1919 сәнә 13 нче майда*

№ 257. Өхмэджан Вахид улы каберенэ куелган, 1923 ел

Алгы ягында:

المرحوم ... احمد جان بن واجد ۶۳ ياشنده ۱۹۲۳ نچى يلدە وفات
Әл-мәрхүм ... Өхмэджан бине Вахид 63 яшендә 1923 нче елда
вафат

Кабер таш ихата белән уратып алынган.

№ 258. Сәләмгәрәй Гали улы каберенэ куелган таш, 1924 ел

Алгы ягында:

الخالق الباقي المرحوم المغفور سلم كراى ابن على
دار الفنادين دار البقايه رحلت ايتدى ۵۵ ياشنده ۱۹۲۴ نچى يلدە ۱۴ نچى ماى دە

Әл-Хәллякь әл-Бакый, әл-мәрхүм әл-мәгьфүр Сәлимгәрәй
ибне Гали дарелфәнадин дарелбәкая рихләт итде 55 яшендә
1924 нче елда 14 нче майда

№ 259. Биби Гафифә Гыйниятулла хатыны каберенэ куелган таш, 1931 ел

Алгы ягында:

بى بى عفيفه بنت ... زوجة عنايت الله بن عزت الله ۱۹۳۱ نچى يلدە
۴۸ ياشنده وفات ...

Биби Гафифә бинте ..., зәүжәте Гыйниятулла бине
Гыйззәтулла 1931 нче елда 48 [яшендә вафат] ...

№ 260. Хәйрулла Жһаншаһ улы каберенэ куелган таш, 1943 ел

Алгы ягында:

و هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم حير الله جيهنشا او على عفر الله
... ۱۹۴۳ ...

Вә һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм
Хәйрулла Жһаншаһ улы гафәрә Аллаһу [Тәгалә зөнубиһәма]
... 1943 ...

**№ 261. Зөлэйха Гомэр кызы каберенэ куелган таш,
1948 ел**

Уң ягында:

زليخا عمر موءنث *Зөлэйха Гомэр мөөннэс¹*

**№ 262. Биби Зөлэйха Мифтахеддин [кызы] каберенэ
куелган таш**

Алгы ягында:

... بيى زليخه بنت مفتاح الدين بن بيىك محمد عينوارنك ۲ ...

*...биби Зөлэйха [бинте] Мифтахеддин бине Бикмөхөммөд
гыйнварның 2 ...*

**№ 263. Заһидә Мөхөммөдшәриф хатыны каберенэ
куелган таш**

Алгы ягында:

زاهيده زوجة محمد شريف *Заһидә зәүжәри² Мөхөммөдшәриф*

№ 264. Маһижәмал Габдеттаһир кызы каберенэ куелган таш

Алгы ягында:

... ماهى جمال بنت عبد الطاهر زوجة احمدى ...

Маһижәмал бинте Габде-т-таһир, зәүжәте Әхмәди

№ 265. Мөхөммөдшәриф Мөхөммөд улы каберенэ куелган таш

Алгы ягында:

محمد شريف ابن محمد ۷۸ ياشنده وفات

Мөхөммөдшәриф ибне Мөхөммөд 78 яшендә вафат

¹ Мөөннэс – хатын женес.

² Зәүжә – [Мөхөммөдшәрифнең] хатыны.

Ибракай авылы ташбилгелэрэнэн

№ 266. Мөхөммөдшәх Мөхөммөджән улы, вәфәт 1916 елдә

Йомагужә авылы ташбилгелэрэнэн

Мәрхүм Шәкүр бабай Галиев сөйлөгәннәрдән: «*Йомагужә авылына Йөрәк-Тәу ягындагы Байморат, Аючы, Ала-Тана авылларынан килгәннәр*» имеш.

№ 267. Биби Фазыйлә Галиәкбәр кызы каберенә куелган таш, 1881 ел

Алгы ягында (калку язулы):

... المرحومة بی بی فاضلة بنت علی اکبر المتوفی فی ۱۸۸۱ سنه

Әл-мәрхүмәт биби Фазыйлә бинте Галиәкбәр әл-мөтәвәффи фи 1881 сәнә

№ 268. Мөхөммөдләтәыйф Гыйнаятулла улы Чирбаев каберенә куелган таш, 1950 ел

Алгы ягында (калку язулы):

محمد لطيف عنايت الله او علی چيربايف ۱۸۶۳ یلده ... ۱۹۵۰

Мөхөммөдләтәыйф Гыйнаятулла углы Чирбаев 1863 елдә [туган] 1950 [елдә вәфәт]

Карагош авылы ташбилгелэрэнэн

№ 269. Мөхөммөдвәли Мөхөммөджән улы, 1877 елдә вәфәт

№ 270. Мөхөммөджән Зәйнеддин улы әл-мәрхүм тарих һижрәт 1305 (1887/1888) елдә вәфәт

№ 271. Шаһиморәд улы, 1896 елдә вәфәт

№ 272. Гәләвәддин Жәһүд улы, 1903 елдә 13 декабрьдә вәфәт

№ 273. Сәйфран Гыйләжәддин улы, 1912 елдә вәфәт

№ 274. Өбүбәкер Хөсөен улы, 1912 елда 22 нче апрельдә вафат

№ 275. Корбангали Каһарман улы, 1912 елда июнь аенда 54 яшендә вафат

№ 276. Гыйльмеддин Мифтахеддин улы, 1913 елда вафат

№ 277. Гөлжәмал Бикмөхәммәд кызы, Өбүбәкер жәмәгәте, 1918 елда 11 нче июльдә (рамазан шәрифдә), 75 яшендә вафат

№ 278. Габделхәннан Габделмәннан улы, апрельдә 1919 елда вафат

№ 279. Нуриәхмәд Хажиде улы, 1920 ел

№ 280. Госман хәлфә Өбүбәкер улы каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (уйма язугы):

عثمان خلفه ابو بكر او على موسكاييف ۱۹۲۱ نچى يل

Госман хәлфә Өбүбәкер угылы Мусакаев 1921 нче ел

№ 281. Морзагали Миңлебәй улы Туктаров 68 яшендә 1926 елда вафат

№ 282. Биби Тайфә Төхфәтулла кызы (Өршәкбаш-Карамалы авылыннан), Баһаведдин жәмәгәте 14 нче июндә 1927 елда вафат

№ 283. Хәерниса Мөхәммәдгали жәмәгәте 1927 елда вафат

№ 284. Нурмөхәммәд Хажиде улы 1928 елда вафат

№ 285. Мәрфуга Фәттахеддин кызы, Шәһидәт хатыны вафат

№ 286. Кәшшәфеддин Шәмседдин улы Шәһидәтханов, 52 яшендә 1936 елда вафат

Бүләк Галәведдин, Зәйнәддин, Гыйзәддин улларыннан, язучы Дәүләтъяров Сәрвәр¹, Яшерган

¹ Дәүләтъяров Сәрвәрәддин Хәйреддин угылы (1902–1958), таш язгучы.

№ 287. Дзүлэтшаһ Мөхәммәдшаһ улы Мөхәммәдҗанов,
1851–1938

№ 288. Гаишә Муллаяр кызы, Хәбибулла жәмәгәте вафат
55 яшендә 1942 елда

№ 289. Габделгалим Корбангали улы вафат 20 нче майда
47 яшендә 1944 елда

Каранай авылы ташбилгеләрәннән

№ 290. Исмәгыйль улы каберенә куелган таш, 1859 ел

Алгы ягында:

... بن اسماعيل وفات ١٨٥٩ نجى يلدە

№ 291. Таһир Юлдаш улы каберенә куелган таш,
1903 ел

Алгы ягында:

صاحب طاهر بن يولداش ١٩٠٣

Куганакбаш авылы ташбилгеләрәннән

№ 292. Сәяхеддин Шәрәфеддин улы каберенә куелган таш,
1880 ел

Алгы ягында (калку язуды):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсулуллаһ</i>
المتوفى سيّاح الدين	<i>әл-мөтәвәффи Сәяхеддин</i>
بن شرف الدين	<i>бине Шәрәфеддин</i>
في سنة ١٨٨٠	<i>фи сәнәти 1880</i>

Исемә безгә мәгълүм булмаган бу кятибнең эшләре Стәрлебаш
һәм Кыргыз-Миякә төбәгендә еш очрый.

**№ 293. Динмөхөммэд Гали улы каберенэ куелган таш,
1891 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

... دین محمد بن علی ...

**№ 294. Муллагали Кадергали улы каберенэ куелган таш,
1896 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

... مرحوم ملا علی قدر علی اوغلی دارالفنادین دارالبقایه رحلت ایلدی
۱۸۹۶ نجی یلده اوکتابرده ۳۳ یاشنده

*Мәрхүм Муллагали Кадергали угылы дарелфәнадин дарелбәкая
рихләт әйләде 1896 нчы елда октябрьдә 33 яшендә*

Уң ягында (уйма язулы):

يا زردی اوغلی عبد الغنی яздырды углы Габделгани

**№ 295. Мулла Шәйхеддин Фәттахеддин улы каберенэ куелган
таш, 1897 ел**

Уң ягында:

1897 нче сәнәи 19 июньдә ۱۸۹۷ نجی سنه ۱۹ ایينده

**№ 296. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш,
1900 ел**

**№ 297. Мулла Хөснулла мулла Габдулла улы каберенэ куелган
таш, 1901 ел**

Алгы ягында:

حسنو الله مولا عبد والله اوغلی وفاط بولدی

Хөснулла мулла Габдулла углы вафат булды

Уң ягында (уйма язулы):

1891 нче елда ۱۸۹۱ نجی یلده

**№ 298. Гарифулла Габдулла улы каберенә куелган таш,
1901 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة للمتوفى عارف الله بن
عبدالله ١٩٠١ نجى يلدہ

*Кәфә бил-мәүти вагыһзан һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт
лил-мәтәвәффи Гарифулла бине Габдулла 1901 нче елда*

**№ 299. Мөхәммәдсадык Мөхәммәдфатих улы каберенә
куелган таш, 1911 ел**

Алгы ягында:

كفى بالموت واعظا هذه تربة محمد صادق بن محمد فاتح ١٩١١ نجى ١٢ نجى ...

*Кәфә бил-мәүти вагыһзан һәзиһи төрбәт Мөхәммәдсадык
бине Мөхәммәдфатих 1911 нче [елда] 21 нче ...*

**№ 300. Гатифә Габдел... кызы каберенә куелган таш,
1915 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

عاطفه بنت عبدال ... ١٩١٥ *Гатифә бинте Габдел... 1915*

№ 301. Бикмөхәммәд Хәлил улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (уйма язулы):

... هذه تربة بيكمحمد بن خليل يازدى او على اقچولبان

...һәзиһи төрбәт Бикмөхәммәд бине Хәлил, язды угылы Акчултан

№ 302. Мөхәммәдсафа Муса улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (уйма язулы):

محمد صفا بن موسى *Мөхәммәдсафа бине Муса*

№ 303. Мифтахеддин Габелгаффар улы каберенэ куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаху</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
صاحبة هذا القبري بلطفة بنت	<i>сахибәт һазә әл-кабр биби Ләтыйфә бинте</i>
ايشان المرحوم دولتشاه	<i>ишан әл-мәрхүм Дәүләтшаһ¹</i>
المرحومة في سنة ١٨٨٠	<i>әл-мәрхүмәт фи сәнәти 1880</i>
٩ نجى مايده الرومية	<i>9 нче майда әр-румияти</i>

№ 304. Шәйхелислам Динмөхәммәд улы каберенэ куелган таш

Алгы ягында (уйма язулы):

... هذه تربة شيخ السلام بن دين محمد ...

... *һәзиһи төрбәт Шәйхелислам бине Динмөхәммәд ...*

Мәкъсуд авылы ташбилгеләрәннән

№ 305. Сөләйман каберенэ куелган таш, 1862 ел

Алгы ягында:

سليمان ١٨٦٢ *Сөләйман 1862*

№ 306. Гайнежәмал Әхмәд кызы каберенэ куелган таш, 1920 ел

Алгы ягында:

... هذه التربة الشريفة للمتوفاة عيني جمال بنت احمد ... ٢٢ ياشنده الرومية ١٩٢٠ ...

Һәзиһи әт-төрбәт әш-шәрифәт лил-мөтәвәффат
Гайнежәмал бинте Әхмәд ... 22 яшендә әр-румия 1920 ...

¹ Эстәрлебаш авылында туып үскән мәшһүр Дәүләтшаһ ишан Оренбург губернасындагы Чебенле авылында вафат.

№ 307. Шәрифә Гыйльман кызы каберенә куелган таш, 1922 ел

Алгы ягында:

شريفه علمان قزى عبدالولى جماعتى وفات ۱۹۲۲ سنه ده

*Шәрифә Гыйльман кызы, Габделвәли җәмәгәте вафат
1922 сәһәдә*

№ 308. Миңлежан каберенә куелган таш, 1925 ел

Алгы ягында:

... مرحومه ميگلى جان мәрхүмә Миңлежан ...
۱۸۶۲ – ۱۹۲۵ 1862 – 1925

№ 309. Мөхәммәдсафа Котлышаһ улы каберенә куелган таш, 1925 ел

Алгы ягында:

كفى بالموت واعظا بو قبر شريف ده قويلمش محمد صفا قتلى شاه او على
۱۹۲۵ نجى يلدە ۱ نجى اپريلده

*Кәфә бил-мәүти вагыйзән бу кабер шәрифдә куелмыш
Мөхәммәдсафа Котлышаһ угылы 1925 нче елда 1 нче апрельдә...*

Сул ягында:

۶۷ ياشنده يازدر عوجى او على حاجعلى

67 яшендә, яздыргучы углы Хажҗали

Уң ягында:

طيب الله تراه و جعل الجنة مثواه

Таййәбә Аллаһу сәраһу вә җәғәләл-җәннәти мәсваһу

№ 310. Шәрифә Мостафа кызы каберенә куелган таш, 1935 ел

Алгы ягында:

يادكار شريفه بنت مستافا ملاعلى جماعتى وفات ۱۹۳۵

Ядкәр. Шәрифә бинте Мостафа, Муллагали җәмәгәте вафат 1935

Табылды авылы ташбилгеләреннән

№ 311. Кемгә һәм кайчан куелганы куелганы билгеле булмаган тамгалы таш

Кабер биек таш ихата белән уратып алынган.

№ 312. Бикмөхәммәд Ишкол улы каберенә куелган таш, 1873 ел

Алгы ягында:

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم لا اله الا الله محمد رسول الله
بيك محمد بن اسقل دار الفنادان دار البقايه رحلت اولدى ۱۸۷۳ يلدە ايوننك ۱۹ نده
عفر الله تعالى ذنو بها الفنا

*Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим, бисмиллаһир
ир-рахман ир-рахим, лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд
рәсүллаһ Бикмөхәммәд бине Ишкол дарелфәнадин
дарелбәкая рихләт улды 1873 елда июннең 19 нда гафәрә
Аллаһу Тәгалә зөнүбиһа...*

№ 313. Суфиян Мөхәммәдләтыйф улы каберенә куелган таш, 1883 ел

Алгы ягында:

... صوفيان محمد لطيف او على ... ۱۸۸۳ نچى يلدە ...

...Суфиян Мөхәммәдләтыйф улы ... 1883 нче елда ...

№ 314. Дәүләт каберенә куелган таш, 1904 ел

Алгы ягында:

دولت *Дәүләт*

№ 315. Жангуҗа Мөхәммәдхуҗа улы каберенә куелган таш, 1907 ел

Алгы ягында:

... جنعوجا بن محمدحوجه بن داود ... ۱۹۰۷ ...

...Жангуҗа бине Мөхәммәдхуҗа бине Дауд ... 1907 ...

№ 316. Мөхүбжәмал Хафиз кызы каберенә куелган таш.

Алгы ягында (калку язулы):

جت کر جماعتی ایسکه الرب دعا قلعر قبر ایاسی محبوب جمال حافظ قرزی
یلده توعان ۱۸۳۸

Жәткәр¹ жәмәгате, искә алыб дога кылыгыз

Тәтер-Арслан ташбилгеләреннән

**№ 317. Гобәйдулла Тәмамдар улы каберенә куелган таш,
1862 ел**

№ 318. Ишһияз Бикмөхәммәд улы каберенә куелган таш

**№ 319. Корбангали Габдеррәфикъ улы Арсланов каберенә
куелган таш, 1911 ел**

**№ 320. Галиулла Гобәйдулла улы каберенә куелган таш,
1913 ел**

**№ 321. Сәгыйдә Мөхәммәдләтыйф кызы каберенә куелган
таш, 1914 ел**

**№ 322. Дәүләтшаһ Мөхәммәдшәфиғъ улы Уляев² каберенә
куелган таш, 1916 ел**

**№ 323. Икенче мөхәллә имамы Сәүбән хәзрәт Мөхәммәджан
улы каберенә куелган таш, 1921 ел**

**№ 324. Габделгалим Мөхәммәдәмин улы каберенә куелган
таш, 1929 ел**

**№ 325. Сафа Ләтыйф улы каберенә куелган таш,
1936 ел**

№ 326. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш

¹ Жәткәр – Яджяр.

² Каргалыдан килгән нәсел.

Хэлэкэй ташбилгелэрэнэн

№ 327. Мөхөммөдхэсэн Мөхөммөдэмин улы каберенэ куелган таш, 1895 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

*Кятиб вэ мөөззин Мөхөммөдхэсэн бине Мөхөммөдэмин бине
Габдессаттар бине Уразгилде бине Госман бине Юнус вафат
1895 елда*

**№ 328. Муллаяр Мөхөммөдьяр улы Әсфәндияров, 1900 елда
9 февралдә вафат**

**№ 329. Биби Сафия Мөхөммөдьяр Әсфәндияров хатыны
каберенэ куелган таш, 1908 ел**

**№ 330. Мөхөммөдхәнариф Мөхөммөдьяр улы Әсфәндияров,
1907 елда 25 ноябрьдә 33 яшендә вафат**

**№ 331. Хажы Сәид-Жәгьфәр Мөхөммөдьяр улы, вафат
30 август аенда 1908 елда**

**№ 332. Шаһ-Жиһан Әбүлфәвәрис улы каберенэ куелган таш,
1911 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

هو الله الباقي ... الفانى بو قبر شريف ده قويلمش شاه خهان ابو الفورث اوغلى
وفات ۱۹۱۱ نچى يلدە ۱۵ ايبونده ۷۱ ياشنده نور الله قبره و جعل الجنة ثراه

*Бу Аллаһу әл-бакый ... әл-Фани. Бу кабер шәрифдә куелмыш
Шаһжиһан Әбүлфәвәрис угылы вафат 1911 нче елда 15 июндә
71 яшендә, нәүвәрә Аллаһу Тәгалә кабриһа вә жәгаләл-л-
жәәннәти мәсваһа¹*

№ 333. Мөхөммөдьяр Әсфәндияр улы 1911 елда 69 яшендә вафат

**№ 334. Гөлниса Хакеддин кызы, вафат декабрь аенда
1914 елда**

¹ Нәүвәрә Аллаһу Тәгалә кабриһа вә жәгаләл-жәәннәти мәсваһа – Аллаһы Тәгалә каберен нурлы кылсын һәм актык сыену урынын жәннәт кылсын.

**№ 335. Хәбибулла Муллаяр улы Әсфәндияров,
1921 елда вафат**

**№ 336. Гарифулла Сәхиулла улы каберенә куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында:

*Искә алып дога кылыгыз. Кабер иясе Гарифулла Сәхиулла
угылы вафат 1921, туган 1884, язгучы агасы Гобәйдулла*

**№ 337. Бәхтигәрәй Мөхәммәдьяр улы Әсфәндияров 60 яшендә
1922 елда 6 февральдә вафат**

**№ 338. Зөһрә Әхмәдшаһ кызы каберенә куелган таш,
1926 ел**

Алгы ягында:

*Зөһрә бинте Әхмәдшаһ ибне Жүһаншаһ, хажәи Сәид-Жәгъфәр
ибне Мөхәммәдьяр каберенә куелган таш, 1926 ел.*

**№ 339. Сәгъид мулла кызы каберенә куелган таш,
1926 ел**

Алгы ягында:

*Биби ... бинте Сәгъид мулла, Мөхәммәдьяр жәмәгәте
1926 елда 69 яшендә вафат.*

**№ 340. Мозаффар Мөхәммәдьяр улы каберенә куелган таш,
вафат 18 яшендә 1929 елда**

**№ 341. Газизә Фәйзулла кызы каберенә куелган таш,
1934 ел**

Алгы ягында:

*Кабер иясе Газизә Фәйзулла кызы, Сәхиулла жәмәгәте вафат
1934 елда, туган 1854.*

Ташның кырында:

Яздыручы углы Шәрифүлла

№ 342. Шаһмөхәммәд Габделләтәйф улы каберенә куелган таш, 1934 ел

Алгы ягында:

Шаһмөхәммәд ибне Габделләтәйф¹ мөтәвәффа фи 1934 сәнә әр-румиять 87 яшендә.

№ 343. Йосыф Абсаггаров², вафат 1947 елда

№ 344. Әсфәндияров Сәгман Әхмәдсафа улы, туган елы 1895 – 23.07.1984

№ 345. Хәйдәр каберенә куелган таш, 1922 ел

Кыргый ком ташы.

Алгы ягында (уйма язулы):

يل وفات حيدار ۱۹۲۲ 1922 ел вафат Хәйдәр

Яңгырчы ташъязмаларыннан

№ 346. Хәлил каберенә куелган таш, 1902 ел.

Алгы ягында (уйма язулы):

... خليل ۱۹۰۲ 1902 Хәлил ...

№ 347. Һәдия каберенә куелган тамгалы таш.

Сул ягында (уйма язулы):

هه ديه Һәдия

Яшерган ташъязмаларыннан

№ 348. Сафиулла Нигъмәтулла улы каберенә куелган таш, 1906 ел.

№ 349. Мәшрүфә Хажиәхмәд кызы каберенә куелган таш.

¹ Шаһмөхәммәд Габделләтәйф улы – кятиб, «таш язгучы» оста.

² Бу кешенең көндәлек кулъязма дәфтәре сакланып калган.

ЭЧТӨЛӨК

Кереш	3
Башкортстан Республикасы Стәрлебаш районы авылларында сакланып калган ташъязмалар	5
1. Айтуган авылы	5
2. Әмир авылы	13
3. Бакый авылы	21
4. Бузат авылы	25
5. Гөлем (Муллагөлем) авылы	29
6. Ибрай авылы	31
7. Ибракай	36
8. Кабыккуыш	36
9. Калкаш (Калкач, башкорт авылы)	41
10. Карагош авылы	43
11. Куганакбаш авылы	50
12. Табылды (башкорт авылы)	54
13. Тәтер-Арслан авылы	60
14. Турмай (Кайраклы) авылы	91
15. Хәлекәй авылы	95
16. Шәкәр (Югары Шәкәр, Түбәнге Шәкәр, Бүләк)	98
17. Яңгырчы авылы	100
18. Яшерган авылы	107
Тамгалы ташбилгеләр	151
Фоторәсемнәре күрсәтелмәгән ташъязмалар	153

Научное издание

Усманов Венер Мударрисович

**ТАТАРСКИЕ ЭПИГРАФИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ
РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
Стерлибашевский район
(на татарском языке)**

Корректоры: *Е.Ф. Лукьянченко, Л.Г. Шарифуллина*
Компьютерная верстка *Н.Т. Абдуллиной*
Дизайн обложки *А.Б. Шляпкина*

Подписано в печать 20.01.2021.

Формат 60×84 1/16. Гарнитура «Таймс». Бумага офсетная.

Усл.-печ. л. 10,5. Уч.-изд. л. 8. Тираж 500 экз. Заказ

Оригинал-макет подготовлен в Институте языка, литературы
и искусства им. Г. Ибрагимова АН РТ
420111, Казань, ул. К. Маркса, 12

Издательство Академии наук Республики Татарстан
420111, Казань, ул. Баумана, 20